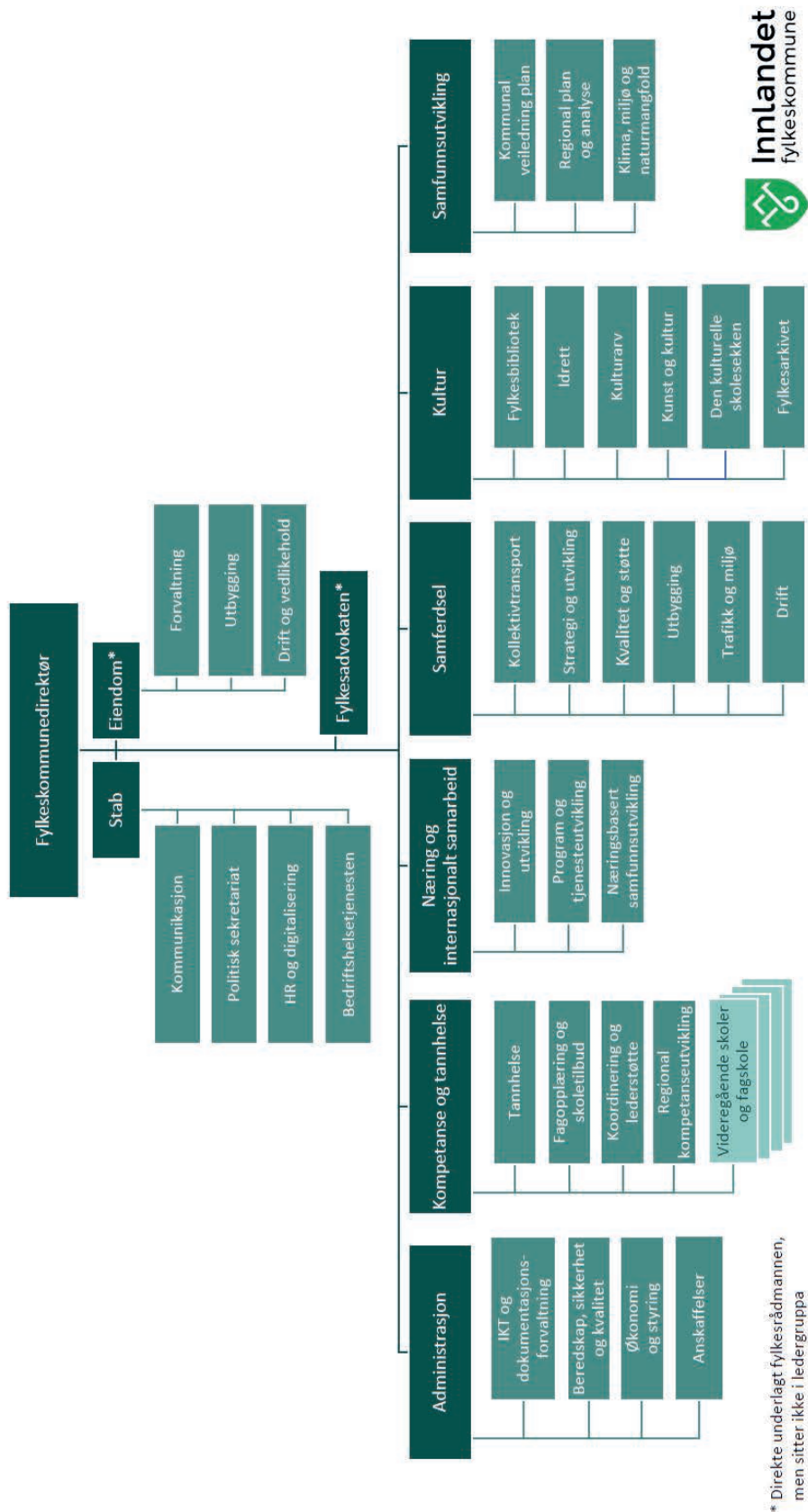

Årsberetning 2020

Innlandet fylkeskommune

Organisasjonskart

Innhold

Organisasjonskart	3
Forord.....	5
Organisering	6
Mål for fylket og fylkeskommunen	7
Konsekvenser av koronapandemien	12
Kompetanse.....	14
Tannhelse.....	20
Kultur.....	23
Fylkesveger	28
Kollektivtransport.....	31
Næring og internasjonalt samarbeid	33
Samfunn, plan og miljø	39
Administrasjon og fellestjenester.....	43
Eierskapsforvaltning	48
Etikk og internkontroll	49
Fylkeskommunale råd og utvalg.....	51
Økonomi – resultat og analyse.....	53

Forord

2020 var det første året som Innlandet fylkeskommune. Organisasjonen ble etablert ved sammenslåing av Hedmark og Oppland fylkeskommuner samt overføring av ansvaret for fylkesvegadministrasjonen fra Statens vegvesen i de to fylkene.

2020 har vært preget av store behov for omstilling og tilpasninger, som har vært krevende for mange medarbeidere, med endrede oppgaver, kontorlokalisering, arbeidsfellesskap og systemer. Ny kommunelov med forskrifter tredde også i kraft 1.1.2020. Sammen med et nytt økonomi- og finansreglement og nye rutiner og verktøy, har det vært mye å sette seg inn i løpet av året.

Fra mars av ble håndteringen av koronapandemien styrende for innretningen av virksomheten, og vi har i liten grad hatt mulighet for fysiske møter i 2020. Dette har vært utfordrende for en ny organisasjon hvor medarbeidere skal bli kjent.

Våren 2020 så vi at pandemien ville medføre store økonomiske konsekvenser for driften. Vi fikk etter hvert mer oversikt og ble også kompensert økonomisk fra staten, om enn ikke fullt ut på alle områder.

For 2020 har Innlandet fylkeskommune fått et netto driftsresultat på 7,8 %, som er solid. Driftsresultatet er disponert til egenfinansiering av investeringer slik fylkestinget har forutsatt, og er for øvrig satt av til fond. Det er sannsynlig at fylkeskommunen står overfor krevende år økonomisk sett fremover som følge av svak befolkningsutvikling, og da er det bra at vi nå har en relativt trygg finansiell base.

Årsberetningen for 2020 viser at Innlandet fylkeskommune har levert gode resultater midt oppe i sammenslåingsutfordringer og pandemitilpasning. I 2020 var det 90,9 % som fullførte og besto videregående opplæring. Dette er det beste årsresultatet som er målt for denne indikatoren i Innlandet, og er nok preget av koronasituasjonen, som resten av landet. Innlandet lå 0,8 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

Tannhelseresultatene i Innlandet var best i landet også i 2020. Tilbudet har vært noe redusert gjennom året, på bakgrunn av smitteverntiltak, og i perioder har klinikkene kun måttet prioritert akutt behandling.

Fylkeskommunen snudde seg raskt rundt da pandemien rammet, og vi var raskt ute med støttepakker for næringslivet, og det har vært omfattende kontakt også på tvers av fylkesgrensene.

Fylkets kunst- og kulturinstitusjoner har vært preget av nedstengning og avlyste arrangementer i forbindelse med koronapandemien. Økt digital kompetanse har gjort at kulturområdet klart seg godt gjennom pandemien. Kultur har lagt stor vekt på mangfoldige aktivitetstilbud og å øke fysisk aktivitet blant Innlandets innbyggere.

Det er i 2020 lagt 13 km ny fylkesveg og 205,5 km fylkesveg har fått fornyet dekke, og det er jobbet godt med drift og vedlikehold av fylkesveger. Vegnettet som blir rustet opp må tilpasses klimaendringene.

I starten av året hadde Innlandstrafikk en økning i antall ordinære reisende. På grunn av smittevern hensyn har 2020 vært et svært krevende, både økonomisk og driftsmessig. Innlandstrafikk har måttet oppfordre reisende til å unngå kollektivtransport på grunn av den økende smittefaren.

2020 har også vært året hvor den politiske kursen for fylkeskommunen fremover ble satt gjennom vedtaket av Innlandsstrategien i september. Til grunn for dette dokumentet ligger det et omfattende politisk og administrativt arbeid til grunn. I 2020 ble Innlandet fylkeskommunes første klimabudsjett utarbeidet. Dette er et viktig verktøy for det videre arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp i retning av et klimanøytralt Innlandet innen 2030 og fossilfri fylkeskommunal virksomhet innen 2025.

Medarbeidere og ledere i Innlandet fylkeskommune har gjort en imponerende innsats i annerledesåret 2020. Med rammebetingelser som har endret seg raskt har hver enkelt gjort sitt for at fylkeskommunen har levere godt til innbyggerne det siste året. Mange ser fram til mer normale rammebetingelser og muligheter for samvær og samvirke med kolleger og et sosialt liv for øvrig, noe vi alle håper blir en realitet i 2021.

Tron Bamrud
fylkeskommunedirektør, Innlandet fylkeskommune

Organisering

Innlandet fylke

Innlandet fylke består av 57 representanter fra 10 politiske partier.

Fylkestinget hadde 6 møter og behandlet 166 saker i 2020.

Fylkestingets sammensetning	Antall representanter
Arbeiderpartiet	20
Senterpartiet	16
Høyre	7
Fremskrittspartiet	3
Sosialistisk Venstreparti	3
Miljøpartiet De Grønne	3
Rødt	2
Pensjonistpartiet	1
Venstre	1
Kristelig folkeparti	1
Totalt	57

Fylkesutvalget

Fylkesutvalget behandlet 381 saker i 2020.

Fylkesutvalgets representanter og politisk parti:

- Even Aleksander Hagen (leder) (Ap)
- Kjerstin G. Lundgård (Ap)
- Per-Gunnar Sveen (Ap)
- Anne-Marte Kolbjørnshus (Ap)
- Hans Kristian Enge (Ap)
- Anne Thoresen (Ap)
- Aud Hove (Sp)
- Stein Tronsmoen (Sp)
- Kjersti Bjørnstad (Sp)
- Mari Gjestvang (Sp)
- Kari-Anne Jønnes (H)
- Rune Øygarden (H)
- Truls Gihlemon (FrP)
- Bjørnar Tollan Jordet (SV)
- Johannes Wahl Gran (MDG)

Hovedutvalg

Det er 4 hovedutvalg:

- Hovedutvalg for utdanning håndterer alle politiske saker innenfor opplæring, kompetanse og voksnes læring i tillegg til tannhelse.
- Hovedutvalg for næring håndterer alle politiske saker innenfor næring og internasjonalt arbeid.
- Hovedutvalg for samferdsel håndterer alle politiske saker innenfor veg, kollektivtrafikk og jernbane.
- Hovedutvalg for kultur håndterer alle politiske saker innenfor idrett, kultur, kulturarv og fylkesbibliotek.

Administrativ ledelse

Fylkeskommunedirektør Tron Bamrud er Innlandet fylkeskommunes øverste administrative leder.

Fylkeskommunedirektør har hatt delegert ansvar for utøvelsen av det daglige arbeidsgiveransvaret og har vært et koordinerende ledd mellom administrasjonen og utvalgene hva gjelder saker til politisk behandling.

Fylkeskommunedirektøren har blant annet sørget for:

- Administrativ styring og koordinering
- Tilrettelegging av saker til politisk behandling
- Iverksetting og oppfølging av politiske vedtak

Mål for fylket og fylkeskommunen

Innlandet fylkeskommune har mål- og resultatstyring som overordnet styringsprinsipp.

Det er rapportert iht. hovedmålene under hvert rammeområde. I dette kapittelet følger rapportering og status knyttet til de overordnede målene.

Bærekraftig utvikling basert på Innlandets muligheter og kulturelle verdier

Fylkeskommunens klimamål er at Innlandet fylke skal bli klimanøytralt innen 2030 og at virksomheten til fylkeskommunen skal bli fossilfri innen 2025. For å nå målet om et klimanøytralt fylke innen 2030, må klimagassutslippene reduseres med minst 50 % sammenlignet med referanseåret 2018.

Klimagassutslipp i Innlandet fylke

De geografiske klimagassutslippene omfatter utslipp innenfor Innlandets fysiske grenser. I 2019 var utslippene i overkant av 2,15 millioner tonn CO₂ ekvivalenter. Dette er en liten nedgang fra året før. Sektorene jordbruk og vegtrafikk sto for hoveddelen av utslippene.

Fylkeskommunens klimafotavtrykk

Innlandet fylkeskommunes virksomhet sto i 2019 for utslipp av 102 000 tonn CO₂ ekviva-

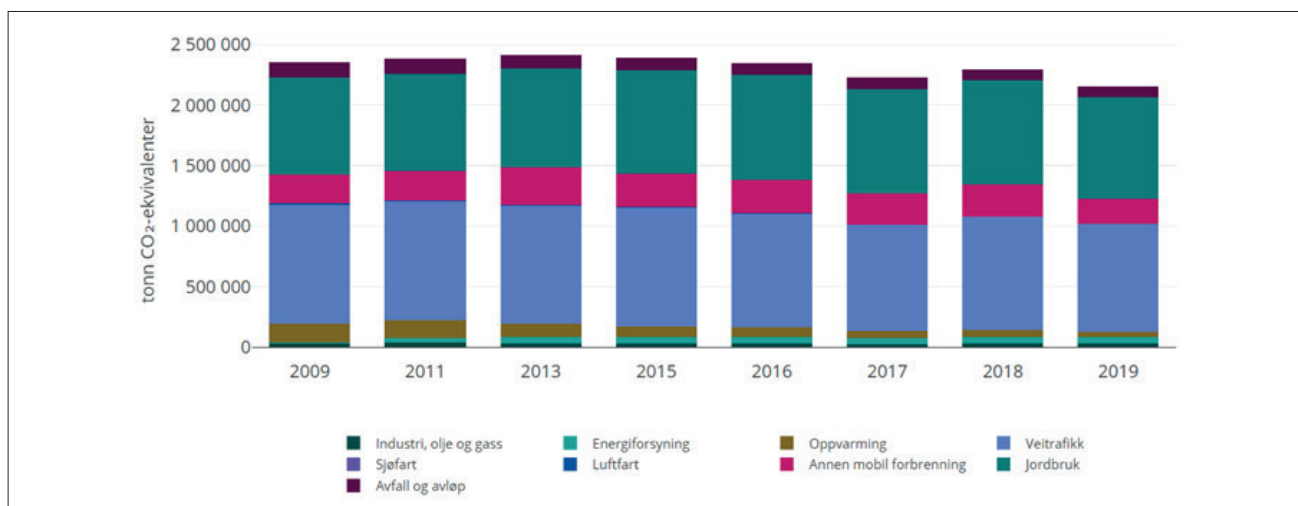
Overordnede mål

- Bærekraftig utvikling basert på Innlandets muligheter og kulturelle verdier
- Relevant kompetanse for et konkurransedyktig arbeids- og næringsliv
- Velfungerende og sikker infrastruktur som fremmer bosetting og næringsutvikling
- Levende byer og bygder og god livskvalitet for innbyggerne

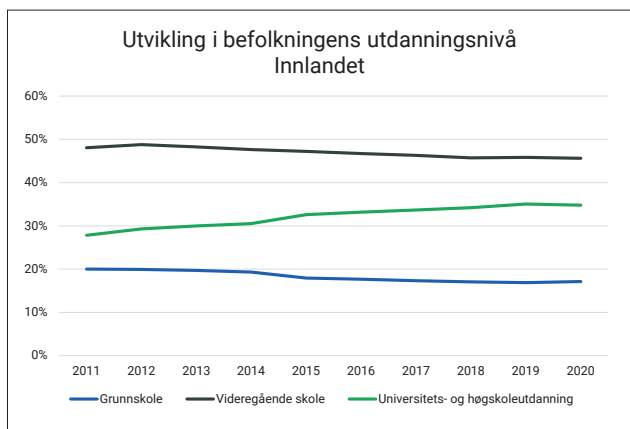
Hovedmål

- Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov
- God kvalitet og høy gjennomføring i videregående opplæring
- Fremme god tannhelse i befolkningen
- Et kulturliv med kunnskap, engasjement og aktivitetsglede
- Ivareta kulturarven for identitet, opplevelser og verdiskaping
- Økt verdiskaping, høy omstillingsevne og flere bærekraftige arbeidsplasser
- Et mer internasjonalt rettet nærings- og samfunnsliv
- God fremkommelighet og høy sikkerhet i trafikken
- Moderne, klimavennlig og pålitelig kollektivtilbud
- God klimatilpasning og reduserte klimagassutslipp
- God samhandling om samfunnsutviklingen i Innlandet
- En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon

lenter. Dette er en økning på nærmere 7 000 tonn CO₂ ekvivalenter (7,36 %) fra 2018. Økningen i totale klimagassutslipp skyldes i hoved-

Sektorfordelte klimagassutslipp per år – sammenslåtte tall fra Hedmark og Oppland. Kilde: Miljødirektoratet

Kilde: ssb.no

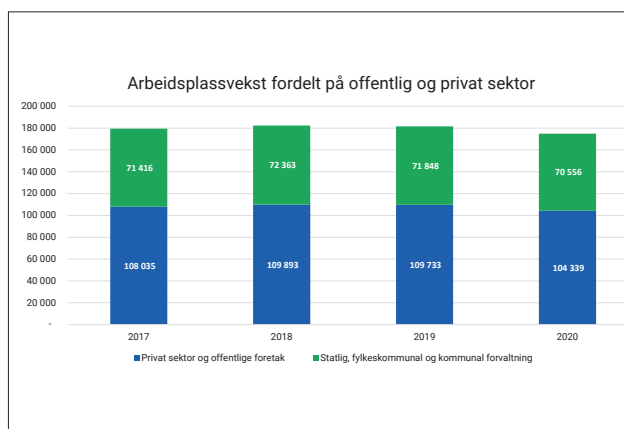
sak økte investeringer i bygg og infrastruktur innenfor videregående opplæring med 28,4 %, og fylkesveger med 8,4 %. De største reduksjonene i klimagassutslipp har skjedd innenfor kollektivtrafikk med en nedgang på 17,4 % og innenfor energibruk på videregående skoler med en nedgang på 16,2 %.

Klimabudsjett

I 2020 ble det arbeidet med et klimabudsjett for fylkeskommunen. Dette inngår i fylkesbudsjettet for 2021 – 2024. Klimabudsjettet er et verktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og for å nå vedtatte klimamål.

Relevant kompetanse for et konkurransedyktig arbeids- og næringsliv

Andelen som fullfører og består videregående opplæring er høyere enn noensinne og var i

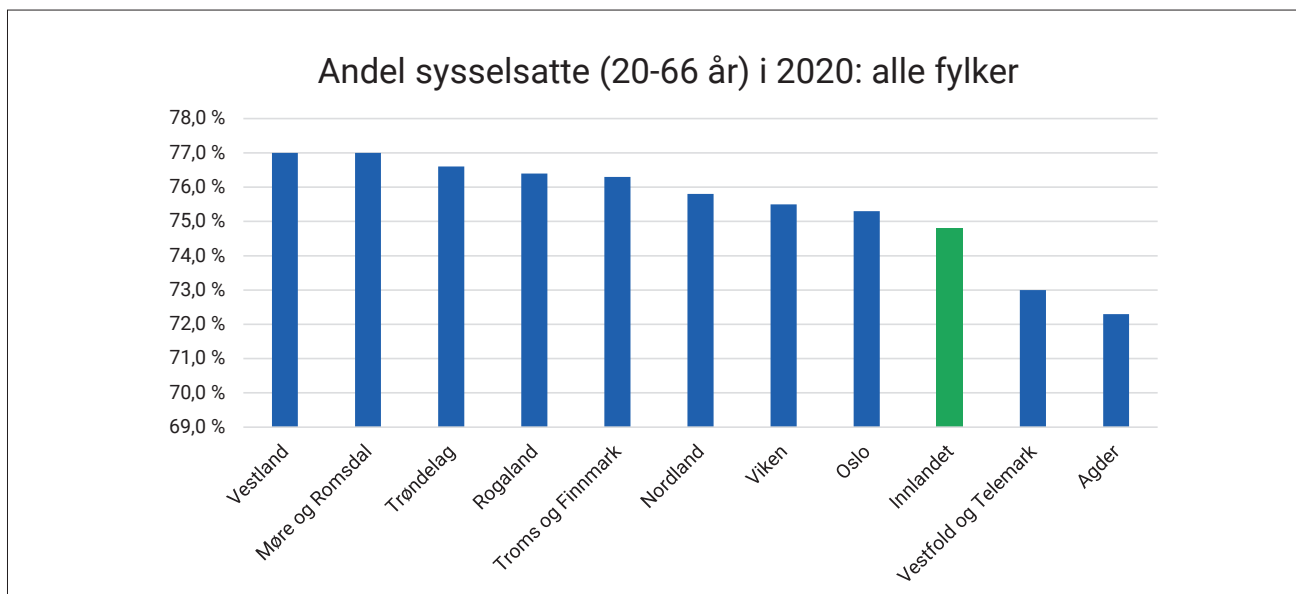
Kilde: ssb.no

skoleåret 2019/2020 på 90,9 %, 3,4 prosentpoeng høyere enn året før. Dette må ses i sammenheng med avlyste eksamener grunnet koronapandemien.

Koronapandemien påvirker læreplassene noe, men lærebedriftene har bidratt til at dette ikke har påvirket like mye som fryktet. Alle læringer som var permittert i 2020 var tilbake i arbeid ved årets slutt.

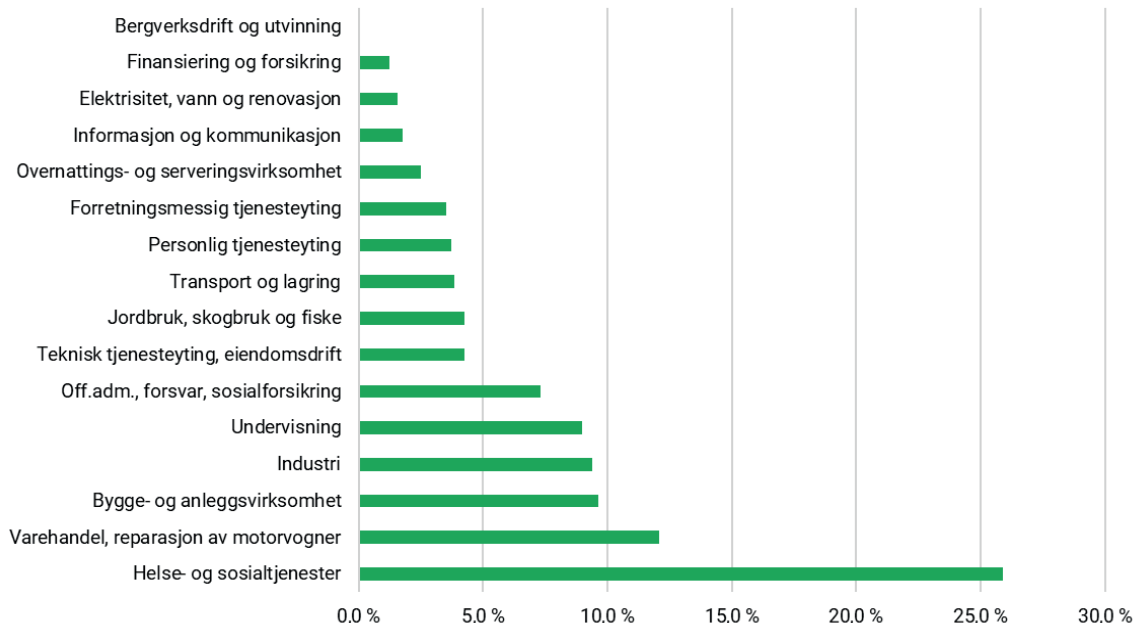
Utdanningsnivå

Andelen av befolkningen i Innlandet som har høyere utdanning er stigende og viste 34,8 % ved utgangen av 2020. Dette er en økning på om lag 7 prosentpoeng de siste 10 årene. Andelen med grunnskole som eneste utdanning har gått ned fra 20 % i 2011 til 17,1 % i 2020. Det har likevel vært en liten økning i andelen med kun grunnskole de siste to årene.

Kilde: ssb.no

Sysselsatte etter næring i 2020 (arbeidssted: Innlandet)

Kilde: ssb.no

Sysselsetting

Det var i underkant av 175 000 arbeidsplasser i Innlandet ved utgangen av 2020. 70 556 av disse var i offentlig forvaltning. Resterende befant seg i privat sektor inkludert de offentlige foretakene. Antallet sysselsatte i Innlandet gikk ned med om lag 5 000 fra 2019 til 2020. Andelen sysselsatte i Innlandet er 74,8 %.

25,9 % av de sysselsatte i Innlandet jobber innenfor helse- og sosialtjenester. Behovet for ansatte innen denne næringen vil øke i årene som kommer hvis man ser på alderssammensetningen og antar at flere eldre vil trenge hjelp. I tillegg blir vi færre unge i fylket hvis trenden ikke snur.

Innlandet har lav ledighet, men et lavt utdannings- og lønnsnivå sett i forhold til resten av landet. Det har vært en vekst i unge uføre de siste årene. Det har også vært en bekymringsfull økning i antallet barn som vokser opp i familier med vedvarende lav inntekt.

Velfungerende og sikker infrastruktur som fremmer bosetting og næringsutvikling

Nullutslipp i by

Den 1. juli ble det nye rutetilbudet for Hedmarken satt i drift med bl.a. 20 elbusser i Hamar. Dette

er en milepæl for elektrifiseringen av kollektivtransporttilbudet i Innlandet og målet om nullutslipp i by fra 2025.

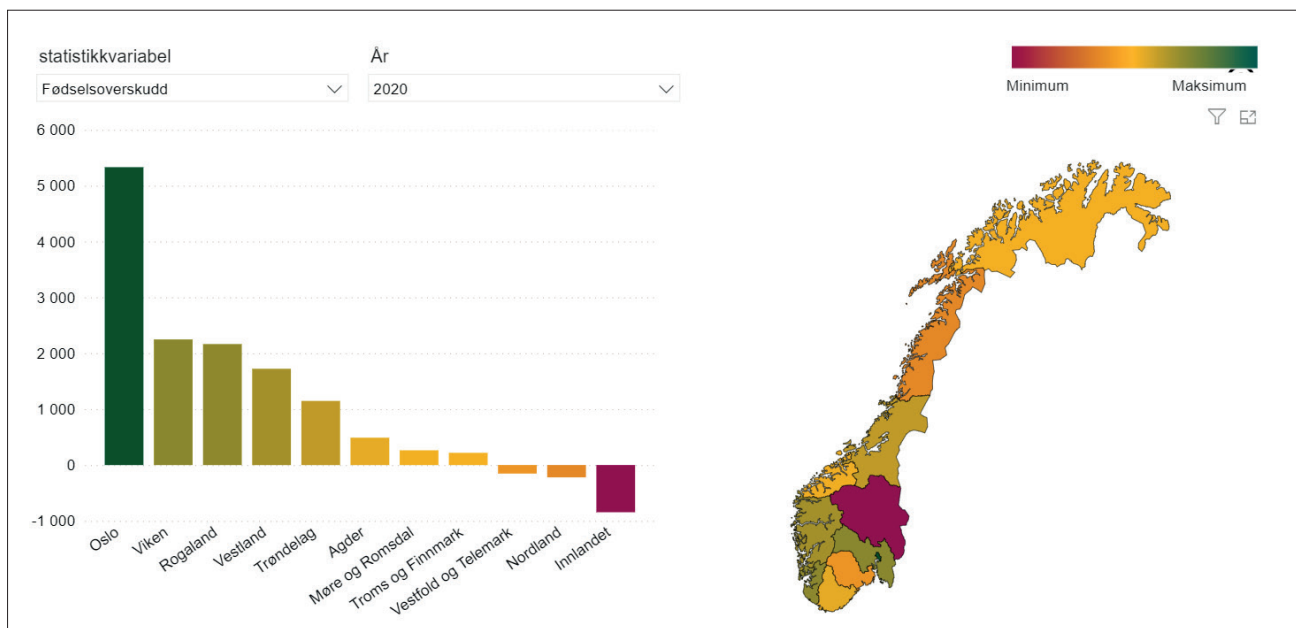
Kollektivtransport

En viktig samhandlingsarena for Innlandstrafikk er medlemskapet i Kollektivtrafikkforeningen. Gjennom deltagelse i mobilitets- og markedskomiteen, kontraktkomiteen, materiell- og miljøkomiteen og ulike forum (skoleskyss, distrikt, økonomi og marked), får fylkeskommunen faglig påfyll og innsikt i utvikling av mobilitetsløsninger.

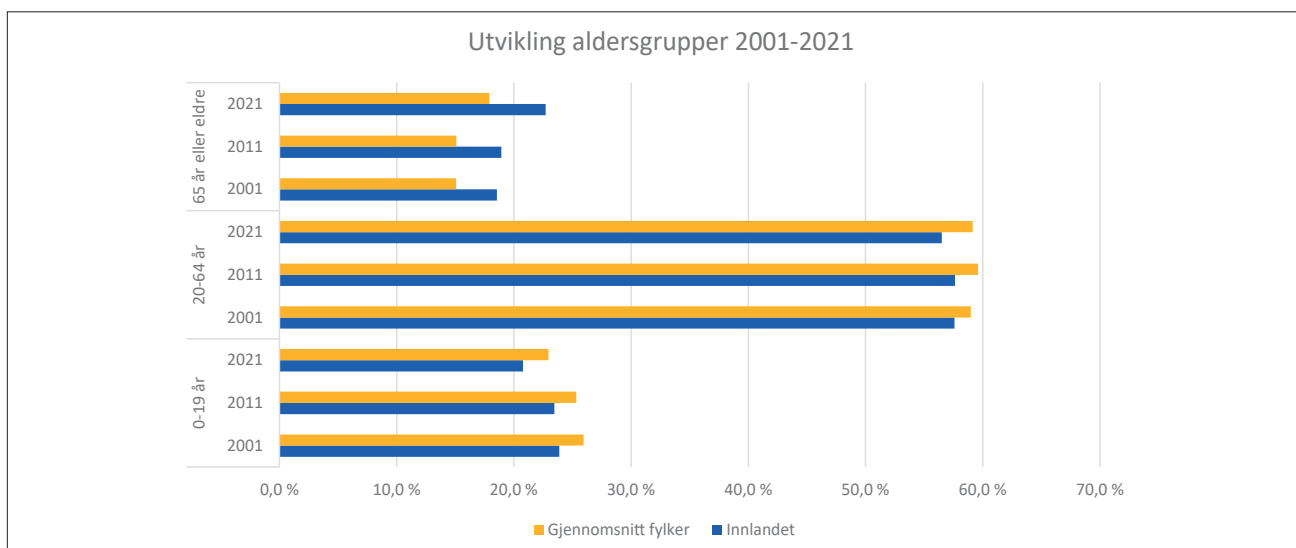
Vedlikehold av fylkesveger

Utfordringer med forfall på fylkesvegnettet er tatt opp som et tema og innarbeidet i Innlandets innspill til Nasjonal transportplan. Tiltak som gjennomføres for å redusere forfallet er bl.a. å stille krav til gjennomføringsmetode for aktører som jobber på og langs fylkesvegnettet. Opprustet vegnett blir i stand til å håndtere større vannmengder uten at vegnettet blir dårligere.

Fremtidige klimaendringer gjør at løsninger, spesielt knyttet til drenering og brulengder, må dimensjoneres for dette. Det er lagt ny asfalt på 205,5 km av vegnettet i fylket.

Kilde: ssb.no (www.innlandetfylke.no)

Kilde: ssb.no

Bredbånd

Utbygging av bredbånd er viktig for videre utvikling av Innlandet. Dette for å fremme bosetting og arbeidsplasser i hele fylket. Innvilgede bredbåndsprosjekter i 2020 skal sikre 5 400 husstander et framtidsrettet bredbåndstilbud. Ved utgangen av 2020 hadde i alt 80 % av husstandene i Innlandet tilgang på høyhastighetsbredbånd.

Levende byer og bygder og god livskvalitet for innbyggerne

Befolkningsutvikling

Innlandet er et spredtbodd fylke med i over-

kant av 370 000 innbyggere. 14 av Innlandets 46 kommuner hadde folketilvekst siste året. Likevel er fødselsunderskuddet i fylket markant og summeres til totalt 844 personer for 2020. Kun 6 kommuner hadde fødselsoverskudd i 2020. Folketallet har gått ned siste år med 782 personer. Dette er første gang siden 2005 at tilveksten til Innlandet har gått ned. Befolkningen har økt de siste 10 årene med i underkant av 8 000 personer.

Andelen barn og unge blir stadig mindre i Innlandet og gjør at elevnedgangen i videregående opplæring vil fortsette uten tiltak. Befolkningsstatistikken til statistisk sentralbyrå viser at det er nedgang i alle aldersgrupper til

og med 19 år. Innlandet fylke har den laveste andelen 0-19-åringer med 20,8 % og gjennomsnittet for alle fylker viser 23 %. For gruppen fra 20-64 år befinner 56,5 % (59,1 for alle fylker) av befolkningen seg, mens for gruppen 65 og eldre er det hele 22,7 % (17,9 % for landet) og denne vil øke i årene som kommer.

Innlandsstrategien 2020-24

Innlandsstrategien (FT-sak 103/20) redegjør for utviklingstrekk og utfordringer, vurderer Innlandets utviklings-muligheter og tar stilling til langsiktige mål og på hvilke områder det er behov for regionale planer.

Innlandsstrategien forteller at vårt felles prosjekt er å bygge Innlandet og ta i bruk mulighetene på tvers av kommunegrenser, forvaltningsnivåer og sektorer. Innlandsstrategien bygger på FNs 17 bærekraftsmål, og disse skal legges et grunnlag for arbeidet med nye regionale planer, fylkesbudsjetter og øvrig utviklingsarbeid i fylket.

Innlandsstrategien og kunnskapsgrunnlaget den bygger på, er utarbeidet for å utnytte Innlandets muligheter og fortrinn med fokus på bærekraftig samfunnsutvikling.

Innlandsstrategiens høring fikk over 100 tilbakemeldinger og den gjennomførte involveringsprosessen oppleves som vellykket. Regionale planer som i 2021 skal følge opp Innlandsstrategien vil også få brede medvirkningsprosesser.

Fylkeskommunen opplever at prosessen med Innlandsstrategien har bidratt til at eksterne ser på fylkeskommunen som en nyttig samarbeidsaktør.

Det kommer til å arbeides videre med konkretisering og implementering av Innlandsstrategien og FN17 når arbeidet med regionale planer starter i 2021.

Det jobbes videre for å styrke veiledning og samhandling med Innlandets kommuner når det gjelder oppfølging av FNs bærekraftsmål. Hovedutfordringene i planperioden 2020-2023 er:

- Reduserte økonomiske rammer
- Omlegging av inntektssystemet
- Overføring av to kommuner til Viken
- Redusert rammetilskudd
- Demografisk utvikling og sammensetning
- Lavere befolkningsvekst enn landet for øvrig
- Synkende elevtall i de videregående skolene
- Kompetanse og arbeidsplassutvikling
- Tilpasning til miljø- og klimautfordringene

Målstruktur 2022

I 2020 startet arbeidet med en målstruktur som skal gjelde fra 2022 og som baserer seg på Innlandsstrategien og FNs bærekraftsmål.

Konsekvenser av koronapandemien

I 2020 har fylkeskommunens virksomhet vært preget av koronapandemien, på lik linje med resten av landet.

Fylkeskommunal kriseledelse ble satt 7. mars og har hatt faste møter i perioder med sterkest smittetrykk og nasjonale og lokale tiltak.

Konsekvenser for fylkeskommunens tjenester

Videregående skoler

Vinstra videregående skule ble den første offentlige videregående skolen som måtte stenge pga. lokalt smitteutbrudd 7. mars. 12. mars stengte samtlige videregående skoler og først 18. mai kunne elevene returnere for tilnærmet normal undervisning på skolene.

Flere av Innlandets videregående skoler har i høst og vinter hatt flere smittetilfeller både blant ansatte og elever. Lokale utbrudd har krevd at skolene har måttet skifte mellom gult og rødt nivå i forhold til trafikklysmodellen til Utdanningsdirektoratet.

Tannklinikkene

Tannklinikkene ble også stengt 12. mars og i perioden frem til midten av mai var det kun akutt-tilfeller som ble behandlet.

Tannklinikkene har i hele perioden hatt driftsmessige utfordringer, med reduserte åpningstider og avstandsregler, men har likevel i stor grad opprettholdt tilnærmet normal drift. Det er oppstått et etterslep i behandling av betalende pasienter.

Det ble totalt mottatt færre bekymringsmeldinger til lokalt barnevern fra klinikkene. Reduksjonen er bekymringsverdig, og er dessverre en effekt av pandemien.

Kollektivtransport

Skoleskyssen måtte frem til skoleferien kjøre med 50 % kapasitet for å ivareta smittevern. Fordøren har vært stengt i store perioder. Drosjene utfører en stor del av skolebartransporten i Innlandet. Av smittehensyn ble det stilt

krav om færre kunder i drosjene, 1-2 i «små» drosjer og max 3 personer i maxitaxier. Behov for antall drosjer økte, og ut året 2020 fikk drosjenæringen innvilget løyvefritak for transport av skolebarn. Smitteverntiltakene har ført til at det ikke er gjennomført planlagte aktiviteter for å øke antallet kollektivreisende i 2020.

Kultur

I perioden mars – juni ble kulturelle arrangementer i stor grad avlyst eller utsatt. Utover høsten ble bl.a. Den kulturelle skolesekken i all hovedsak gjennomført som planlagt, men med nødvendige smittevernhensyn. Videre har pandemien ført til en økt satsing på e-bøker og digital formidling av kultur.

Næringsutvikling

Koronapandemien har aktualisert fylkeskommunens rolle som tilrettelegger for næringsutvikling. Internasjonalt samarbeid måtte de første månedene av 2020 settes på vent. Innlandet fylkeskommune var raskt ute med å få på plass en betydelig regional krisepakke, hvor målet var å bidra til at næringslivet kunne komme seg gjennom krisa. Det er brukt betydelige personalressurser på oppfølgingen av dette. Eksisterende infrastruktur med næringshager, inkubatorer, Innovasjon Norge og destinasjonsselskaper ble viktige som operatører for tiltakene, som skulle være komplementerende til nasjonale krisepakker og tiltak.

Sentraladministrasjonen

I sentraladministrasjonen er det blitt oppfordret til arbeid hjemmefra i store perioder. Først i perioden 12. mars til mai/juni og deretter fra midten av oktober. I andre perioder har arbeid hjemmefra blitt oppfordret til med ca. 50 % tilstedeværelse, samt i perioder med lokale smitteverntiltak. I sentraladministrasjonen har arbeid hjemmefra vært hovedregelen siden midten av oktober. Med bakgrunn i den endrede arbeidssituasjonen har fylkeskommunen rettet stor oppmerksomhet mot utvikling av digital kompetanse.

Arbeidssituasjonen uten fysiske møtepunkt har vært utfordrende i forhold til å kunne jobbe opti-

malt med utviklingsprosesser/-oppgaver, både internt og eksternt. Pandemien kom i tillegg til sammenslåing og regionreformen som også innebar nye oppgaver.

Koronapandemien omtales også nærmere under måloppnåelsen til hvert rammeområde.

Økonomiske konsekvenser

Pandemien har medført store økonomiske konsekvenser; både direkte og indirekte. Dette dreier seg om nedgang i skatteinntekter, reduserte brukerbetalinge/inntekter til kollektivtransport og tannklinikker, reduserte utgifter, samtidig som at staten har bidratt med tiltakspakker på flere områder. Vi har også mottatt kompensasjon fra staten ift. reduserte inntekter og økte kostnader bl.a. innen kollektivtransport og videregående opplæring.

Det har vært utfordrende å styre økonomien i en så usikker tid, og spesielt fordi det også var Innlandet fylkeskommunes første driftsår med alt det normalt gir av utfordringer knyttet til nytt budsjett, nye systemer, verktøy osv.

Kompensasjon fra staten

Det er gjennomført jevnlig kartlegginger av økonomiske konsekvenser i regi av KS på vegne av departementene. Totalt mottok Innlandet fylkeskommune 202,8 mill. kroner i kompensasjon for tapte inntekter og høyere utgifter, samt ulike tilskudd for å stimulere næringsliv og kompetanseutvikling.

Kompensasjon fra staten (mill. kroner)	2020
Økning i rammetilskuddet (kollektivtrafikk, bedriftsintern opplæring, økt lærlingetilskudd mv)	114,6
Ekstrabevilgninger andre tilskudd (kompetanse, næringsutvikling, bredbånd mv)	88,2
SUM	202,8

Budsjettjustering

Regjeringen kommuniserte ifm. Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2020 at det ikke ville bli gitt kompensasjon for skattesvikt. Dette skulle sees opp mot lavere lønns- og prisvekst. Avvikene mellom Nasjonalbudsjettet (NB) og RNB vises under.

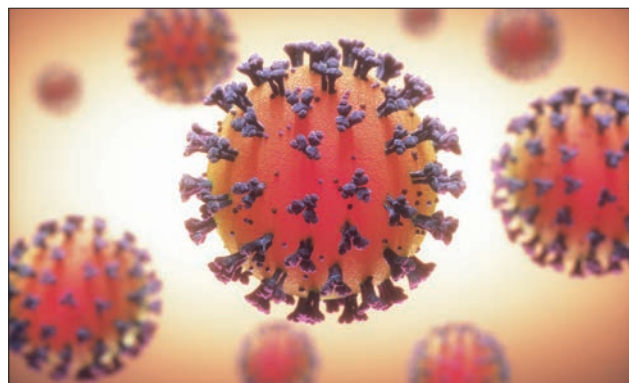

Foto: Mostphotos

Pris og lønnsvekst		
Avvik NB v. RNB	NB 2020	RNB 2020
Lønnsvekst	3,5 %	1,5 %
Prisvekst	1,9 %	1,0 %
Deflator	3,1 %	1,4 %

Lønnsoppgjøret i kommunal sektor ble på 1,7 %. Det er videre vanskelig å korrigere for endret deflator midt i året, da tilskudd med mer som påvirkes av deflator allerede er utbetalt.

I budsjettjusteringssaken i oktobertinget (sak 113/2020) ble skatteanslaget nedjustert med 90 mill. kroner, lønnsveksten redusert med 48,5 mill. kroner og reduserte pensjonsutgifter/KLP med 60 mill. kroner. Differansen på 18,5 mill. kroner ble satt i generelt disposisjonsfond.

KLP varslet fylkeskommunen høsten 2020 om reduserte pensjonsutgifter. Når det gjelder Statens pensjonskasse (SPK) fikk fylkeskommunen først vite om reduserte pensjonsutgifter i desember 2020.

Tannhelsetjenesten har ikke mottatt kompensasjon fra staten for tapte inntekter og økte utgifter. Fylkeskommunedirektøren overførte 7,9 mill. kroner ifm. regnskapsavslutningen til tannhelsetjenesten fra fylkeskommunens koronafond.

Status på koronafondet er pr. 31.12.2020 54,2 mill. kroner.

Totalt sett har fylkeskommunen hatt lavere driftsutgifter enn budsjettet for 2020. Mange fylkeskommuner rapporterer det samme også. Dette skyldes forhold knyttet til pandemien vi ikke kunne forutse og planlegge med i budsjetteringen for 2020.

Kompetanse

Fylkeskommunens ansvar innenfor kompetanse omfatter:

- Videregående opplæring for ungdom
- Fag- og yrkesopplæringsområdet
- Oppfølgingstjeneste for ungdom i alderen 15-21 år som har rett til videregående opplæring, men som av ulike årsaker ikke er i utdanningssystemet
- Opplæring innen kriminalomsorgen
- Opplæring innen helse- og barnevernsinstitusjoner
- Videregående opplæring for voksne
- Fagskoleutdanning

Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov

Fylkeskommunen jobber med flere aktører i Innlandet for å utvikle relevante kompetanse- og opplæringstilbud, samt oppdatere og ivareta kunnskapsgrunnlaget knyttet til regionale kompetansebehov.

Utvikle en fremtidsrettet regional kompetansepolitikk på bakgrunn av et omforent kunnskapsgrunnlag i samarbeid med regionalt partnerskap

Fylkeskommunen skal bidra til regionale og lokale løsninger tilpasset regionens fortrinn og muligheter. Tilgang på tilstrekkelig og relevant arbeidskraft er en forutsetning for innovasjon, omstilling og verdiskaping. Tilbudsstrukturen i videregående opplæring ses i sammenheng med arbeidslivets arbeidskraftbehov, samtidig som dette må balanseres mot ungdommens ønsker for utdanningsvalg. Ungdom og voksne skal i størst mulig grad få tilgang til utdanningsløsninger som fører til fag-/svennebrev/vitnemål eller planlagt grunnkompetanse.

Fylkeskommunen beslutter tilbudsstruktur og dimensjoneringen innenfor fag- og yrkesopp-

læringsområdet, og har i den sammenheng samarbeid med partene i arbeidslivet. Fylkeskommunen tar hensyn både til nasjonale mål og søkerens ønsker, samt innlandssamfunnets behov for ulike typer videregående opplæring. Innspill hentes fra SSB framskrivinger, NHOs kompetansebarometer, KS kommunebarometer, NAVs arbeidsmarkedsprognose og "Omverdensanalyse".

Bidra til utvikling av gode og relevante kompetansetilbud i Innlandet

Innlandet fylkeskommune har gjennom regionale kompetanseforum rettet fokus mot hva regionene har behov for av fagbrev og fag-/høgskolekompetanse og det arbeides ut fra dette med etablering av etterspurte fagretninger og studier. Flere karrieresentre er godkjente kursleverandører av "Kompetansepluss - Kompetansetiltak i bedrift", og gjennomfører opplæring i samarbeid med virksomheter.

Innenfor yrkesfagene tilbys bl.a. "vekslingsmodellen", en modell der kandidatene får realkompetansevurdering og opplæring i deres "restopplæringsbehov". Innlandet fylkeskommune gjennomfører også opplæring for kandidater som ønsker fagbrev gjennom praksiskandidatordningen. Det er stor etterspørsel fra kommuner og bedrifter som ønsker å tilrettelegge for fagbrev på jobb for sine ansatte. Det er igangsatt kontrakter innenfor ordningen for de midlene som har vært til rådighet i 2020.

Innlandet fylkeskommune har omfattende deltakelse i det nasjonale prosjektet modulstrukturert fag- og yrkesopplæring. To regioner deltar i kombinasjonsforsøk der grunnskoleopplæring kjøres parallelt med oppstart i programfag i videregående opplæring.

Koronapandemien har utløst et økende behov for opplæringstilbud og realkompetansevurderinger. Det har også ført til tett samarbeid med NAV og bedrifter for å tilrettelegge gode opplæringsarenaer for ledige og permitterte.

Det er ikke gjennomført utdanningsmesser

eller andre større arrangementer i 2020. Det er imidlertid gjennomført noen skolebesøk for å støtte opp under å øke andelen i overgang fra Vg2 til lære. I tillegg er det utviklet informasjonsvideoer for utdanningsvalg på ulike digitale medier.

For å forsterke fagopplæringsområdets resultatoppnåelse, arbeider blant annet yrkesfagkoordinatorne med:

- å øke søkningen til læreplasser
- å koordinere med alternativt vg3 i skole
- å bidra til styrket samarbeid skole/næringsliv i eget lokalmiljø
- bidra til rekruttering av nye lærebedrifter/læreplasser

Yrkesopplæringsnemnda

Yrkesopplæringsnemndas oppgaver er beskrevet i opplæringsloven § 12-4. Nemnda skal fremme synspunkter og behov fra arbeidslivet overfor fylkeskommunen, og arbeide for å heve kvaliteten av hele fag- og yrkesopplæringen. Fylkeskommunen rådfører seg med yrkesopplæringsnemnda i utviklingsarbeidet for kompetansetilbud.

Yrkesopplæringsnemnda har hatt 6 møter i 2020 og behandlet høringer, godkjent nye opplæringskontor og fått innstilt tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune skoleåret 2021-2022.

Voksnes læring

Hedmark og Oppland har organisert voksnes læring og karriereveiledning ulikt. I 2020 er framtidig organisering utredet med tanke på politisk behandling og fastsetting våren 2021. Fram til ny organisering er på plass er aktiviteten driftet som i 2019.

Det har i Innlandet fylkeskommune vært 1 803 personer i opplæring siste år, hvor 60 % har gått yrkesfaglig løp. Det er flest deltakere på helse- og oppvekst, fulgt av bygg- og anleggsfag. Det er fremdeles stort behov for helsefagarbeidere og sykepleiere, så det vil fortsatt være viktig å rette innsatsen mot ufaglærte som mangler formell kompetanse på området for å få flere gjennom gode opplæringsløp.

802 voksne har avlagt fagprøve siste år, og dette viser at det er et stort behov for opplæring

Foto: Valdres videregående skole

av voksne. Det er 799 personer som har tatt fag til generell studiekompetanse. Disse tar et eller flere fag i løpet av et skoleår.

God kvalitet og høy gjennomføring i videregående opplæring

Elevene skal i størst mulig grad få realisert sitt læringspotensial

Alle elever har rett på et opplæringstilbud tilpasset sitt kompetansenivå. Spesielt innenfor yrkesfaglig område er det individualiserte løsninger bla. lærekontrakt eller alternativt Vg3 og opplæringskontrakt.

Videregående opplæringsløp for voksne deltakere tilrettelegges for voksnes egen livssituasjon, tidligere utdanning, språkferdigheter mv. For å sikre god gjennomføring, er det lagt til rette for ulike modeller og fleksible løp.

Karaktergjennomsnitt for skoleåret 2019/2020

Resultatene for skoleåret 2019/2020 er positive sammenlignet med forrige skoleår og det nasjonale snittet for både yrkesfaglig og studieforberedende utdanningsprogram. Resultatene må ses i sammenheng med koronapandemien.

Tabellen viser at endringene i karaktergjennomsnitt fra et år til det neste er små når man måler på fylkesnivå. Indikatorene er gode på skole- og klassenivå som verktøy for å identifisere forhold som krever spesiell oppmerksomhet og eventuelt ekstraordinære tiltak. Målet om økt karaktersnitt og læringsutbytte gir fokus og retning for det konkrete arbeidet som gjøres på skolene for at elevene skal lære mer.

På studieforberedende utdanningsprogram

Karaktergjennomsnitt (standpunkt)	Studieforberedende utdanningsprogram			Yrkesforberedende utdanningsprogram		
	Innlandet 2018/19	Innlandet 2019/20	Nasjonalt 2019/20	Innlandet 2018/19	Innlandet 2019/20	Nasjonalt 2019/20
Fag						
Engelsk	4,3	4,4	4,5	3,6	3,8	3,8
Matematikk (2P/1P-Y)	3,7	3,9	3,8	3,5	3,5	3,5
Naturfag	4,2	4,3	4,3	3,6	3,6	3,7
Norsk (hovedmål)	4,0	4,1	4,2	3,7	3,8	3,8

Beregningen er standpunktkarakter brukt i de fag som er avsluttende. I ikke-avsluttende fag er karakter for 2. termin brukt.

Kilde: Hjernen & Hjertet.

er det en positiv utvikling i alle fag i Innlandet fylkeskommune sammenlignet med året før. Størst økning er det i matematikk, og her har Innlandet et bedre resultat enn det nasjonale gjennomsnittet. I naturfag ligger Innlandet likt med det nasjonale gjennomsnittet, mens man for norsk og engelsk ligger 0,1 karakterpoeng bak.

For yrkesfaglige utdanningsprogram er resultatet i matematikk og naturfag likt med forrige år. I engelsk og norsk er det en positiv utvikling fra året før. Innlandet ligger likt med det nasjonale gjennomsnittet i norsk, engelsk og matematikk, mens man ligger 0,1 karakterpoeng bak i naturfag.

Det har tidligere vært målt på avviket mellom standpunkt og eksamenskarakterer i tilstandsrapporten. Denne indikatoren vil tas med i fremtidige rapporteringer under forutsetning at eksamen blir gjennomført.

Øke andel elever som fullfører og består videregående opplæring

Fullført og bestått

Andel fullført og bestått for skoleåret 2019/2020 i Innlandet er 90,9 %. Dette er en økning på

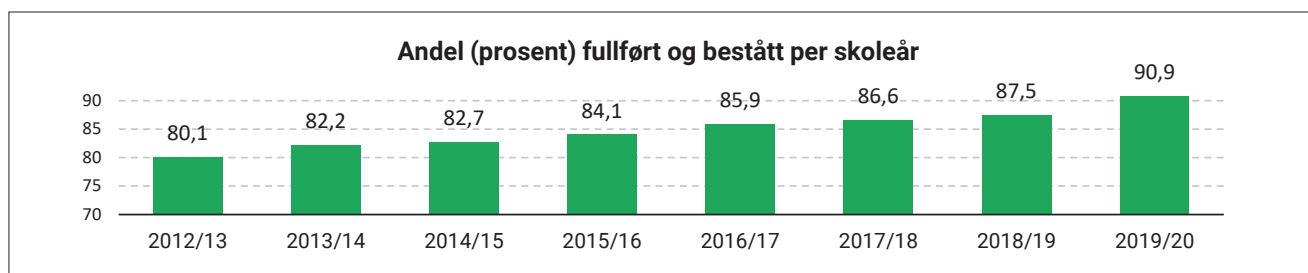
3,4 prosentpoeng fra året før, og er det beste årsresultatet for denne indikatoren som er målt. Innlandet ligger 0,8 prosentpoeng over landsgjennomsnittet på denne indikatoren.

Det er fremgang i gjennomføringen for både gutter og jenter på samtlige utdanningsprogram.

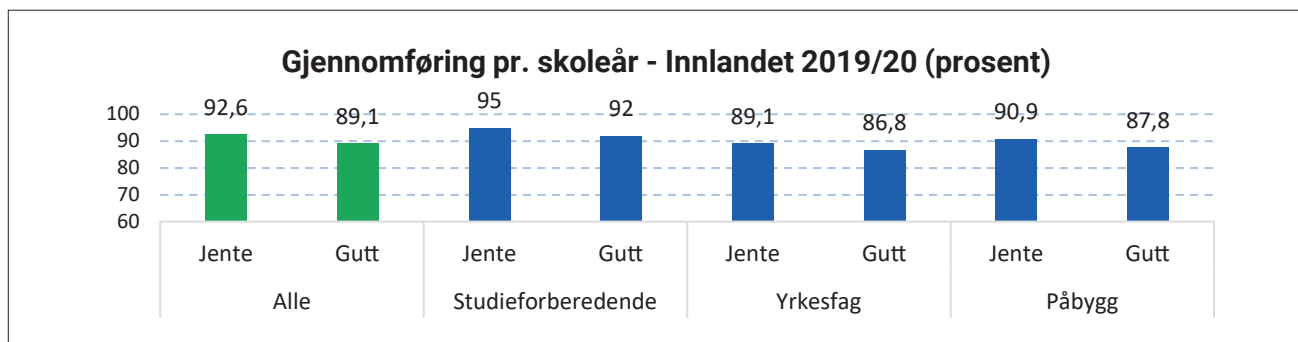
Resultatene for gjennomføring må ses i sammenheng med koronapandemien. Dette påvirker resultatet i positiv retning.

Vurderingsgrunnlaget til skolene angående standpunktskarakterer ble også endret grunnet større bruk av nettundervisning. Oppsummert kan dette tyde på at elevene profiterte på å ikke gjennomføre eksamen og at fraværsgrensene ikke ble en begrensende faktor for fastsetting av karakterer. Dermed fikk flere elever bestått i fag hvor de statistisk sett kunne stått i fare for å ikke få vurdering grunnet for høyt fravær.

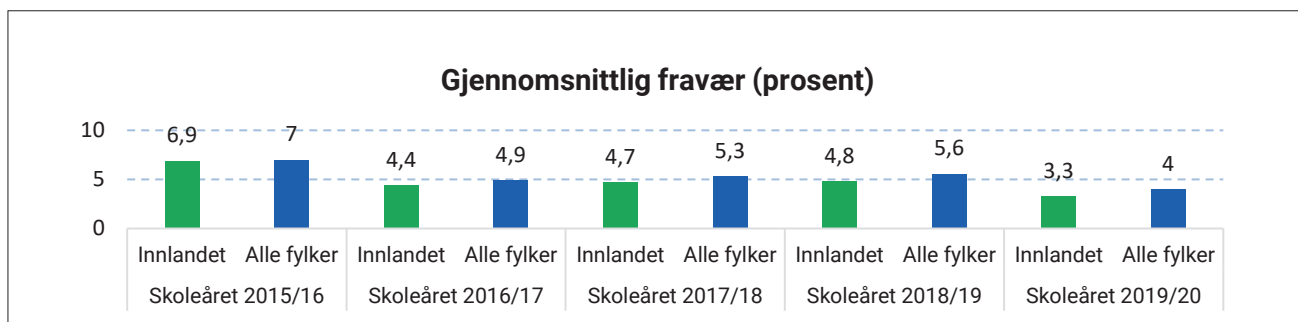
Andelen sluttet har også gått ned. Dette må også ses i lys av samme situasjon, hvor det i 2020 ble gjort midlertidige unntak i fraværsglene og elever ikke gikk opp til eksamen. I tillegg til ovennevnte vurderinger bør det fremheves at skolene, på tross av den krevende situasjonen skolene havnet i, har opprettholdt et godt skoletilbud for elevene. Skolene har ivaretatt

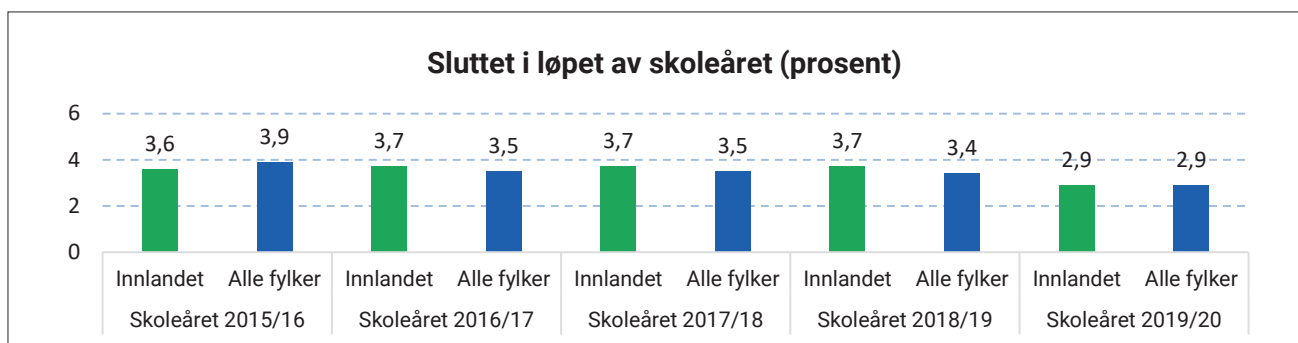
Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleårene f.o.m. 2012/13 t.o.m. 2019/20. Kilde: Hjernen & Hjertet/VGO.

Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleåret 2019/20. Kjønn og utdanningsprogram. Kilde: Hjernen & Hjertet/VGO.

Gjennomsnittlig fravær. Kilde: Hjernen & Hjertet/VGO.

Andel elever som har sluttet i løpet av skoleåret. Kilde: Hjernen & Hjertet/VGO.

elever som står i fare for å falle fra og sørget for at elever ikke sluttet å følge undervisningen hjemmefra, leverte inn vurderingsgrunnlag og gjennomførte skoleåret.

Elevtjenesten

Elevtjenestens overordnede mål er økt gjennomføring. Elevtjenesten bidrar til at elever som har behov for veiledning, være seg faglig eller sosiale utfordringer, får den bistanden de har behov for. Veiledningen skal øke mulighetene for at eleven fullfører og består. Det kan også være utfordringer som ikke er knyttet til fag/skolen som eleven trenger bistand til.

Elevtjenesten utgjør et støttesystem for elever,

lærere og skoleledere, at elever med ulike utfordringer får et så godt læringsutbytte som mulig. PP-tjenesten (PPT) bidrar systemisk i skolens pedagogiske utviklingsarbeid gjennom deltagelse i elevtjenesten og i IKO-arbeidet. Oppfølgingstjenesten jobber målrettet med å motivere ungdom som har sluttet i opplæring til å starte i opplæring igjen.

PP-tjenesten tilrår ikke avvik fra læreplanverket for videregående for elever som med hensiktsmessig tilpasning og tilrettelegging har forutsetninger for å fullføre og bestå. Der det er behov for utvidet tid for å fullføre og bestå anbefales og tilrås dette når elevene fyller slike vilkår.

Øke andel elever på Vg2 med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet

Overgangen mellom Vg2 og Vg3 er en av de mest kritiske overgangene med tanke på økt gjennomføring i videregående opplæring. Tabellen nedenfor viser overgangen for elevene i Innlandet etter Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram. Med ordinær progresjon menes overgang til læreplass, påbygging til studiekompetanse, alternativt Vg3 i skole og yrkesfaglig Vg3 i skole.

Fra 2018 til 2019 har andelen elever med ordinær progresjon i begge fylker økt. På landsbasis har totalt 76,2 % av elevene på yrkesfag ordinær progresjon fra Vg2 i 2019, mens det samme tallet i Hedmark og i Oppland er henholdsvis 78,1 % og 76,6 %. Økningen i andel elever med ordinær progresjon er positiv og medfører at andelen elever som er ute av videregående opplæring, eller gjør repetisjon/omvalg, har gått betraktelig ned siden 2015.

Læreplasser

Lærebedrifter har i stor grad bidratt til at dagens opplæring av lærlinger i Innlandet ikke har blitt påvirket i betydelig grad av koronapandemien.

Ikke bestått	Bestått	Bestått meget godt
5 %	61 %	34 %

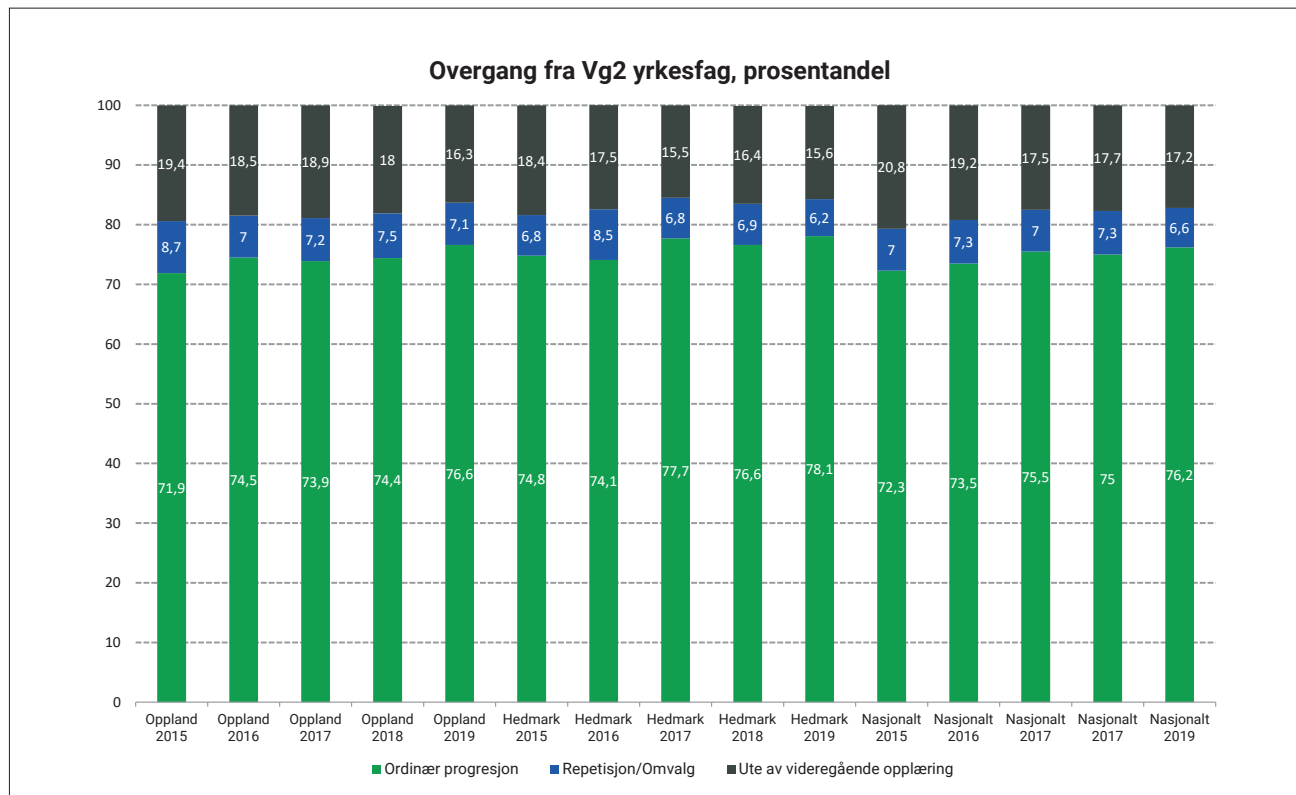
Tabell: Resultater for fag/svenneprøver for lærlinger i 2020.

Den største utfordringen har vært risikoen for at formidling av elever til læreplass skulle bli lavere enn tidligere år.

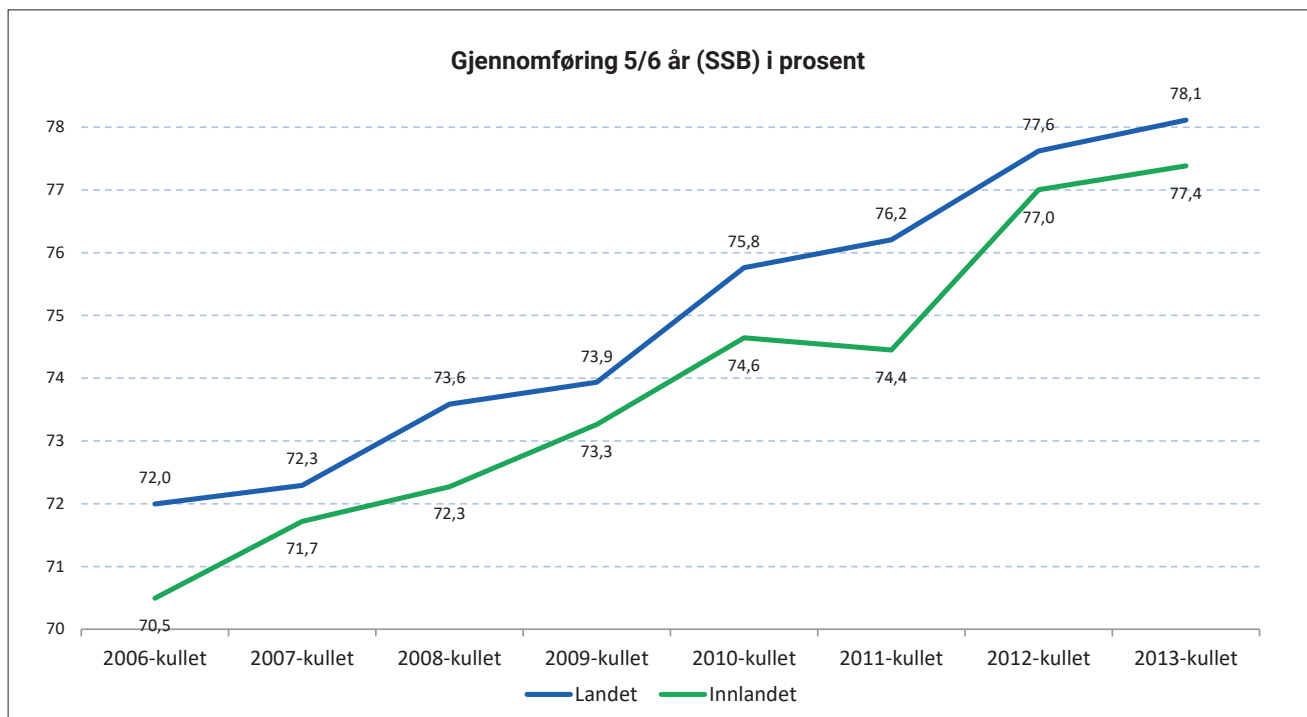
Av totalt 341 registrerte permitteringer av lærlinger i 3. kvartal 2020, var alle tilbake i arbeid innen utgangen av året. Det er løpende samarbeid med lærebedrifter og opplæringskontorer slik at faren for nye permitteringer i 2021 reduseres. I 2020 ble 87,8 % av søkere med ungdomsrett (1 301 elever) formidlet til læreplass.

Det kan virke som om tiltak og virkemidler som ble iverksatt som følge av koronapandemien har hatt en positiv effekt og at fylkeskommunen således har evnet å opprettholde god formidling i Innlandet. Formidlingsgraden ble betydelig høyere enn antatt gitt årets forutsetninger.

Innlandet fylkeskommune har kontrakt med 80 elever i Alternativt Vg3 i skole (elever som ikke har fått lærekontrakt) for skoleåret 2020/2021.

Overgang fra Vg2 yrkesfag, prosentandel. Kilde: Udir.

Det legges stor vekt på yrkesfagkoordinatoren sin rolle i å understøtte hhv. gjennomføringsgrad, sikre økt overgang Vg2 til lære, læreplassrekruttering og markedsføring av yrkesfag.

I 2020 satset man særskilt på rekruttering av nye lærebedrifter. Totalt ble 417 «nye bedriftskurs» godkjent i 2020, hhv. 19 nye frittstående lærebedrifter, 135 nye medlemsbedrifter, 235 nye fag i medlemsbedrifter og 28 nye fag i frittstående lærebedrifter.

Ved utgangen av 2020 er det i Innlandet 3 063 løpende kontrakter. Det er gjennomført 2 149 fag/svenneprøver for lærlinger og 29 kompetanseprøver for lærekandidater.

Fagopplæringsområdet har i 2020 fokusert på digitalisering av tjenester og løsninger for å øke brukervennlighet, kvalitet og effektivitet. Digital signering av lærekontrakter bidrar til at elever får avklart kontraktssituasjonen tidligere.

Økonomisk resultat

Rammeområdet for kompetanse hadde et mindreforbruk 83,2 mill. kroner etter avsetning til resultatfond. 60 mill. kroner skyldes mindre pensjonsutgifter enn forutsatt. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

Foto: Innlandet fylkeskommune

Tannhelse

Fylkeskommunens ansvar innenfor tannhelse omfatter:

- Barn og ungdom t.o.m. det året de fyller 18 år
- Psykisk utviklingshemmede, i og utenfor institusjon
- Grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie
- Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret (betaler 25 % av gjeldende takst)

Fremme god tannhelse i befolkningen

Tannhelsetjenesten i Innlandet hadde 117 538 pasienter i 2020. 92 410 av disse er pasienter med rettigheter etter Lov om tannhelse (1984). Koronapandemien med stengte kontorer og behandling i tråd med strenge smitteverntiltak, har medført at færre pasienter har fått innkalling og behandling.

God kvalitet i tannhelsetjenesten

Tannhelseresultatene i Innlandet er best i landet også for 2020. Klinikken har konsentrert seg om å innkalle og undersøke de pasientene klinikkene tradisjonelt vet trenger årlig oppfølging.

Tannhelseresultatene for indeksskullene 3-, 5-, 12-, 15- og 18-åringer som ble undersøkt og rapportert til KOSTRA for 2020, er meget gode. Til tross for alle tiltakene knyttet til pandemien har tannhelsetjenesten klart å opprettholde ambisjonen om at tannhelsen hos barn og unge under 18 år skal holdes på et historisk godt nivå.

Tannklinikkenes tilbud i mars til mai var å yte ren akutt behandling, mens planlagte undersøkelser og behandlinger ble satt på vent. Tannklinikken har etter gjenåpningen i mai hatt tilnærmet normal drift, men på grunn av smitteverntiltak har antallet pasienter per dag vært lavere enn normalt. Tannhelsetjenesten har behandlet ca. 50 % av registrerte brukere ved de 41 tannklinikken i Innlandet i 2020. De ansatte i tannhelsetjenesten har utarbeidet

gode rutiner med basis i de nasjonale smittevernreglene, gitt akutt behandling og holdt "hjulene" i gang. Ingen av de ansatte har blitt smittet, men noen få har vært i karantene. Samlet sett har tannhelsetjenesten vist seg som en god samfunnsaktør under denne krisen i innlandet og i Norge.

Etterslep

Det totale «etterslepet» i forhold til planlagt innkalling for alle pasientgruppene, inkl. voksne betalende pasienter er på 22 413 personer eller 19 %. Av disse har 15 136 av de lovpålagte pasientgruppene (A-D) hatt forsinket innkalling i forhold til det som har vært planlagt.

Forsinkelsene (etterslep) som følge av pandemien har vært krevende. Den totale nedstengingen (kun ren akutt tannlegehjelp, ingen planlagte undersøkelser og behandling) fra mars til mai resulterte i et etterslep på ca. 25 000 pasienter.

Inngåtte arbeidsordninger mellom partene, slik som utvidet klinisk tjeneste og forskjøvet arbeidstid har siden de ble tatt i bruk høsten 2020 gjort at etterslepet er redusert med ca. 3 000 pasienter, til ca. 22 000. Tjenesten har opplevd mange avbestillinger og at pasienter ikke har møtt opp til avtaler grunnet myndighetenes anbefaling om å ikke møte ved symptomer på luftveisplager. Videre har det vært mye fravær hos ansatte som på samme måte ikke har kunnet møte opp pga. symptomer på forkjølelse og liknende plager. Målet for 2021 vil bli å hente inn det meste av etterslepet fra 2020.

SIC-indeks

Måleindikatoren for sosial ulikhet i tannhelse (SIC) var i 2020 på 1,96. SIC-indeksen måler gjennomsnittlig antall hull (DMFT) hos den tredjedelen av 12-åringene med høyest karieserfaring. Dette er under måltallet for rapporteringsåret og er lavest i landet. Tallet forteller at det er marginal ulikhet for tannhelse hos 12-åringer i Innlandet, mellom de som har behandlingsbehov (mindre enn 2 tenner med hull) og de som har helt friske tenner.

I 2020 har det i all hovedsak ikke vært mulig med oppsøkende tiltak hos pasienter ved fylkets sykehjem grunnet smittevernhensyn. Opplæringsperioden tilknyttet eldretannpleie for tannpleiere (bachelor) ble utsatt til våren 2021 grunnet forbudet om å besøke sykehjem i 2020.

Vakanser

Tannhelsetjenesten i Innlandet har utfordringer med relativ høy turnover i tannlegestillinger. Som et resultat av dette vil de aktuelle klinikkene få vanskeligheter med å holde kontroll i forbindelse med tilsyn, og oppleve utfordringer med økt etterslep av planlagte innkallinger av pasienter.

Aktivt arbeid med rekruttering har resultert i at de fleste tannlegestillinger ved utgangen av 2020 er besatt.

Samarbeid med barnevernet

Det ble totalt mottatt 44 bekymringsmeldinger til lokalt barnevern fra klinikkene i 2020 (74 i 2019 og 61 i 2018). Denne reduksjonen er bekymringsverdig, og er dessverre en effekt av pandemien og lukkingen av tannklinikker (med unntak av akutt hjelp). Antall henvendelser fra barnevernet til tannklinikkene er på samme nivå som tidligere år.

Fylkeskommunene har siden 2018 hatt et forsterket ansvar nedfelt i forskrift om å avdekke og avverge vold, seksuelt misbruk og omsorgssvikt hos barn. Grunnet pandemien har det ikke vært mulig i 2020 å arrangere årlig kurs for de ansatte om temaet. Det er avsatt to digitale kursdager om dette temaet i mars 2021.

Barnetannpleie

Tannhelsetjenesten har egen spesialist innen barnetannpleie som mottar henvisninger fra hele fylket. Spesialisten driver opplæring av egne ansatte om barnepasienter og arbeider ved Statens Barnehus når påtalemakten ønsker en tannhelsefaglig utredning av barn som mistenkes å ha vært utsatt for vold og/eller seksuelt misbruk. Tannhelsetjenesten har etablert tre behandlingsteam (tannlege, tannhelsesekretær og psykolog), på Hamar, Elverum og på Lillehammer. Teamet mottar henvisninger fra fastleger, spesialisthelsetjenesten og privat- og offentlig tannhelsetjeneste. Dette gjelder

Foto: Greta Rønning

pasienter som har vært utsatt for tortur (T), overgrep (O) eller som har alvorlig tilstand av odontofobi (O) (odontofobi=behandlingsangst).

PhD og andre kompetansetiltak

En tannlege er i et PhD-løp fra 2019. Denne satsingen er et samarbeid mellom TKØ, UiO, Hamar kommune og Innlandet fylkeskommune, og PhD'en får midler fra Norsk Forskningsråd. Det er forventet at PhD oppgaven vil være ferdig godkjent til våren 2024.

Formålet med PhD'en er kartlegging av eldre (+65 år), og deres tannhelsesituasjon i Hamar med fokus på pasienter som har vedtak om hjemmebasert omsorg, og derfor fri tannbehandling.

Fornøyde brukere av tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten hadde en ambisjon om å gjennomføre brukerundersøkelser ved alle 41 tannklinikkene i Innlandet i 2020. Dette har ikke latt seg gjøre pga. ikke alle tannklinikkene er på samme tekniske plattform. Det prioriteres å få gjennomført brukerundersøkelsen i 2021.

Pandemien har ført til vanskeligheter driftsmessig, med reduserte åpningstider, avstandsregler og kommunevis økning i smitte. Likevel

Andel "null hull" og SIC	3 år	5 år	12 år	15 år	18 år	SIC
Innlandet	95,3 %	85,2 %	68 %	47,7 %	37 %	1,96
Viken	91,2 %	78,7%	63,6%	46,7%	32,8%	
Telemark/Vestfold	94,1 %	78,6 %	55,9 %	39,2 %	24,9 %	2,73
Agder	93 %	77 %	53 %	35 %	27 %	2,83
Rogaland	95,6 %	83,4 %	63 %	44 %	31,5 %	
Vestland	94,5 %	82,3 %	63,3 %	43,3 %	31,3 %	2,31
Trøndelag	95 %	82 %	59,3 %	37,7 %	27,9 %	2,53
Nordland	92,1 %	81,4 %	54,8 %	37,7 %	26,5 %	2,67
Møre- og Romsdal	93,4 %	81 %	55,5 %	33,1 %	23,5 %	2,68
Troms/Finnmark	94	81	60	39	27	2,5
Oslo	90,4 %	73 %	59,5 %	39,6 %	33,5 %	3,57

Tabell: Andelen i % når det gjelder DMFT=0 og SIC

har ikke tannhelsetjenesten mottatt klager fra brukere som har søkt hjelp, men ikke blitt prioritert.

Økonomisk resultat

Rammeområdet for tannhelse hadde et mindre-forbruk på 3,1 mill. kroner etter avsetning av 3,6 mill. kroner til resultatfond ifm. overføringsordningen. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

Kultur

Et kulturliv med kunnskap, engasjement og aktivitetsglede

Kulturområdet omfatter:

- Kunst og kultur
- Idrett
- Kulturvern
- Fylkesbibliotek
- Fylkesarkivet

Koronasituasjonen har hatt en merkbar påvirkning på måloppnåelsen i 2020 med flere avlysninger og utsettelse av prosjekter. Mange arrangementer ble gjennomført digitalt. Flere tilskuddsordninger er behandlet i løpet av året og dette har lettet de økonomiske utfordringene for en rekke aktører som har innstilt sin aktivitet.

Året resulterte i at den nye store kultursatsingen Musikk i Innlandet kan etableres i 2021.

Bibliotek skal være arena for demokrati og dannelses, og leselyst og leseglede i lokalsamfunnet

I samarbeid med NRK ble Norsk Litteraturfestival heldigitalisert. Fylkesbibliotekets turne "Boklek" ble også digitalisert. De aller første "Bibliotekdagene i Innlandet" samlet om lag 100

deltakere og ble gjennomført fysisk, med gode smitteverntiltak i Hafjell. Det nasjonale 2-årige pilotprosjektet "Biblioteket som samskaper" var vellykket og har skapt stor interesse. Prosjektet ble ledet av Innlandet fylkeskommune og finansiert gjennom Nasjonalbibliotekets prosjektmidler.

Koordinering og etablering av felles transportordning for bøker og annet materiale mellom biblioteker, har vært utfordrende og ressurskrevende i 2020. På den annen side har arbeidet ført til et godt tverrfaglig samarbeid mellom avdeling for kompetanse og tannhelse (for skolebibliotek i vgs.), høgskolebiblioteket i Innlandet og fylkesbiblioteket.

Litteraturfylket Innlandet

Koronapandemien har ført til økt satsing på e-bøker og digital formidling. Krisepakken fra Nasjonalbiblioteket (1,7 mill. kroner) har gått til innkjøp av e-bøker og til profesjonell produksjon av formidlingsvideoer med innlandsforfattere.

Bokbussens arbeid for leselyst og leseglede blant barn, har i all hovedsak vært digital gjennom året. Det har i den forbindelse blitt produsert digitale løsninger for barn, bl.a. digitale eventyr og bokprat. I 2020 har 7 791 barn i Innlandet deltatt på den nasjonale lesekampanjen "Sommerles". Nasjonalbiblioteket finansierte turneen "Leseleder", som gjennom året har besøkt 20 folkebibliotek.

Fylkesbiblioteket har gjennomført kompetansehevende tiltak for bibliotekansatte innenfor en rekke aktuelle temaer, bl.a. digitale tjenester, litteraturformidling og sosiale medier.

Den kulturelle skolesekken i Innlandet skal åpne dører til kunsten og fremtiden for alle elever i fylket

I starten av 2020 ble Den kulturelle skolesekken (DKS) gjennomført som planlagt. I perioden mars – juni måtte samtlige turneer avlyses. Lokale smitteutbrudd medførte enkeltavlysninger, men i hovedsak ble turneene på høstsemesteret gjennomført som planlagt, men med

Nyvinninger i 2020

- Nettsiden digibibinnlandet.no er lansert som en felles inngang til digitale bibliotek-tjenester i Innlandet.
- Ukentlige digitale kompetanseutvekslingsmøter for Innlandets bibliotekansatte.
- Fylkesbiblioteket satser på "Litteraturfylket Innlandet", og har i den forbindelse laget en oversikt over tilbud på sin hjemmeside.
- Fylkesbibliotekene har mottatt prosjektmidler på 3 mill. kroner fra Nasjonalbiblioteket øremerket et felles løft for formidlingskompetanse for bibliotekansatte.
- Det er utviklet et felles nasjonalt e-læringsprogram.

nødvendige smittevern hensyn.

Fylkestinget vedtok i 2020 at DKS i Hedmark og Oppland fra 1.1.2021 skulle organiseres som egen seksjon i kulturavdelingen.

En attraktiv region å bo og arbeide i for profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere

Det har blitt tildelt en rekke utviklingsmidler, støtte og stipender i 2020, blant annet til unge kunstnere, til husflid og håndverk, og til etablerte kunstnere for perioden 2020-21. Det er også etablert et norsk senter for keramisk kunst i Ringeby Prestegård.

Fylkestinget har vedtatt at ved bygging og rehabilitering av fylkeskommunale bygg skal det avsettes 1,5 % av entreprisekostnaden til kunst.

Etablering og styrking av profesjonelle kunst- og kulturmiljøer støttes aktivt av fylkeskommunen.

- Fylkestinget har vedtatt etableringen av Musikk i Innlandet med Gjøvik som vertskommune.
- Dansekompaniet Frikar, som tidligere har mottatt støtte for å etablere et nasjonalt dansekompani, har søkt om statsstøtte.
- Fylkeskommunen har initiert et samarbeid mellom opera-arrangører.
- Det er etablert nettverk mellom de fire kunstlåvene Ullinsvin, Ringeby Prestegård, Peder Balke-senteret og Glasslåven.
- Det er gitt støtte til planlegging rundt utbyggingen av Animation Farm/Trollfilm og vil skape flere kunstnerarbeidsplasser i distriktet.

Det arbeides fortsatt med å tilrettelegge forholdene for profesjonelle kunstnere.

- Antall kunstnerresidenser er doblet og utvidet til hele fylket.
- Kunstverk knyttet til Pilegrimsleden i de fem kommunene Gran, Østre Toten, Lillehammer, Øyer og Ringeby ble offisielt åpnet i september. Dette er en del av Tankeplassprosjektet og skal videreføres til nye kommuner.

Innlandet fylkeskommune har fulgt Kulturrådets praksis med at tilskuddsmottakere som

må avlyse, utsette eller endre tiltak grunnet koronapandemien, ikke vil miste tilskuddet som er bevilget. Flere arrangører og kunstnere som mottar tilskudd har enten gjennomført eller planlagt alternative måter å gjennomføre prosjektene på.

Godt tilrettelagte arenaer for talentutvikling, aktivitet og verdifulle kulturelle møter

Prosjektet "Dagsturhytta Innlandet" ble behandlet av fylkesutvalget i 2020. Formålet er å øke bruken av nærfriluftslivet ved å etablere dagsturhytter som lavterskeltilbud. Alle regionråd har hatt arkitektkonkurranse og forankring av prosjektet. Alle kommuner kan delta i prosjektet og to stiftelser har gitt 0,3 mill. kroner tilskudd til hver hytte. Målet er at alle kommuner får ny dagsturhytte innen 2025.

Det ble gitt vedtak om prosjektmidler 0,25 mill. kroner til "Padleleden". Fylkeskommunen bidrar til miljømessige og godt tilrettelagte turmål/rasteplasser for de som ferdes på vann. Målsettingen er å opprette minimum 10 padleruter med brygger og gapahuker.

Prosjektet "Plan for friluftslivets ferdselsårer" bidrar til å identifisere, ivareta og utvikle stier, turveier, løyper og leder som er viktige for friluftslivet. Totalt 16 kommuner i Innlandet har fått tilsagn på stimuleringsmidler for å starte arbeidet og tre kommuner har ferdigstilt.

Formålet med "Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder" er å sikre befolkningens mulighet til å drive et variert friluftsliv. Prosjektet ble formelt avsluttet av Miljødirektoratet i

Dagsturhytta Innlandet får en enkel kileform.
Foto Peer Bull-Hansen fra RAM arkitektur

2020, og Innlandet fylkeskommune vil avslutte prosjektet ved utgangen av 2021. Totalt 23 kommuner i Innlandet har gjennomført arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Når det gjelder tiltak i statlig sikrede friluftsområder, kom det kun inn én søknad i 2020 og denne ble innvilget.

Inkluderende og mangfoldig aktivitetstilbud

Det blir primært gitt statlige tilskudd til tiltak som stimulerer til direkte friluftaktivitet, bl.a. organiserte turer, friluftslivskurs, praktiske kurs og annen opplæring. Det ble mottatt 69 søknader hvorav 51 ble innvilget. Det ble fordelt 2,5 mill. kroner.

“Stolpejakt” har vært et attraktivt tilbud i Innlandet i 2020, og den store økningen i deltakelse skyldes hovedsakelig koronapandemien og norgesferie for mange. Dette året ble det registrert 104 782 unike stolpejegere i Innlandet. Det er gledelig at aldersgruppen 10-20 år representerer nesten 22 % av alle stolpejegerne.

Innlandet fylkeskommune har arbeidet for å få på plass et kunnskapsgrunnlag om e-sport. Det er gitt tilskudd til Raufoss e-sport, samt arrangementsordningen til Lillehammer e-sport for et nasjonalt studentmesterskap.

For 2020 var det avsatt 1,2 mill. kroner for å gjennomføre tiltak i “Plan for fysisk aktivitet”. Spesielt har det vært viktig å støtte prosjekter som har vært initiert av sentrale samarbeid-

spartnere som: Olympiatoppen Innlandet, Høgskolen i Innlandet, Innlandet Idrettskrets og Forum for Natur og Friluftsliv.

En innovativ og bærekraftig anleggs- og arrangementsutvikling for økt fysisk aktivitet

Arrangementsutvikling

Det er arbeidet med betydningen av store arrangement for fylkeskommunen og en prosess for utredning av fylkeskommunens rolle og virkemidler. Lillehammer Olympic Legacy senter (LOLSC) fikk tildelt 0,15 mill. kroner i støtte for å lede et prosjekt som skal utarbeide modell/organisering for hvordan sentrale aktører kan samarbeide for å få større idrettsarrangement til Innlandet.

Det ble tildelt 1,3 mill. kroner til 30 nasjonale og regionale arrangementer innen idrett og friluftsliv. 2020 har vært et utfordrende år for de største arrangementene med utsettelse og innstillinger.

Anleggsutvikling

Kulturdepartementet justerte prioriteringen av spillemidler for 2020 med bakgrunn i pandemien. Føringerne la til grunn at den frivillige idretten som hadde påbegynt eller ferdigstilt sine anlegg skulle prioriteres før kommunale og andre offentlige anleggsbyggere.

Fylkeskommunen har i 2020 arbeidet med kompetanse- og kunnskapsgrunnlag i kommuner, idrettslag og organisasjoner. Det er gjennom-

Stolpejakt på Maihaugen, Lillehammer. Foto: Jørgen Skaug.

ført møter og flere webinarer for både søkere og kommuner.

Ivareta kulturarven for identitet, opplevelser og verdiskaping

God kunnskap om regionens historie og arkiver

Med ny region og ny kommunelov, ble arkivfeltet utredet, og en arkivutredning ble presentert med forslag til framtidig organisering og arkivfaglige satsingsfelt. Den blir politisk behandlet i 2021.

Arkivet har hatt normal drift i hele perioden, men har til tider redusert bemanning pga. stengte skoler og barnehager. Lesesalen ble stengt for publikum fra mars til juni. Deretter har lesesalen vært åpen etter avtale for en person om gangen.

Utbyggingen av nye magasiner er forsinket som følge av regionsammenslåingen og koronasituasjonen. Til tross for oppstartvansker med overgangen til ny organisasjon, har arkivet utført de lovpålagte oppgavene og ytt de tjenestene som samarbeidsavtalen med deltakerkommunene tilsier. Arkivet har bl.a. betjent 3 274 henvendelser og ordnet 375 hyllemeter med analoge arkiver.

Store endringer av arbeidsprosessene innen arkivfeltet har påvirket utviklingen av fylkesarkivet. Store datamengder, automatisering av prosesser, tilgang til de elektroniske arkivene, nye tilnærminger og tankemønstre er på agendaen. Samtidig har fylkesarkivet store restanser innen de analoge arkivene. Arbeidet er omfattende og vil ta flere år å forenkle tilgangen til materialet. Overføring av analogt materiale går mot 0 og overføringen av digitalt skapte arkiver har økt betraktelig.

Kulturarven forvaltes som en ikke-fornybar ressurs for bred verdiskaping og for en bærekraftig samfunnsutvikling i Innlandet

Fylkeskommunen har arbeidet med grunnlag til kultur- og kulturarvstrategi, ny kulturmiljømelding og oppgaveoverføring fra Riksantikvaren. Innlandsmodellen i bygningsvern er vedtatt

Bildet viser restene av en pakkhest som ble igjen i fjellet.

Foto: Espen Finstad

“Secret of the Ice” i sosiale medier

Antall følgere på Secret of the Ice i 2020:

- 275 000 sidevisninger på Secrets i 2020
- 830 000 sidevisninger totalt siden oppstarten i 2016
- 61 000 følgere på Facebook
- 15 000 følgerte på Twitter
- 7 000 på Instagram

som prioritert satsing. Ivaretagelse av fredete bygninger i privat eie er på nasjonalt høyt nivå. Bygningsvernrådgivertjenesten knyttet til museene er viktig for å lykkes med dette. Det er inngått samarbeid med NTNU om tilbud for studenter fra fylket som mangler vektall for å fullføre bachelor i teknisk bygningsvern, noe som vil bidra til økt tilgang på håndverkere med riktig kompetanse. Arbeidet med utvidelse av tilbudet i bygningsvern på Fagskolen Innlandet er intensivert.

Pilegrimssesongen 2020 bestod hovedsakelig av nasjonale vandrere, da det ikke var åpnet for pilegrimer fra utlandet. De fleste kommunene som har mottatt tilskudd for tilrettelegging, har gjennomført prosjektene. Skibladner har hatt en krevende sesong, og mottok ekstra tilskudd.

Femundshytten ble markert som en viktig del av UNESCOs verdensarv innen Røros bergstad og Circumferensen i august. Bidrag til ny stilling for kulturminnerådgiver i Circumferensen er vedtatt. Byggeskikkveileder for Forollhogna er ferdigstilt.

Det er foretatt strenge prioriteringer knyttet til arkeologisk feltarbeid. Sesongen er gjennomført med egen bemanning og god ivaretagelse av smittevern med E6-utbyggingen som hovedprosjekt.

Ta en sentral rolle i arbeidet med klimautfordringer på det nasjonale og internasjonale natur- og kulturarvfeltet

Innlandet er et foregangsfylke innen klimarelaterte satsinger på kulturarvfeltet, med prosjektet "Bevar Bygg – Bevar klima" og "Det brearkeologiske sikringsprogrammet".

Prosjekt "Bevar Bygg – Bevar klima" har lyktes i å få innpass i et SINTEF-prosjekt. Det arbeides også med utforskning av holdbart trevirke og materialkvalitet.

For brearkeologien er det i 2020 valgt å ha stort fokus på formidling og analyser pga. koronasituasjonen og mye snø i fjellet. Sesongen har gitt spennende resultater med nye funn og ny kunnskap. Det er publisert artikler i internasjonale tidsskrifter og på formidlingsplattformen.

Innbyggere og organisasjoner i Innlandet engasjerer seg i mangfoldet av kulturarvsuttrykk

Facebook-siden "Kulturarv i Innlandet" ble etablert som formidlings- og dialogkanal til innbyggere og Zinteresserte. Det er laget filmsnutter fra unike steder i fylket, med historier og møter med mennesker som deler sin kunnskap. Siden har allerede 4 000 følgere.

Det er blitt en stadig større interesse for metallsøking som hobby. Her i Innlandet merkes det i form av et økende antall funn som rapporteres. Detektoristene kurses i lover og regler for metallsøking. Detektoristenes arbeid med å redde oldsaker fra åkrene er et godt eksempel på lokalt engasjement i egen kulturarv.

Tre kommuner har vedtatt kommuneplan for kulturminner i 2020. Kulturarv har gjennomført tre veiledningssamlinger for kommunene, i

en kombinasjon mellom fysisk og digital deltakelse.

Arbeidet med utvelgelse og avgrensning av det nasjonale registeret "Kulturlandskap av nasjonal interesse" (KULA) er i avslutningsfasen. Det er jobbet godt med de arkeologiske skjøtsels- og formidlingsprosjektene "BARK" og "BERG", bl.a. med oppsetting av skilt på Tolvsteinsringen i Ringsaker. Tankeplassprosjektet langs Pilegrimsleden er en viktig satsing for fylkeskommunen.

Fylkeskommunen har vært særlig involvert i skulptur og formidlingsprosjektet på "Høgkleiva Formidling" knyttet til bygdeborgen fra jernalderen, sagnet om søsterklokkene og fortellingen om retterstedet har fått stor oppmerksomhet.

Det arbeides sammen med Fortidsminneforeningen og andre aktører på Finnskogen i forbindelse med det fredete skogfinske torpet Abborhøgda, med fokus på lokal verdiskaping og håndverkskunnskap. Det er gitt tilskudd til Finnskogen natur og kulturpark til oppstart av forprosjekt for verdiskapingsprogram innen kulturarven.

Utbyggingen av dokumentasjonssenteret for Anno museet har startet opp i høst. Fylkeskommunens bidrag er 34 mill. kroner. Arbeidet med dokumentasjon av gjenstander i museene har hatt god fremdrift på grunn av omdisponerte mannskaper på grunn av til koronasituasjonen.

Museumsforum Innlandet er etablert som viktig felles arena, der også fylkeskommunen deltar, og arbeid med vurdering av organiseringsmodell for privatarkiv har startet opp.

Økonomisk resultat

Resultatet for rammeområdet kultur viser et regnskap i balanse. Reelt resultat er 3,5 mill. kroner i merforbruk etter bruk av fond. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

Fylkesveger

Fylkeskommunens ansvar innenfor fylkesveger omfatter:

- Drift og vedlikehold av fylkesvegene
- Oppgradere og fornye veinettet gjennom utbyggingsprosjekter/investeringer jf handlingsprogram
- Forvaltnings- og myndighetsoppgaver
- Randsfjordferja
- Strategi- og utviklingsarbeid inkl. arbeid med Nasjonal transportplan
- Trafikksikkerhetsutvalget

God fremkommelighet og høy sikkerhet i trafikken

Redusere forfallet på fylkesvegnettet og gjøre det bedre rustet for klimaendringer

Utfordringer med forfall på fylkesvegnettet er tatt opp som et tema og innarbeidet i Innlandets innspill til Nasjonal transportplan. Tiltak som gjennomføres for å redusere forfallet er bl.a. å stille krav til gjennomføringsmetode for aktører som jobber på og langs fylkesvegnettet. Dette kan gjelde metode for å sikre vegens standard ved å stille krav til gravemetode og

istandsetting av andre ledningseiere mv. Videre gjennomføres stikkrenneutskiftninger, grøfterensk og dekkelegging iht. handlingsprogram og plan for dekkelegging. Opprustet vegnett blir i stand til å håndtere større vannmengder uten at vegnettet blir dårligere.

Fremtidige klimaendringer gjør at løsninger, spesielt knyttet til drenering og brulengder, må dimensjoneres for dette. Øremerket personell følger opp eksterne utbyggingsavtaler for å ivareta vegnettet. Egne geologer utarbeider naturfareplaner som beskriver kjente skredbaner og beredskapsforhold i driftsområdene.

Samferdsel har også et betydelig antall forvaltningssaker. I 2020 ble det mottatt 1 186 saker bl.a. knyttet til gravesøknader (kryssing/nærføring) til eksterne utbyggere som utfører arbeid ved, og langs veg for å sikre at veg- og grøftesystem ikke blir forringet.

Være pådriver for å redusere klimaavtrykket fra samferdselssektoren

For å nå klimakravene som er satt, er det innført ulike klimakrav i kontrakter som er inngått med entreprenører. Dette omfatter bl.a. krav til økt gjenbruk av asfalt, lavtemperatur asfalt og klimautslippsreduserende motorer på kjøretøy.

Det arbeides med å kartlegge ytterligere klimareduserende tiltak, og det vil bli definert flere krav for implementering i kommende veikontrakter og for utslippsfri drosjenæring og busstransport.

På investeringsprosjektene er det startet et arbeid med å se på hensiktsmessige miljø- og klimakrav som skal inngå i byggekontraktene. I dette arbeidet er det vært dialog med entreprenørbransjen mht. aktuelle tildelingskriterier.

Fylkeskommunen vil skaffe seg kunnskap om klimavennlige løsninger på investeringstiltak igjennom en pilot på Fv. 79 - Knut Alvssongate i Hamar.

Elvbrua. Foto Ragnar Helstad

Være pådriver i trafikksikkerhetsarbeidet

I 2020 har Innlandet fylkeskommune fortsatt trafikksikkerhetsarbeidet både i planer, gjennomføring av drifts- og investeringskontrakter samt gjennom fylkets trafikksikkerhetsutvalg. Trafikksikkerhetsrevisjoner gjennomføres av både planer og fullførte investeringsprosjekter på over 5 mill. kroner.

Det har blitt gjennomført brøyting og strøing av vegnettet som forebyggende tiltak mht. friksjon. Videre har det blitt foretatt rekkverksoppsett/utskifting samt vegmerking og rumlefelt som forebyggende tiltak.

Det har vært fokus på vedlikehold av eksisterende vegnett, bygging av ny veg, kollektivtiltak som tilrettelegging av gang- og sykkelveger og et godt kollektivtilbud.

Innlandet trafikksikkerhetsutvalg

Utvalget har i 2020 arbeidet med å få kommuner til å lage trafikksikkerhetsplaner og for å bli godkjente som "Trafikksikre kommuner" hos Trygg Trafikk. Hittil har 26 av 46 kommuner i Innlandet oppnådd denne godkjenningen.

Videre er det fordelt tilskuddsmidler til skolevegstiltak og til forebyggende tiltak rettet mot ulykkesutsatte grupper. Holdningskampanjen "Sett grenser – si ifra" er gjennomført på videregående skoler, og det har videre vært samarbeid med Trygg Trafikk om tiltak rettet mot barn og ungdom. Det er også gjennomført ulykkesmarkering og delt ut trafikksikkerhetspris.

Trygt hjem-ordningen ble startet opp igjen 26. desember 2020 etter ca. ett års pause, og vil i første omgang vare ut 2021.

Sikre god framkommelighet for alle trafikantgrupper

Ved gjennomføring av eksisterende handlingsprogram og fram mot nytt handlingsprogram legges det vekt på å ruste vegnettet til å håndtere og sikre framkommelighet for gående, syklende, kollektivreisende, tømmertransport mm. For å sikre god framkommelighet ved hendelser som bl.a. ras og flom, er arbeidet med sikkerhet og beredskap et sterkt prioritert arbeidsområde. I 2020 er det åpnet opp 330 km av fylkesvegnettet for modulvogntog. Til sammen er nå 550 km åpnet for modulvogntog.

Det er også utført et stort antall mindre trafikksikkerhetstiltak på fylkesvegnettet.

Vedlikehold og investeringer	Resultat 2020
Antall km ny fylkesveg	13
Antall km dekkefornyelser fylkesveg	205,5
Antall km flatelapping fylkesveg	20
Antall km ny gang- og sykkelveg	4
Antall km dekkefornyelser gang- og sykkelveg	3,7
Antall skredutsatte punkter utbedret	4
Antall nye/utbedrede holdeplasser	21
Antall drepte på fylkesvegnettet	12
Antall meter ny støyskjerm	280

De ti lengste vegstrekningene som har fått nytt dekke i 2020

Fv. nr.	Strekning	Kommune	Lengde (km)
Fv. 51	Heggenes - Beitostølen	Øystre Slidre	13,0
Fv. 251	Høljerast - Bruflat	Nordre Land	9,9
Fv. 222	Stange stasjon - Bekkelaget	Stange	9,4
Fv. 2544	Svingvoll - Skei	Gausdal	8,0
Fv. 1868	Øiermoen - Bergsland	Kongsvinger	8,0
Fv. 2462	Bagn - Islandselv	Sør-Aurdal	7,4
Fv. 205	Åflodammen - Berg	Kongsvinger	7,3
Fv. 33	Ås bru - Enebakk	Gjøvik	7,1
Fv. 2446	Hoffsvingen N - Liagrenda	Sør-Aurdal	5,7
Fv. 229	Mesnalia - Storåsen	Ringsaker	5,7

Andre forhold

Handlingsprogram for 2022 – 2025

Fylkestinget vedtar økonomiske rammer og prioriterer tiltak til drift og investeringer på fylkesvegnettet gjennom fireårige handlingsprogrammer og årlige budsjetter. Arbeidet med handlingsprogrammet som skal gjelde i årene 2022–2025 (27) startet i 2020 og skal etter planen vedtas av fylkestinget høsten 2021.

I arbeidet med handlingsprogram har en egen arbeidsgruppe vurdert og foreslått aktuelle tiltak for å fremme kollektivtrafikk, sykling og gåing. Videre har det fra de 46 kommunene i Innlandet kommet inn over 400 forslag til oppgraderinger av fylkesveger.

Fylkeskommunen har besluttet å legge «fornyingsprofil» til grunn for prioritering av tiltak. Dette vil i stor grad innebære opprusting av vegnettet, med fokus på strekninger med dårlig tilstand i dag. Det foreslås også at det blir etablert et «utbedringsprogram» innenfor den økonomiske investeringsramma til handlingsprogrammet. Dette programmet rulleres årlig, og formålet er å ivareta og videreutvikle fylkesvegnettet.

Forslaget til handlingsprogram for 2022–2025 har blitt sendt på høring til kommunene og andre høringsparter med høringsfrist 22. mai 2021.

ATP-samarbeid

Fylkeskommunen har inngått samarbeidsavtale på samordnet areal og transportplanlegging med Kongsvinger, Lillehammer, Gjøvik, Otta, Fagernes/Leira og Vinstra. Vi deltar også i utarbeidelsen av tilsvarende strategi/avtale for Raufoss. Gjennom samarbeidsavtalene har fylkeskommunen forpliktet seg til å bidra med økonomiske virkemidler til utredninger. Kommunene som har inngått samarbeid kan også søke om midler til konkrete prosjekter. I 2020 lå det 15 millioner kroner i denne ordningen.

Mjøsbyen

Arbeidet med prosjektet er godt i gang. 11 kommuner er tilknyttet prosjektet, som skal legge til rette for og utvikle en felles by- og arbeidsmarkedsregion rundt Mjøsa. Om lag halvparten av Innlandets innbyggere tilhører Mjøsbyområdet. Areal- og transportpolitikken

er viktig for å styrke Mjøsbyens attraktivitet og konkurransekraft.

Sykkelbysatsning

I sykkelbyarbeidet har Innlandet fylkeskommune deltatt i trepartssamarbeid med Statens vegvesen og kommunene Lillehammer, Gjøvik, Brumunddal, Hamar, Elverum og Kongsvinger. Fokuset i 2020 har vært å videreføre samarbeidsformen der utvikling av hovednettet for sykkel har vært en viktig av arbeidet. Fylkeskommunen har ansvaret for flere av sykkelvegprosjektene i kommunene.

Randsfjordsambandet

Det er lagt ned betydelig jobb i 2020 med klargjøring til skifte av ferje på Randsfjordsambandet sommeren 2021. Dagens dieseldrevne ferje erstattes med ei elektrisk ferje. Dette reduserer utslipp fra dagens ferje, hvor det forbrukes mellom 44 - 46 000 liter diesel i året. Randsfjordsambandet bidrar også til å redusere utslipp fra biltrafikken lokalt, ved å transportere folk og biler på tvers av fjorden. Randsfjordsferjas rutetider korresponderer med Innlandstrafikk sine busser, og gir de reisende muligheter for å bruke kollektivtrafikk fremfor bil.

Transportløyver

Fra 01.11.2020 ble det innført endret lovverk for løyver for persontransport med motorvogn for inntil 9 personer(drosjeløyver). De vesentligste endringene er at behovsprøvingen er opphevet, tilslutningsplikt til drosjesentral er opphevet og driveplikten er opphevet. Norge er nå ett løyvedistrikt, hvor løyvehavere kan utøve yrket hvor og når de vil. Faglige krav til løyvehaver er redusert, mens krav til drosjefører er hevet. Grunnet oppheving av driveplikten og krav om sentraltilknytning har mange av de mindre drosjesentralene ikke lenger døgnåpent. I 2020 ble det utstedt 76 nye drosjeløyver i Innlandet. Pr 31.12.2020 var det 587 drosjeløyver i Innlandet.

Økonomisk resultat

Regnskap for rammeområdet fylkesveger viser et merforbruk på omkring 0,5 mill. kroner etter avsetning av 35,9 mill. kroner. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

Kollektivtransport

Fylkeskommunens ansvar innenfor kollektivtransport omfatter:

- Innlandstrafikk
- TT-ordningen
- Oppgaver knyttet til jernbane

Moderne, klimavennlig og pålitelig kollektivtilbud

Øke antallet kollektivreisende

Smitteverntiltakene har ført til at flere planlagte aktiviteter for å øke antallet kollektivreisende i 2020 ikke har blitt gjennomført. Koronapandemien fikk en ny oppblomstring gjennom høsten, og dette medførte ytterligere nedgang i antall kollektivreisende. Totalt ble det en nedgang på ca. 32 %, hvilket tilsvarer ca. to millioner reisende, sammenliknet med året før.

I starten av året hadde Innlandstrafikk en økning i antall ordinære reisende sett i forhold til foregående år, men antallet reisende ble kraftig redusert allerede i mars på grunn av koronasituasjonen.

Innlandstrafikk har satt i gang mange ulike tiltak for å følge de nasjonale rådene for smittevern, og det har vært nasjonale anbefalinger om å unngå kollektivreiser. Antall registrerte reisende med skoleskyss har også hatt en kraftig nedgang som følge av pandemien.

Et godt og tilpasset kollektivtilbud

Gjennom 2020 er det gjennomført flere større aktiviteter med mål om et godt og tilpasset kollektivtilbud. Det er gjennomført forhandlinger i anbudskonkurransen for Lillehammer og Nord-Gudbrandsdalen, der Trønderbilene ble tildelt begge kontraktene i begynnelsen av juni. Oppstart av disse kontraktene vil være hhv. 21.6.2021 og 1.1.2022.

Den 1. juli ble det nye rutetilbudet for Hedmarken satt i drift med bl.a. 20 elbusser i Hamar. Dette er en milepæl for elektrifiseringen av kollektivtransporttilbudet i Innlandet og målet om nullutslipp i by fra 2025.

Billett samarbeidet med SJ Norge på Dovrebanen og Rørosbanen startet opp den 8. juni.

Elbuss. Foto: Gisle Johnsen

Dette er et godt eksempel på samarbeid mellom ulike aktører om informasjons-, bestillings- og betalingsløsninger på digitale plattformer som vil bidra til sømløse overganger til det beste for de reisende i Innlandet.

Det er også gjennomført tilpasninger i rutetilbudet med bakgrunn i årlig ruteanalyse.

Fylkeskommunens TT-ordningen er videreført omtrent på samme nivå som Hedmark og Oppland hadde i 2019. Ekstra statlig tilskudd til blinde/svaksynte og rullestolbrukere ble søkt innvilget og fordelt til brukere som er berettiget til denne tilskuddsordningen. På grunn av koronasituasjonen har det vært noe mindre bruk av TT-kortordningen i 2020 enn foregående år. Det ble foretatt 95 840 reiser med TT-kort i 2020. Kostnaden var 34,7 mill. kroner, herav er 18,8 mill. kroner statlige midler til utvidet ordning. Det var totalt 7 764 godkjente brukere, herav 1 204 som fikk utvidet ordning.

Gode samhandlingsarenaer for utvikling av mobilitetsløsninger

En viktig samhandlingsarena for fylkeskommunen er medlemskapet i Kollektivtrafikkforeningen. Gjennom deltagelse i mobilitets- og markedskomiteen, kontraktskomiteen, materiell- og miljøkomiteen og ulike forum (skoleskyss, distrikt, økonomi og marked), får fylkeskommunen faglig påfyll og innsikt i utvikling av mobilitetsløsninger.

Mobilitetsprosjekter

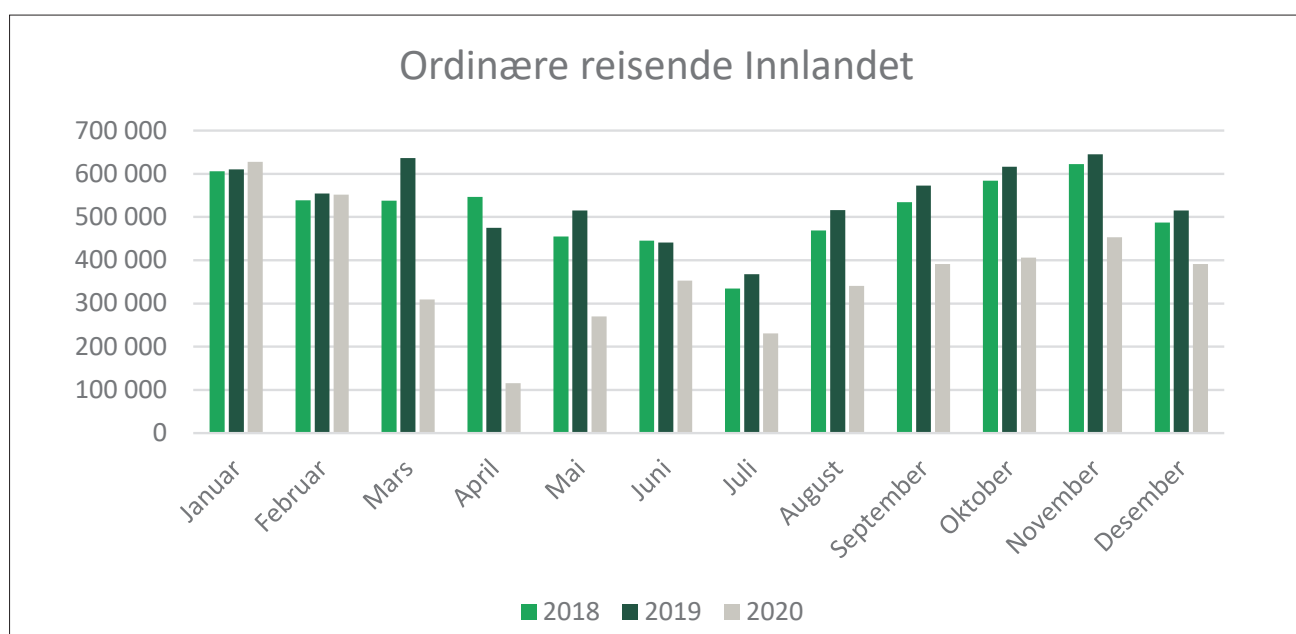
Innovasjonsprosjektet "Smart transport" i distriktene, skal utvikle verktøy og tjenester for Mobility-as-a-Service tilpasset grusgrendte strøk. Prosjektet er et samarbeid mellom Innlandstrafikk, Folldal kommune, Sykehuset Innlandet, Entur og SINTEF. Prosjektet startet i april 2019 og vil vare i tre år.

Interreg prosjektet "Stronger Combined", går ut på å tilby bestillingstransport på typiske first mile-/last mile-strekninger hvor det har vært hull i tilbudet når det gjelder å kunne velge kollektive transportmidler for hele reisen. Strekningene for første pilotsesong har vært Heidal – Randsverk - Veodalen og Filefjell - Tyinkrysset – Eidsbugarden.

Interreg-prosjektet "Response" tar for seg bestillingstransport for barn og unge. Det ble etablert en pilot i samarbeid med Gjøvik kommune og Vind IL høsten 2020, som dessverre ikke kom ordentlig i gang pga. koronapandemien og økt smitte. Piloten startes opp igjen så snart smittesituasjonen tillater det.

Økonomisk resultat

Kollektivtransport hadde et merforbruk på 0,9 mill. kroner etter avsetning av 0,7 mill. kroner til resultatfond ifm. overføringsordningen. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

Næring og internasjonalt samarbeid

Fylkeskommunens ansvar innenfor næring og internasjonalt samarbeid omfatter:

- Forskning og utvikling
- Reiseliv
- Bioøkonomi
- Bredbånd
- Bedriftsetableringer
- Internasjonalt samarbeid

Økt verdiskaping, høy omstillingsevne og flere bærekraftige arbeidsplasser

Vekstkraftige regioner i hele fylket

Grønn framtid

Gjennom støtteordningen bidrar fylkeskommunen til grønn omstilling og verdiskaping. Bedrifter og privatpersoner kan få tilskudd til å utvikle ideer som gir miljøgevinst, verdiskaping og sysselsetting. Det ble i 2020 tildelt 8,3 mill. kroner til 34 prosjekter, bl.a. til Montasjen AS i Ringebru og Interfil AS i Skjåk.

Kommunale næringsfond

Fylkeskommunen tildelte 6 mill. kroner i kommunale næringsfond til 17 distriktskommuner. Stortinget bevilget i tillegg koronamidler til kommunale næringsfond i alle fylker. Av disse mottok Innlandet fylkeskommune 65,6 mill. kroner som ble fordelt til alle kommunene i fylket. Fylkeskommunen har fulgt opp kommunene med kurs i regelverket for statsstøtte og bruk av forvaltningsverktøyet regionalforvaltning.no, i tillegg til å være sparringspartner og kvalitetssikrer mht. rapportering.

Veiledningsprosjekt overfor distriktskommuner

Innlandet deltar sammen med to andre fylkeskommuner i et pilotprosjekt som Distriktsenteret har satt i gang. Fire av de 14 kommunene i prosjektet ligger i Innlandet: Engerdal, Grue, Rendalen og Sør-Aurdal. Fylkeskommunen og Distriktsenteret bidrar med faglige innspill og hjelp til f.eks. prosessledelse, men kommunene

er selv ansvarlige for sine prosjekter.

Reiseliv

Reiselivsbransjen er sterkt preget av koronapandemien. Pandemien har vist hvor avhengig deler av næringslivet og sysselsettingen er av reiselivet. Fylkeskommunen har bidratt med økonomiske virkemidler og gjennom utvikling av kompetansetiltak. Produktutvikling og gode vertskap i reiselivet har ført til mindre negativ effekt av koronapandemien på reiselivet generelt enn først fryktet. Fylkeskommunen har bidratt med støtte til dette, både gjennom finansiell støtte og tett dialog med og samordning av aktørene for erfaringsutveksling og kompetanseutvikling i en krevende tid, men også for å få på plass tiltak både alene og i samarbeid med Innovasjon Norge.

Deler av krisepakken fra fylkeskommunen rettet seg mot destinasjonsselskap. Det er svært gledelig med gode tilbagemeldinger på denne støtten, der det vises til uvurderlig støtte i og fra fylkeskommunen.

Fylkeskommunen ga gjennom året også støtte til en rekke tiltak gjennom ordinære tilskuddsordninger, både til konkrete prosjekter og som infrastrukturstøtte til destinasjonsselskap.

Gjennom 2020 er det i dialog med partnerskapet utarbeidet et strategidokument for bruken av de fylkeskommunale midlene avsatt til utvikling av reiselivet i fylket. Dokumentet behandles politisk tidlig i 2021.

Landbruk

Partnerskapet for landbruk ble etablert i 2020 og ledes av fylkeskommunen. Dette er viktig i den videre satsingen på landbruk og grønn omstilling, og partene skal prioritere og utvikle nye satsinger og videreutvikle tiltak med betydning for landbruket i hele fylket. Partnerskapet består av representanter fra Statsforvalteren, Innovasjon Norge og næringsorganisasjonene, og har bidratt til flere viktige samarbeidsprosjekter/tiltak i 2020. Det er gjennomført en omfattende prosess som har resultert i en handlingsplan for

bruk av midler fra tilskuddsordningene Regionale tilretteleggingstiltak (RT-midler) og Rekrutterings- og kompetanseheving (RK-midler).

Prosjekt "Trygg Bonde" er en 3-årig satsing som bygger videre på forprosjektet "Psykisk helse i landbruket". For å skape utvikling og økt verdiskaping i landbruket, er det viktig at flere bønder tar HMS og egen helse på alvor. Prosjektet ledes av Norsk Landbruksrådgiving Innlandet med Statsforvalteren og faglagene.

Prosjekt "Innlandsfjøset" er et annet 3-årig prosjekt som fylkeskommunen står bak, sammen med Innovasjon Norge, Statsforvalteren og Høgskolen i Innlandet. Arbeidet ledes av Høgskolen i Innlandet. Målet med satsingen er å utvikle prisgunstige driftsbygninger til små og mellomstore besetninger i landbruket.

Bredbånd

I 2020 tildelte Innlandet fylkeskommune totalt 85 mill. kroner, herav 75 mill. kroner i statlig støtte, inklusiv koronamidler, til bredbåndsutbygging. For 2020 var det omsøkte prosjekter for mer enn en mrd. kroner til dette formålet. Totalt 36 av fylkets 46 kommuner søkte om regional medfinansiering. Innvilgede bredbåndsprosjekter 2020 skal sikre 5 400 husstander et kvalitativt og framtidsrettet bredbåndstilbud.

Fylkestinget har bestilt en egen strategi for mobil- og bredbåndsutvikling. Arbeidet er av kapasitetsgrunner noe forsinket, men forslag til strategi er forventet lagt fram for politisk behandling våren 2021.

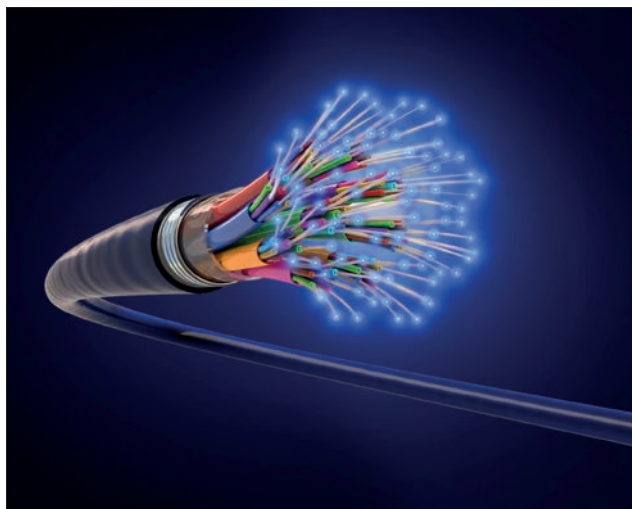

Foto: Jack Moreh, Freerangestock.com

Satsing på etablerere i Innlandet

I juni 2020 vedtok fylkesutvalget «Tilbud til etablerere i Innlandet». Det overordnede målet med satsingen er at fylkeskommunen skal tilrettelegge for at det etableres flere arbeidsplasser og at disse fordeles over hele fylket. Anbudsrunde er gjennomført, og leverandør er på plass. Fylkeskommunen har også gjennomført regionale planleggingsmøter med nærings- og landbruksansvarlige i alle regionene og de aller fleste regionene ønsker at det skal gjennomføres etablererkurs i sin region første halvdel av 2021. På bakgrunn av koronapandemien vil kursene bli avholdt digitalt denne gangen.

Innovative næringsmiljø med tilgang til relevant kompetanse

Innovasjon Norge (IN) og Siva som operatører for fylkeskommunen

Fylkeskommunen har oppdragsgiveransvaret overfor IN Innlandet og Siva basert på statlige midler over statsbudsjettet. Midlene skal i tråd med nasjonal forskrift og programplaner gå til mobiliserende og kvalifiserende næringspolitiske tiltak. Potten utgjorde til sammen 93,4 mill. kroner. Midlene må fordeles i sin helhet mellom de to aktørene, og for Sivas del basert på en nasjonal differensieringsmodell. Siva sitt oppdrag fra fylkeskommunene knytter seg til næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet, og midlene fordeles videre til de konkrete næringshagene og inkubatorene.

IN og Siva-aktørene var sentrale for å nå raskt ut med tiltak overfor næringslivet i forbindelse med koronapandemien. Innlandet fikk i løpet av kort tid på plass en egen regional tiltakspakke overfor disse aktørene, som blant annet innebar ekstra støtte med noe lavere terskel for næringslivet enn ved ordinære oppdrag. Senere kom det også ytterligere pakker fra nasjonalt nivå som ble kanalisert gjennom oppdrag fra fylkeskommunen, 15,2 mill. kroner til IN og Siva.

Det gis tydelige tilbakemeldinger om at midlene traff, noe som understrekes ved at også senere nasjonale krisepakker følger samme innretning.

Invest Innlandet

Gjennom fylkeskommunens oppdrag og finansiering til IN Innlandet, ble Invest Innlandet etablert som et prosjekt for å trekke store

etableringer til Innlandet. Så langt har dette medført stort engasjement inn mot etablering av batteriindustri. Med umiddelbart gode erfaringer ble det høsten 2020 gitt tilsagn for å videreføre ordningen.

BioValley

Biovalley har hatt sitt første hele driftsår, med sekretariat fra Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet, og egen prosjektleder. Prosjektet er ett av flere tiltak for å realisere visjon og mål i Innlandets bioøkonomistrategi.

I 2020 er det arbeidet med rullering av handlingsprogrammet for strategien. Gjennom Biovalley samarbeides det med andre aktører om aktiviteter og tiltak, det være seg webinarer, konferanser og markedsføring. Det er mange som bidrar til at bioøkonomi er viktig for utviklingen i Innlandet. Ett av mange uttrykk for dette er at Norwegian Wood Cluster høsten 2020 oppnådde arena-status og nå blir en del av det nasjonale klyngeprogrammet. Tilsvarende har NCE Heidner Biocluster gjennom sitt arbeid stadig styrket sin posisjon.

CyberLand

Fylkeskommunen eier og driver prosjektet CyberLand, sammen med Gjøvik- og Lillehammer-regionen. NTNU, Cyberforsvaret og Statsforvalteren er samarbeidspartnere i prosjektet, som har viktige undersatsinger for næringsutvikling særlig i Mjøsregionen. 2020 har tydelig vist betydningen av cybersikkerhet i en stadig mer digitalisert verden. Det er viktig å ha kompetanse på løsninger for de store utfordringene og truslene dette medfører, parallelt med mulighetsbildet. Innlandet har sterke kompetansemiljøer og sentrale aktører på fagfeltet, noe som gir et stort potensiale for å styrke posisjonen og utvikling både av bestående aktører og framveksten av nye. Miljøene tilknyttet NTNU sammen med Cyberforsvarets tilhold på Lillehammer er viktige aktører. Etableringen av e-sportforbundet på Lillehammer er ett eksempel på de mulighetene som ligger i satsingen.

Cybersikkerhetskonsferansen ble arrangert på Lillehammer rett over sommeren, og ble et svært vellykket arrangement som samlet 140 eksperter, i tillegg til flere statsråder, forsvarstopper og andre sentrale aktører. I tillegg har

Foto: Mostphotos

det blitt jobbet med å utvikle en klynge rundt cybersikkerhet og videreutvikling av Kommune-CSIRT.

Bedriftsintern opplæring

Tilskuddet til bedriftsintern opplæring er en ordning for privat næringsliv, og har som formål å styrke bedriftenes omstillings-, konkurranse- og overlevelsessevne gjennom å øke de ansattes kompetanse. I tillegg skal ordningen sikre at flest mulig beholder jobben under omstilling. Mange bedrifter har i 2020 sett muligheter for å kunne drive bedriftsintern opplæring i en krevende periode med redusert etterspørsel/ordrettilgang og fare for permittering av ansatte. Fylkeskommunen ble tilført viktige midler gjennom nasjonale krisepakker for å styrke ordningen.

Fylkeskommunen mottok 141 søknader på de utlyste midlene i 2020. Det er bevilget i overkant at 16,7 mill. kroner til 60 bedrifter. Det er stor variasjon i bedriftsstørrelse og antall ansatte som deltar i opplæring. Noen bedrifter samarbeider også om opplæring. Tilbakemeldingene går på at tiltaket er og har vært særlig viktig i den situasjonen en har, noe som underbygges ved at det i 2021 kommer ny nasjonal krisepakke.

Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører

Rullering av FoUi-strategien for Innlandet

Arbeidet med å rullere Innlandets FoUi-strategi pågikk gjennom året, der svært mange aktører deltok i prosessen. Fylkestinget vedtok strategien i desember, og denne legger sammen med nasjonale forskrifter bl.a. grunnlaget for fylkeskommunens bestilling til RFF Innlandet. Det er videre utstrakt samarbeid med FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører både opp mot ulike omstillingsprosjekt, og inn mot spesifikke utviklingsprosjekt- og satsinger som følger av strategien. Det er en rekke eksempler på dette, som f.eks. CyberLand, BioValley og arbeidet med klyngeutvikling (NCE Manufacturing, NCE Heidner, Arena NWC, Helselnn, VRInn, Green Heart Industry).

Regionale forskningsfond Innlandet

Flere bedrifter i Innlandet har tatt steget fra forprosjekt i FORREGION til søknad om kval-

ifiseringsstøtte og innovasjonsprosjekt i RFF Innlandet. Dette er gledelig og et tegn på at mobiliseringsarbeid for å gjøre forskning som et relevant og attraktivt virkemiddel er et langsiktig arbeid som nå begynner å få resultater. Antall søknader til RFF om kvalifiseringsstøtte har økt fra 40 søknader i 2019 til 46 søknader i 2020, og flere av søkerne er nye i RFF-sammenheng. Forregion Innlandet med sin innretning har vist god progresjon, og en videreføring inn i 2021 har gått igjennom Forskningsrådets konkurranse om prosjektmidler.

Et mer internasjonalt rettet nærings- og samfunnsliv

Økt innovasjonsevne, konkurranse- og bærekraft gjennom internasjonalt samarbeid

Internasjonal mål- og handlingsplan

Det er gjennomført et tverrfaglig arbeid i organisasjonen for å utvikle en realitetsorientert, forankret og tverrfaglig mål- og handlingsplan for perioden 2021-2024. Planen behandles politisk tidlig 2021. Dokumentet skisserer ut målsetninger og arbeidsmåter for å løfte fylkeskommunene sitt internasjonale arbeid.

Interreg Sverige-Norge

Innlandet fylkeskommune har som partner i Interreg Sverige-Norge samarbeidet bidratt til å finansiere 5 nye grenseregionale satsinger. Interreg Sverige-Norge samarbeidet for perioden 2014-2020 omfatter nå 38 prosjekter med et samlet budsjett på 332 mill. svenske kroner og 215 mill. norske kroner. Samarbeidet skal bidra til en balansert økonomisk, sosial og territoriell utvikling i Europa ved å redusere grensebarrierer mellom land og å utnytte og mobilisere grenseregionenes samlede naturressurser og humankapital.

Innlandet fylkeskommune ble i 2020 tildelt rollen som forvalter av neste generasjon Interreg Sverige-Norge samarbeid for årene 2021-2027, for fylkene Viken, Innlandet og Trøndelag. Gjennom året er det arbeidet med Region Värmland og øvrige grenseregionale partnere om å ta fram et nytt program. Dette arbeidet er ledet av en Joint Programming Committee, bestående av folkevalgte fra regionene langs den svensk-norske grensen fra Iddefjorden i sør til Rørvik i

nord. Programområdet vil omfatte åtte regioner med til sammen 2,7 mill. mennesker.

Noen av de sentrale prosjektene i 2020: ESPON

Innlandet fylkeskommune er nasjonalt kontaktpunkt for EUs forskningsprogram ESPON i Norge. ESPON finansierer forskningsprosjekter og produserer grunnlagsdata, rapporter og analyser som europeiske myndigheter, organisasjoner og foretak kan anvende i politikkforberedende og strategisk arbeid.

Data og kartillustrasjoner fra ESPON inngår i kunnskapsgrunnlaget bak Innlandsstrategien og har inngått i arbeidet med fylkeskommunens internasjonale mål- og handlingsplan, så vel som i Stortingsmeldinger og NoU-er knyttet til distrikts- og regionalpolitikk.

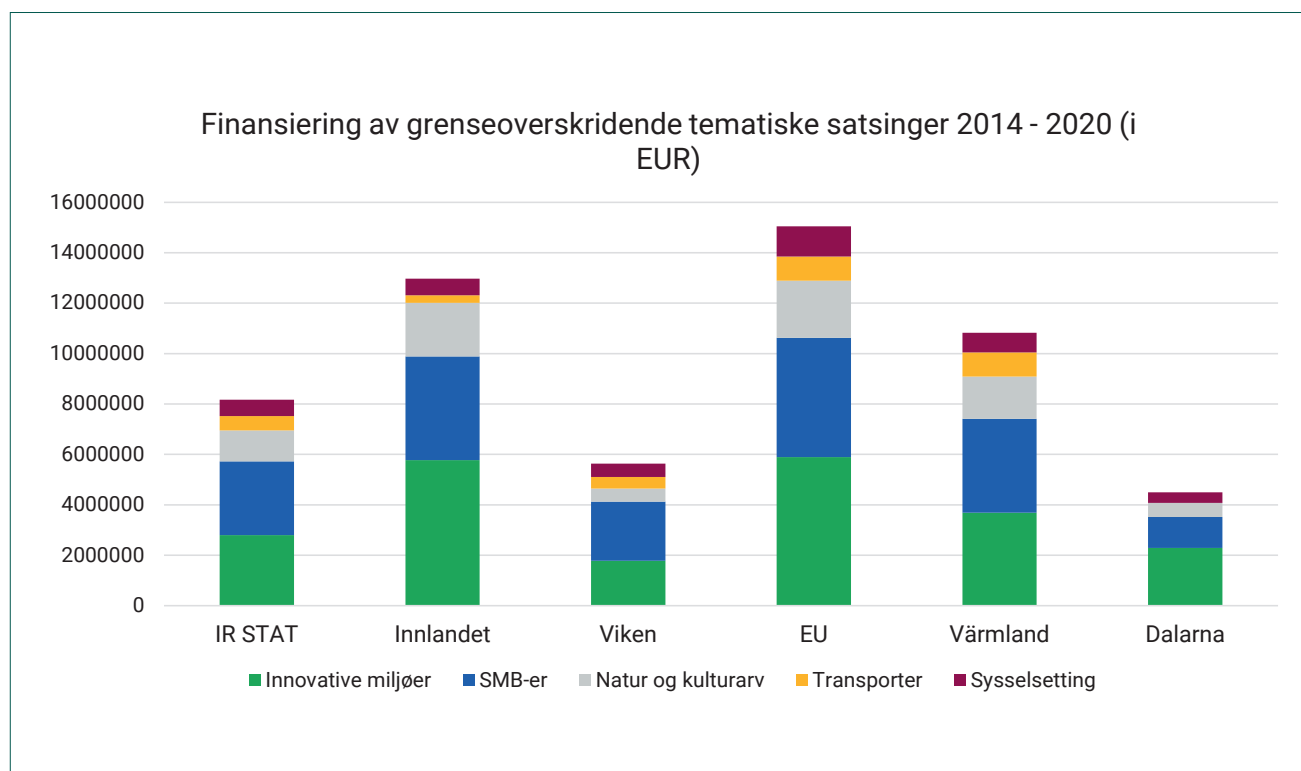
Prosjektet PHUSICOS - flomvern og rassikring på lag med naturen

Innlandet fylkeskommune samarbeider med Norges geotekniske institutt (NGI) og flere regioner i Europa i forskningsprosjektet PHUSICOS for å finne nye måter å forebygge naturskade som følge av mer ekstreme værhendelser i Europa. Fylkeskommunen har hovedansvar i prosjektet for å utvikle læremidler og visualiseringsmodeller. Her har fylkeskommunen i

2020 ledet et tverrfaglig og nyskapende arbeid med å utvikle digitale løsninger blant annet ved å andende VR-teknologi. Dette har videre avledet til prosjektet PHUSICOS-VR, initiert av fylkeskommunen.

I Interreg Nordsjøen-prosjektet CORA om digitalisering i utkantstrøk, har Innlandet fylkeskommune, i samarbeid med bl.a. Grue kommune og Finnskogtoppen, lagt til rette for og delfinansiert digitalt bredbånd gjennom fiberkabel fra Sverige og over grensen til Norge. Värmland og Innlandet kan med dette være blant de første regionene i Europa som har lagt ned grensekryssende fiberkabel direkte til sluttbruker. På bakgrunn av dette nomineres Innlandet fylke til European Broadband Award.

Interregprosjektet The Bioeconomy Region (TBR) Prosjektsamarbeid med Akershus/Viken, Dalarna og Värmland. Fokuset har vært på den skoglige bioøkonomien hvor alle prosjektdeltakerne har sterke miljøer og fokus på næringsutvikling fra skogen. Flere spennende resultater er kommet ut av prosjektet og det er forlenget i en ny periode hvor også Västra Götalandsregionen er med. Det er gode muligheter for næringsutvikling fra skogen i regionen gjennom økt samarbeid på tvers av grensen.

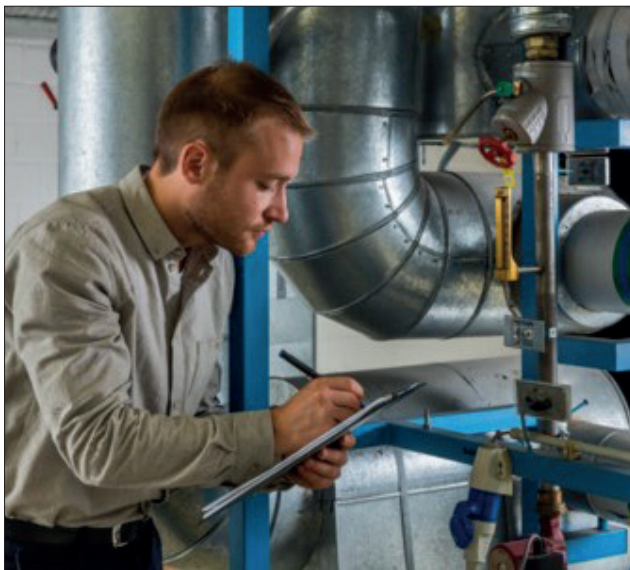

Foto: Effect4Buildings

Prosjektet EFFECT4Buildings

Innlandet fylkeskommune har i prosjektet lansert en rekke verktøy for energieffektivisering i eksisterende bygg, som blant annet bygger på erfaringer fra Elverum, Åmot, Stor-Elvdal, Trysil og Engerdal kommune, samt Oppland fylkeskommune. Prosjektet ble utviklet og etablert gjennom fylkeskommunens nettverk/koblinger til Dalarnas län og er delfinansiert av Interreg-samarbeidet for Østersjølandene.

Videreutvikle en bred kontaktflate gjennom deltakelse i internasjonale organisasjoner

Samarbeidsavtalen Innlandet fylkeskommune – Region Värmland

En ny samarbeidsavtale mellom Region Värmland og Innlandet fylkeskommune ble vedtatt av fylkestinget høsten 2020. Avtalen skal supplere grensekomiteene under Nordisk ministerråd og EUs Interreg-programmer som samhandlingsflate mellom naboregionene. Blant de prioriterte samarbeidsområdene er bioøkonomi, IKT og sikkerhet, helse og kultur.

Nordisk ministerråd

Innlandet fylkeskommune har hatt et direkte engasjement i det nordiske grensekryssende samarbeidet siden 2012, og har indirekte støttet samarbeidet i Arvika-Kongsvingerregionen over flere tiår. Innlandet fylkeskommune er sekretariat for grensekomiteen Innlandet-Dalarna, som fra andre kvartal 2021 vil få en desentralisert

løsning med delt kontorsted mellom Trysil og Hamar. Komiteen er delfinansiert av Nordisk ministerråd og arbeider for å bidra til de nordiske landenes felles visjon: Norden skal bli verdens mest integrerte og bærekraftige region fram mot 2030. Komiteens styre har ledet forhandlinger med Region Värmland og Länsstyrelsen i Värmland om en mulig utvidelse av komiteen med Värmlands län.

Fjellnettverket og Euromontana

Innlandet fylkeskommune er medlem i den norske fjellpolitiske organisasjonen Fjellnettverket og den europeiske søsterorganisasjonen Euromontana. Fylkespolitiker Olav Røssum er valgt til leder av Fjellnettverket, og fylkesvaraordfører Aud Hove er valgt som styremedlem i Euromontana. Det har ikke vært mulig å treffes til møter og konferanser i 2020, men fylkeskommunen deltar aktivt i styret, i arbeid med høringsuttalelser og lignende.

Økonomisk resultat

Rammeområdet for næring og internasjonalt samarbeid viser et mindreforbruk på 14 mill. kroner etter at 3,5 mill. kroner er avsatt til resultatfond ifm. overføringsordningen. Se mer informasjon under kapitlet «Økonomi – resultat og analyse».

Foto: Mostphotos

Samfunn, plan og miljø

Fylkeskommunens ansvar innenfor samfunn, plan og miljø omfatter:

- Kommunal veiledning i arealplansaker
- Områdene vann, vilt, fisk og geodata
- Regional planlegging, samfunnsplanlegging og stedsutvikling
- Energi og klima
- Folkehelse
- Statistikk og analyse

God klimatilpasning og reduserte klimautslipp

Arbeid for at Innlandet blir klimanøytralt innen 2030

Fylkeskommunen skal arbeide for at virksomheten blir fossilfri innen 2025. Det ble i 2020 levert klimaregnskap for Innlandet og tiltak for fossilfri fylkeskommunal virksomhet - FT-sak 126/20.

Fylkeskommunens første klimabudsjett ble vedtatt i 2020 ifm. Fylkesbudsjett for 2021-24. I dette budsjettet prioriteres tiltak som reduserer fylkeskommunens utslipp på de områder hvor fylkeskommunen har oversikt over kostnader og finansiering.

Det ble i 2020 opprettet en tverrfaglig klimaressurssgruppe i Innlandet fylkeskommune,

Foto: Mostphotos

for samordning av klimaarbeidet og felles oppgaveløsning. Innlandsstrategien 2020-2024 prioriterer ny regional plan for klima, energi og miljø.

«Klimapartnere Innlandet» er stiftet med foreløpig 10 medlemmer. Det er mottatt klimasatsmidler til flere prosjekter under etablering.

God samhandling om samfunnsutviklingen i Innlandet

Sikre samhandling og tverrfaglighet internt i fylkeskommunen og i Innlandet

Mye av arbeidet i organisasjonen er betinget av et velfungerende tverrfaglig samarbeid, både internt i fylkeskommunen og med eksterne aktører.

Fylkeskommunen har ansvaret for oppfølging av regional planstrategi og har vært med i ulike grupper for utarbeiding av Innlandsstrategien. Innlandet fylkeskommune skal ellers ivareta tverrfaglig samarbeid internt og eksternt for å gjennomføre tiltak i samsvar med gjeldende handlingsprogram til regionale planer som fortsatt gjelder inntil vi får vedtatt nye planer.

Det er etablert et godt samarbeid mellom Innlandet fylkeskommune og regionrådene. Formålet er å gjøre samarbeidet på den politiske arenaen best mulig og bidra til at kommunene får støtte på sine områder.

Innen fagområdene for klima, planveiledning, statistikk og analyse, folkehelse, integrering og mangfold er det etablert faggrupper som søker en sterkere samhandling mellom Innlandet fylkeskommune, kommunene i Innlandet og andre eksterne samarbeidsaktører.

Det er utarbeidet artikler knyttet til FNs bærekraftsmål og det er vist stort engasjement rundt dette arbeidet. Disse er tilgjengeliggjort på fylkeskommunens hjemmeside, www.innlandetfylke.no.

Fylkeskommunen har deltatt i utarbeiding av de regionale vannforvaltningsplanene; «Samarbeid med vannområdene».

Statistikk og analyse

Det er prioritert å få på plass relevant statistikk på nettsidene våre, mens man arbeider med få på plass www.innlandsstatistikk.no.

Forprosjekt for Innlandsstatistikk ble fullført i 2020, og hovedprosjektet sammen med eksterne partnere startes opp i 2021. Det er etablert interne samarbeidsfora knyttet til statistikk og analyse.

Det er i 2020 etablert en samarbeidsavtale med NAV hvor samarbeid om statistikk og analyse er en del av denne avtalen.

Det er etablert et fellesforum for fylkeskommunen på geomatikkområdet (InnlandsGIS) som ser på muligheter for å bruke kart som formidlingsverktøy ifm. Innlandsstatistikk.

Bærekraftig samfunnsutvikling basert på regionale fortrinn

En viktig oppgave for Innlandet fylkeskommune er utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag blant annet for Innlandsstrategien. Gjennom dette arbeidet avdekkes utfordringer og utviklingsmuligheter som bygger på regionale fortrinn. Dette videreføres gjennom arbeidet med regionale planer og strategier. Fylkeskommunen sin ambisjon er at planarbeidet skal konkretisere og følge opp bærekraftsmålene til FN (FN17). Det er i samarbeid med andre fylkeskommuner sett på løsninger for hvordan dette kan gjøres.

Det er etablert partnerskap med alle kommunene i Innlandet. Partnerskapet utøves gjennom regionrådene, hvor Innlandet fylkeskommune er deltakende part. Målsetningen for bruk av felles partnerskapsmidler er å oppfylle strategier og gjeldende planer. Det er viktig at utviklingen av regionens fortrinn sees i sammenheng med bærekraftsmålene på denne arenaen.

Innlandet fylkeskommune vektlegger å bygge opp god lokal kunnskap som bringes inn i ulike aktiviteter og oppgaver gjennom god dialog med kommunene.

Fylkeskommunen skal være en god og nyttig samarbeidsaktør

Innlandet fylkeskommune ønsker å være en god samarbeidsaktør, spesielt overfor kommunene som er vår viktigste partner. Dette skjer blant annet gjennom konkret veiledning gjennom faglige uttalelser, ulike innspill eller innlegg i faglige fora, arrangere møter for dialog og gjennom faglige nettverk som styrker samarbeidet. Fylkeskommunen er opptatt av å skape rom for utvikling og oppdatering av egen kunnskap slik at vi har legitimitet og er relevante som samarbeidspartnere. Dette er et kontinuerlig arbeid. Våre kontaktpunkter og samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter har også stor betydning i denne sammenheng. Regionalt planforum er en viktig arena her. Det har grunnet korona vært avholdt planforum via Teams. Dette har fungert bedre enn forventet, selv om den dialogbaserte kontakten i forumet, som bidrar til å gi gode diskusjoner og å bygge nettverk, ikke er like lett i en digital setting.

Det er etablert ulike fagnettverk på tvers av fylkeskommunene (bosetting, negativ sosial kontroll, frivillighet, kvalifisering) for informasjonsdeling og videreutvikling av fylkeskommunenes ansvar og rolle. Nettverkene samarbeider også med sentrale aktører som IMDi, Kompetanse Norge og KS. Det er også etablert et ledernettverk som skal være et bindeledd mellom fylkeskommunene og KS (evt. IMDi), og som vil utvikle samarbeidet og fylkeskommunens pådriverrolle.

«Regionalt forum for ungdomsmedvirkning» ble etablert av hensyn til kravet om ungdomsmedvirkning i «Program for folkehelsearbeid i kommunene». Målsettingen er å styrke kompetansen omkring ulike medvirkningsarenaer for ungdom.

Fylkeskommunen har samarbeidet om blant annet:

- Vannforvaltning, hjelp og veiledning til kommunene
- Deltakelse i fylkeskommunalt og regionalt klimanettverk
- Deltakelse i arbeidsgrupper i Osloregionen
- Areal, transport og klima
- Klima- og miljøgruppe

- Østlandssamarbeidet
- Scandria Alliance,
- Arbeidsgruppen Clean Fuel
- Deltagelse i prosjektet «Zero emission citizens»
- Etablering av Klimapartnere Innlandet.
- Internasjonale prosjekter som Phusicos.
- Samarbeider med HINN om forskningsprosjekt om realistisk planlegging.

Sikre oppfølging av planstrategi og regionale planer med handlingsprogram

Innlandsstrategien er omtalt i innledning av årsberetningen.

Regionale planer

Arbeidet med regionale planene knyttet til Innlandsstrategien begynner i 2021.

Det er satt i gang et internt arbeid for organisering av oppfølging av regionale villreinplaner. I områder som omfattes av regionale planer for villrein, har vi et særlig ansvar for å sikre villreins leveområder. I disse områdene oppleves et stort press på arealet, særlig tiltak som øker ferdsele i områdene. Arbeidet er avhengig av tverrfaglig samarbeid både internt og eksternt. Samtidig er det satt i gang arbeid for samarbeid med de andre tilhørende fylkeskommunene for Ottadalsplanen, et arbeid som vil legge grunnlaget for samarbeid på tvers av fylkene for de andre villreinplanene.

Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag er blitt fulgt opp gjennom møter i Lågenrådet og arbeidsgruppa, men noe mindre enn ønsket. Det er gjennomført møte på departementsnivå for å diskutere endring i nasjonale rammebetingelser knyttet til flom- og skredskader, og det arbeides med planen gjennom PHUSICOS-prosjektet. Det er imidlertid fortsatt begrenset med progresjon i handlingsprogrammet, noe som hovedsakelig skyldes begrensede administrative ressurser.

Oppfølging av regionale planer for vannforvaltning gjennomføres ved innspill i plansaker som berører vann og er i tilknytning til vann, samt bidrag til revidering av planene. Koordinator i vannområde Glomma/Grensevassdragene har jobbet mot kommuner og andre aktører

for gjennomføring av tiltak i henhold til vedtatt tiltaksprogram. Kapasitet til dette arbeidet er begrenset etter sammenslåing pga tilgjengelige ressurser. Dette jobbes med å etablere en modell for å få kommunene til å ta ansvaret for koordineringen av vannområdene slik dette er organisert i resten av vannregionen.

I dialog med kommunene om de kommunale planstrategier og samfunnsdeler, videreformidles regionale hensyn og utviklingsmål som synliggjøres i den regionale planstrategien, inntil regionale planer er vedtatt.

Inkluderende regioner med god livskvalitet

Planlegging er et viktig virkemiddel for å legge til rette for bærekraftige samfunn med gode rammebetingelser for næringsliv, arbeidsplasser, langsiktig arealbruk og sosialt mangfold. I vår dialog med kommunene er det viktig å bidra til å styrke alle innbyggers medvirkning og deltakelse i ulike prosesser, stimulere til å utvikle gode lokalsamfunn som bidrar til likestilte og helhetlige helsefremmende miljø. Tilrettelegging for alle er videre et viktig plantema og innebærer fokus på å utvikle aldersvennlige samfunn gjennom universell utforming og god sosial infrastruktur.

Fylkeskommunen deltar med fagressurser i ulike utviklingsprosjekter og arbeidsgrupper innen fagområder som areal, transport og klima. Fylkeskommunen deltar også i ulike samarbeider som Distriktssenteret og samarbeid med ulike aktører innen integreringsområdet, samt flerkulturelle fora.

Ivaretagelse av nasjonale minoriteter er et viktig område for fylkeskommunen. Det er satt i gang et arbeid med å lage en ny samarbeidsavtale med Sametinget med tema som regional planlegging og arealforvaltning, kunst og kultur, næringsutvikling, språk, folkehelse og livskvalitet, miljø og natur. Det er gitt bistand til Engerdal kommune for å innlemme kommunen i samisk språkforvaltningsområde.

Inkludering

I forbindelse med regionreformen fikk fylkeskommunen overført nye oppgaver fra IMDi på området for bosetting av flyktninger. Fylkes-

kommunen har anmodet IMDi til å legge vekt på å opprettholde bosetting i våre kommuner for blant annet å sikre kommunal beredskap, geografisk fordeling, og forutsigbare rammer som sikrer at man ikke bygger ned lokal kompetanse og mottaksapparat.

Med ny integreringslov har fylkeskommunen fått et konkret ansvar innen bosetting, karriereveiledning og kvalifisering for bl.a. å møte arbeidsmarkedsbehov. Det er etablert et samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet og NAV Innlandet for felles informasjonstiltak ut mot kommunene rundt tolkning og implementering av ny lov.

Folkehelse

Fylkeskommunen har i 2020 vært opptatt av prosjektoppfølgning av Folkehelseprogrammet, Samarbeidsorganet for «Program for folkehelsearbeid» er et viktig fora. Her tillegger fylkeskommune for et godt samarbeid med de viktigste aktørene, inkludert kommuner.

Fylkeskommunen forvalter tilskuddsordningene "Påvirkningsfaktorer på folkehelse i nærmiljøet" og «Mat i et folkehelseperspektiv». Det er gitt støtte til prosjektet "Fiskesprell" for å øke kunnskap om konsum av fisk, og tilskuddsordningen "Enkelt å velge sunt". Det er også jobbet med profilering av ulike folkehelse tema på våre nettsider.

Folkehelse skal ivaretas i planer og strategier og den regionale planen for folkehelse følges opp i samarbeid med involverte parter.

Økonomisk resultat

Samfunn, plan og miljø har et mindreforbruk på 12,9 mill. kroner inkludert 1,1 mill. kroner avsatt til resultatfond og før utbetaling av 3,9 mill. kroner til regionrådene. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

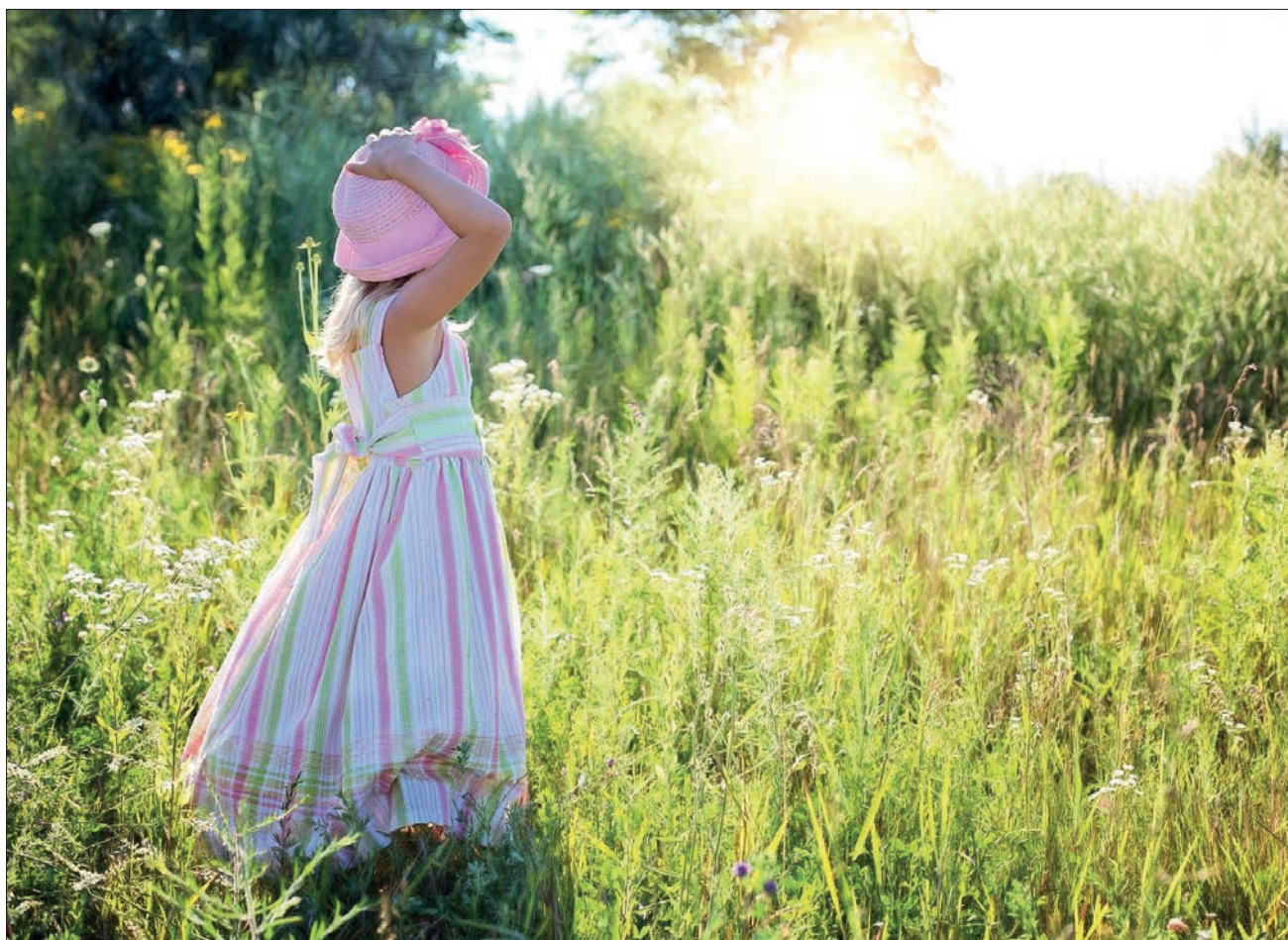

Foto: www.pixabay.com

Administrasjon og fellestjenester

Fylkeskommunens ansvar innenfor administrasjon og fellestjenester omfatter:

- Sikre effektiv tjenesteproduksjon og bidra til å styrke Innlandet fylkeskommune som regional utviklingsaktør
- Sikre et godt grunnlag for politiske beslutninger og effektiv gjennomføring av disse
- Yte best mulig service til alle fylkeskommunale virksomheter slik at tjenestetilbudet blir best mulig for innbyggerne

En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon

Året har vært preget av stort arbeidspress knyttet til sammenslåingsprosessen, samlokalisering, samt stor grad av usikkerhet og uforutsigbarhet knyttet til pandemien og utstrakt bruk av arbeid hjemmefra. Det tar tid for organisasjonen å vende seg til nye rutiner og systemer, men oppgaver tilknyttet fylkeskommunens ansvarsområder er likevel i all hovedsak gjennomført.

Med bakgrunn i de utfordringene fylkeskommunen har møtt i 2020 oppleves fylkeskommunen som effektiv og tillitsskapende. Fylkeskommunen tok raskt tak når pandemien gjorde sitt inntog i Innlandet.

God ledelse og aktivt medarbeiderskap

Ledere har hatt ekstra fokus på å ha god informasjon om hvordan medarbeidere har opplevd situasjonen med arbeid hjemmefra. Det har vært utfordrende for mange i forhold til utstyr for å jobbe hjemmefra over en lengre periode.

Kultur for ledelse og medarbeiderskap

De aller fleste planlagte aktiviteter knyttet til implementering av kultur for ledelse og medarbeiderskap har blitt utsatt grunnet koronapandemien. Det ble arrangert en ledersamling på slutten av året 2020.

Felles kulturbygging, utviklingsutvikling, aktivt medarbeiderskap og god ledelse har vært utfordrende i 2020. Det har vært utfordringer

relatert til arbeidsmiljø, utviklingsarbeid og produksjon med stor bruk av arbeid hjemmefra. Den endrede arbeidssituasjonen krever at ledere jobber spesielt med å opprettholde en god dialog med den enkelte medarbeider, og finner alternative måter å samhandle på. Koronapandemien vil påvirke etableringen av en felles kultur i en lengre periode.

De ansatte har utviklet god digital kompetanse gjennom nye måter for samarbeid hjemmefra.

Strategi for internkommunikasjon ble vedtatt rett etter sommeren, og oppfølging av tiltaksplanen er godt i gang – selv om enkelte tiltak også her er satt på vent som følge av koronasituasjonen.

Likestilling og mangfold

Toppledergruppen i Innlandet fylkeskommune består av 4 kvinner og 4 menn. Kvalifikasjonsprinsippet jf. lov- og avtaleverk gjelder for all rekruttering i Innlandet fylkeskommune. Samtidig sysselsetter virksomheten mange ulike fagområder og bransjer, som i praksis bidrar til mangfold i organisasjonen, eksempelvis i forhold til alder, kjønn, etnisitet og kulturell bakgrunn.

Sykefravær

Sykefraværet i Innlandet fylkeskommune var i 2020 totalt på 5,3 %. Dette er omtrent på samme nivå som det var før sammenslåingen (Hedmark

Foto: Mostphotos

4,9 % og Oppland 6,3 %). Sykefraværet for kvinner var 6,5 % og 3,7 % for menn. Sykefraværet må sees i sammenheng med koronapandemien. Nasjonalt vises det til at sykefravær i ordinær kontorvirksomhet har gått ned grunnet mye bruk av arbeid hjemmefra mv, mens sykefravær i sektorer som skole og tannhelse har økt som følge av strenge tiltak knyttet til smittevern. Innlandet fylkeskommune har ikke benyttet særskilte fraværskoder for korona.

Lønnsharmonisering

Innlandet fylkeskommune ønsker lik lønn for likt arbeid, med samme kvalitet. Det er derfor gjennomført en lønnsharmonisering ovenfor tilsatte med utilsiktede lønnsforskjeller.

Beholde, utvikle og rekruttere riktig kompetanse

På grunn av pandemien er det gjennomført få fysiske seminarer, samlinger, kurs og konferanser. Ansatte har deltatt på relevante webinarer og andre digitale kurs/seminarer mv. Det er videre jobbet med intern kompetanseoverføring og kunnskapsdeling. I den forbindelse er det holdt kurs i felles digitale arbeidsverktøy som fylkeskommunen har innført innen virksomhetsstyring, sak- og arkiv, statistikk og analyse mv.

Turnover

Turnover var på 8,9 % i sentraladministrasjonen. Turnover har i noen grad vært knyttet til sammenslåingsprosessen og ønske om arbeids-plass nærmere sitt hjem for noen medarbeidere. Generelt har det vært mange søkere til stillingene og det er rekruttert medarbeidere med ønsket kompetanse.

3 % rammekutt knyttet til årsverk

I fylkesbudsjett 2020-2023 ble det lagt opp til en reduksjon i antall årsverk i administrasjonen (unntatt skoler og tannklinikker) tilsvarende en årlig reduksjon på 3 % i planperioden 2020-2023 basert på naturlig avgang. For 2020 ble det tatt utgangspunkt i antall årsverk etter en innplasseringsoversikt pr oktober 2019, mens for årene 2021 og fremover er det tatt utgangspunktet i innplasseringsoversikten pr. januar 2020. I 2024 er det lagt opp til 1 % kutt.

Samlet kutt i 2020 var på 15,9 mill. kroner fordelt på rammeområdene. Totalt kutt for årene 2020 – 2024 er på 59,6 mill. kroner. Det er forutsatt at det er behov for noe mindre personellressurser i en sammenslått fylkeskommune, samt at det vil være turnover knyttet til lengre reisevei for ansatte. Budsjettmessig har fylkeskommunene reduserte inntekter fremover, og rammekuttet er viktig for å kunne saldere budsjettet.

Det er svært utfordrende for flere fagområder å gjennomføre kuttet helt etter planen. Det er samlet sett høyere turnover i organisasjonen enn 3 %, men ofte er det ansatte med svært viktig kompetanse som slutter og disse må erstattes. Samtidig er fylkeskommunen fremdeles i en omstillingsfase og det er mange oppgaver knyttet til sammenslåingsprosessen. Dette gjør det utfordrende å både ta ned på årsverk, samtidig som løpende oppgaver skal utføres og omstillingsarbeidet håndteres.

God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Det har vært et svært krevende arbeid å slå sammen økonomien til de to tidligere fylkeskommunene. Organiseringen, oppsettet av økonomien, regelverk og rutiner var svært forskjellige fra hverandre og fra hvordan Innlandet fylkeskommune er organisert. Dette har vært krevende for både ledere og medarbeidere på alle nivåer.

I 2020 har vi:

- Innført felles Visma ERP-løsning
- Etablert ny kontoplan
- Implementert virksomhetsstyringsverktøyet Corporater for intern styring
- Utarbeidet fylkesbudsjettet for 2021 – 2024 i den digitale løsningen Framsikt
- Revidert økonomi – og finansreglementet (vedtatt av fylkestinget i desember)
- Etablert nye rutiner og retningslinjer på økonomiområdet
- Startet arbeidet med implementering av e-handel i hele fylkeskommunen
- Arbeidet med løsninger for digitale kass-eoppgjør fra OPUS-dental og kantiner på skolene.

For å øke erfaringsutveksling og intern kompetanseheving inne økonomi – og virksomhetsstyring har vi:

- Etablert «Økonomiforum» - består av økonomimedarbeidere fra alle avdelinger og som ledes av økonomiseksjonen.
- Startet med interne økonomikurs

Pandemien har også medført mye ekstraarbeid. Det har vært mange kartlegginger i regi av KS om de økonomiske konsekvensene. Vi har måttet foreta relativt store tilpasninger og større budsjettjusteringer.

Høy digital modenhet i organisasjonen

Organisasjonen arbeider med innføring av relevante struktur og implementering av relevante verktøy for å tilgjengeliggjøre informasjon og effektivisere arbeidsprosesser. Innføring av Office 365 for sentraladministrasjonen pågår. Pandemien har trolig hatt sin påvirkning på økt bruk. Det er en utstrakt bruk av samhandlingsverktøyet Teams, både til møtevirksomhet og informasjonsdeling.

Synliggjøre fylkeskommunen som regional utviklingsaktør

Fylkestinget vedtok kommunikasjonsstrategi for Innlandet fylkeskommune i juni, og tiltaksplanen for perioden 2021-24 ble vedtatt av fylkeskommunedirektøren i starten av november.

God kommunikasjon handler ikke bare om de storslåtte enkelttiltak og kampanjer, men hvordan vi løser oppgavene våre i det daglige og gjennom en systematisk tilnærming over tid. I tiltaksplanen er det lagt vekt på å heve organisasjonens forståelse og kompetanse knyttet til kommunikasjon, slik at dette blir en naturlig del av oppgaveløsningen. .

Medieanalysen for 2020 (levert av Infomedia) viser totalt 4 823 artikler om fylkeskommunen. Det reelle tallet er riktignok noe mindre, for i totalen telles også debattinnlegg og samme artikkel publisert i flere medier. Tallet er uansett svært høyt, og viser både store interesse for fylkeskommunens ansvarsområder og at vi evner å nå ut med informasjon om vår rolle. I det ves-

entligste er artiklene positive (kun 15 prosent med negativ omtale). PR-Barometeret for 2020 (levert av Aalund) gir fylkeskommunen en grei tilbakemelding fra lokale/regionale journalister, både på opplevd service og tilgjengelighet til toppledelsen (politisk og administrativt). På generell pressekontakt er det bare Trøndelag som scorer bedre av fylkeskommunene.

Omprofilering av fylkeskommunens bygg er betydelig forsinket. Dette skyldes flere ting; en negativ KOFA-dom forsinket oppstarten med mer enn et halvt år, omfanget av jobben er blitt større enn antatt og sen start inn i vinteren forhindret deler av grunnarbeidet ved enkelte skolene. Det sentrale omprofileringsprosjektet forventes fullført i løpet av 2021.

Agenda Innlandet er etablert som et langsiktig og forpliktende samarbeid mellom LO, NHO, Sparebank 1 Østlandet og fylkeskommunen for å formidle fakta og informasjon om og fra Innlandet og for synliggjøre og fremme Innlandets regioner og næringsliv. Den første Innlandskonferansen ble arrangert på Hamar 14. januar.

Effektiv dokumenthåndtering og korrekt arkivdata

I løpet av 2020 ble det jobbet mye med implementering, stabilisering og oppfølging av nytt felles sak/arkivsystem Elements Cloud. Det er ført tett dialog med systemleverandør om ustabilitet, testing/feilretting og ny funksjonalitet i systemet. Det er etablert velfungerende brukerhjelp for Elements-brukere.

Det er foretatt kontroll av arkivdata i Elements, bl.a. restanser, oppfølging av postfordeling og digital utsendelse av brev.

Det jobbes kontinuerlig med forbedring og forenkling av arbeidsprosesser og rutiner for dokumentasjonsforvaltning. Eksempler på dette er digitale skjemaer og automatisk overføring av dokumenter fra fagsystemer til Elements (integrasjoner).

100 hyllemeter arkivmateriale etter tidligere Hedmark fylkeskommune er avlevert til Innlandet fylkesarkiv for langtidsbevaring.

Anskaffelser som bidrar til effektiv drift og god ivaretagelse av samfunnsansvaret

Ny anskaffelsesstrategi ble vedtatt av fylkestinget i juni – FT-sak 83/2020.

113 nye avtaler hadde oppstart i 2020 og fylkeskommunen har, ved utgangen av 2020, 217 løpende avtaler. På grunn av koronapandemien og lav bemanning er det 19 avtaler som ikke ble fornyet i tide.

Brukervennlige, sikre og integrerte IKT-løsninger

Det er totalt sett en god driftssituasjon på den nye Innlandsplattformen og det er ikke avdekket kritiske forhold i den daglige driften. Tilgjengelighet til IKT-systemer var i første halvår tidsvis ustabil, men har i siste tertial i 2020 vært stabil drift og driftssituasjonen for de virksomhetskritiske systemene Visma og Elements er stabilisert.

Flere tannklinikker er over på den nye Innlandsinfrastrukturen og resten av klinikkene flyttes i februar og mars 2021. Det planlegges flytting av alle videregående skoler over på Innlandsplattformen sommeren 2021.

Det er startet en prosess med å etablere en overordnet modell for system-/tjenesteforvaltning (Governance). Det er vesentlig å ha dette på plass for å sikre en enhetlig håndtering av tjenestekvalitet, informasjonssikkerhet, personvern, lisenser og andre merkantile forhold. Dette arbeidet har kommet langt og vil etter planen ferdigstilles våren 2021.

Fylkeskommunen skal være godt forberedt på å håndtere uønskede hendelser

Innlandet fylkeskommune hadde en overordnet krisehåndteringsplan fra 1.1.2020, bygget på tidligere planverk i Oppland og Hedmark fylkeskommuner med tilhørende risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser). Det er nødvendig å gjennomføre en ny helhetlig ROS-analyse for Innlandet fylkeskommune. Arbeidet med helhetlig ROS og planverk basert på denne analysen er blitt utsatt på grunn av krisehåndteringen.

I løpet av 2020 er følgende uønskede hendelser håndtert:

- I januar mottok flere av de videregående skolene i Innlandet trusler om skoleskyting via sosiale medier. Truslene ble håndtert i samarbeid mellom skolene, politiet, og fylkeskommunal krisestab.
- 15. februar kjørte en skolebuss fra Innlandstrafikk av veien med 12 elever ombord. I dialog mellom fylkeskommunal kriseledelse, Innlandstrafikk og de nevnte skolene ble elever tatt godt hånd om, inkludert bussjåfør. Evaluering viser at hendelses-håndtering og varsling/dialog mellom ulike virksomhetsområder i fylkeskommunen fungerer godt.
- Utbruddet av korona-viruset
- I april startet også beredskapsplanleggingen for å håndtere vårfloppen som ble varslet fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Med gunstige værforhold utover våren/sommeren så ble det ingen større flomsituasjon.

God IKT-sikkerhet og ivaretagelse av personvernet

Hovedaktiviteten på dette området er knyttet til risikovurdering av nye systemer som skal implementeres eller allerede er i drift. Det er også startet et arbeid for å samordne sikkerhetsinnstillinger i de to gamle Office365-tenantene som vil være i drift frem til migrering er gjennomført sommeren 2021.

Det er i 2020 blitt arbeidet med å etablere styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet. Hensikt med styringssystemet er å etablere, vedlikeholde og dokumentere tiltak som gir tilstrekkelig internkontroll innen personvern og informasjonssikkerhet.

For videre informasjon om personvern og interkontroll vises til kapittel om Etikk og internkontroll.

Effektiv drift, verdibevarende forvaltning og helhetlig utvikling av eiendomsporteføljen

I løpet av året 2020 er det fullført en sentralisering av eiendomsforvaltningen. Forvaltning av

avtaler og utøvelse av teknisk drift av bygningsmassen, gjennomføres nå av eiendomsavdelingen.

Energibudsjett for alle eide bygg har blitt overført til eiendomsavdelingen i fylkeskommunen. Det ble i løpet av 2020 opprettet et energifond, som kan utjevne vekslende energipriser.

Det arbeides med å få etablert en eiendomsstrategi der blant annet rutiner for å anskaffe, forvalte, vedlikeholde, utvikle og avhende eiendom skal inngå.

Nytt eiendomsforvaltningssystem og prosjektøkonomisystem skal anskaffes.

Drift

Det er gjennomført tilstandskartlegging av alle eide bygg i Innlandet fylkeskommune og dette er registrert i nytt vedlikeholdsplanleggingssystem. Det skal utarbeides en rapport med tilstandsgrad for alle bygg som gjør det mulig å beregne fylkeskommunens samlede vedlikeholdsetterlepp på en oversiktlig og god måte.

Forvaltning

Som en del av sentraliseringen er det overført leiekontrakter til eiendom for alle tannklinikker, idrettshaller, lokaler for samferdsel og kollektivtrafikken.

Det er avhendet 2 leiligheter i løpet av året (begge på Lillehammer), og det arbeides med avhending av Elverum videregående skole avd. Vestad. Det arbeides med å klargjøre salg av den tidligere skolen beliggende på Hjerleid.

Det er gjennomført regional kompetanseheving for renholdsarbeidere, og det har vært løpende oppfølging av renholdsplaner for de videregående skolene.

Utbygging

Gjennom de større utbyggingsprosjektene er det satt fokus på en helhetlig utvikling av eiendomsporteføljen.

Kontorlokaler for sentraladministrasjonen

Det er i løpet av 2020 gjennomført brukermedvirkning med ansatte i sentraladministrasjonen. Det er videre utarbeidet et forenklet forprosjekt for de arbeidene som skal gjennomføres.

Andre investeringsprosjekter:

I løpet av året er det gjennomført en rekke investeringsprosjekter. Prosjektene er i ulike faser, både i utredningsfasen og i utførelsesfasen. De 7 største prosjektene:

- Raufoss videregående skole, tilbygg- og ombyggingsarbeider, utredningsfase
- Valdres videregående skole, tilbygg- og ombyggingsarbeider, utredningsfase
- Fellesprosjektet – oppgradering av tekniske anlegg 6 skoler i gamle Hedmark
- Internat Lena Valle videregående skole
- Lillehammer videregående skole avd. nord, bygging av bygghall
- Vinstra videregående skole, bygging av bygghall
- Sluttarbeider Elverum videregående skole

I 2020 har fokus vært rettet mot å etablere og samkjøre rutiner fra tidligere Hedmark og Oppland samt utvikle nytt kvalitetssikringssystem med tilhørende kvalitetssikringsdokumenter. Det har vært et spesielt fokus på sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) på byggeplass.

Det er godkjent en byggeprosess som danner grunnlaget for intern saksbehandling ifm. prosjektgjennomføring. Det er videre utarbeidet kriterier som vil gi premisser for utforming av fylkeskommunens bygg der blant annet krav knyttet til energiforbruk og klimautslipp vil inngå.

Økonomisk resultat

Rammeområdet for administrasjon og fellesutgifter hadde et mindreforbruk på 23,2 mill. kroner i 2020, inkludert 5,6 mill. kroner avsatt til resultatfond ifm. overføringsordningen. Se mer informasjon under kapittelet «Økonomi – resultat og analyse».

Foto: Mostphotos

Eierskapsforvaltning

Eierskapsmeldingen for 2019 ble utarbeidet i 2020 og gir en samlet oversikt over selskapene som Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune hadde eierinteresse i før sammenslåingen til Innlandet fylkeskommune. Fra 1.1.2020 er det Innlandet fylkeskommune som er eier av selskapene. Eierskapsmeldingen er et viktig bidrag i fylkeskommunens oppfølging av selskap som fylkeskommunen helt eller delvis eier.

Status på eierskapene med økonomitall, aktiviteter og andre hendelser for året 2020 baseres i hovedsak på selskapenes ordinære generalforsamling og representantskapsmøte våren-sommeren 2021 og behandles i fylkestinget desember 2021 i form av eierskapsmelding for 2020.

Til å forvalte sitt eierskap har fylkestinget opprettet et eierskapsforum som består av fylkesutvalgets medlemmer med fylkesordfører Even Aleksander Hagen som leder. På junitinget i 2020 ble prinsipper for eierskapsforvaltningen – eierskapsstrategi – vedtatt.

Felles tilnærming til eierskap i attføringsbedrifter

Før regionreformen hadde Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune eierinteresse i flere attføringsbedrifter. Eierskapet er videreført til Innlandet fylkeskommune ved sammenslåingen. Fylkeskommunene har hatt forskjellig tilnærming til hvordan man skal forvalte eierskapene. Fylkesutvalget vedtok derfor ifm. FT-sak 196/2020 å oppnevne en arbeidsgruppe på tre politiske medlemmer for å utarbeide en anbefaling om fremtidig eierskap av attføringsbedrifter i Innlandet. Dette arbeidet pågår per dags dato enda.

Kjørekontoret Innlandet AS, Hedmark Trafikk FKF og Opplandstrafikk

Ved sammenslåing av Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune ble det vurdert hvordan Innlandet fylkeskommune skulle organisere kollektivtrafikken. Etter behandling i fylkestinget ble det besluttet å legge organiseringen i forvaltningen. Dette medførte

opphør og overdragelse av Hedmark Trafikk FKF, Opplandstrafikk og Kjørekontoret Innlandet AS.

Hedmark Revisjon IKS

Ved sammenslåingen til Innlandet fylkeskommune vedtok fellesnemnda at Innlandet fylkeskommune skulle benytte Innlandet Revisjon IKS som sin foretrukne revisor. Det innebar at avtale med Hedmark Revisjon IKS ble oppsagt og eierskapet opphørte.

IKA Øst IKS

I forbindelse med sammenslåingsprosessen mellom Oppland og Hedmark fylkeskommune ble det vurdert hvilke selskap som skulle ivareta gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser i forhold til arkivdeponering. Oppland fylkeskommune benyttet IKA Opplandene, mens Hedmark fylkeskommune kjøpte tjenester gjennom IKA Øst IKS. For Innlandet fylkeskommune ble det vedtatt at arkivordning og depot skulle ligge hos IKA Opplandene, og avtalen med IKA Øst IKS ble dermed sagt opp.

Innlandet Energi Holding AS

Innlandet fylkeskommune har eierskap i Eidsiva Energi AS gjennom selskapene Oppland Fylkeskraft AS og Hedmark Fylkeskraft AS. I forbindelse med fusjon mellom Eidsiva Energi AS og Hafslund E-CO AS, ble Innlandet Energi Holding AS stiftet. Selskapet skal eie aksjer i Eidsiva Energi AS og gjennom dette eierskapet bidra til å utvikle verdier i Eidsiva samt det som står i forbindelse med dette.

Foto: www.pixabay.com

Etikk og internkontroll

Etikk

Etikk og verdier for Innlandet fylkeskommune ses i sammenhengen med politisk vedtatt organisasjonspolitik i «Kultur for ledelse og medarbeiderskap».

Her er verdiene tillit, åpenhet og raushet sentrale, og det pågår et kontinuerlig arbeid for å bygge organisasjonspolitikken og verdiene inn i alt fra overordnede styringsdokumenter til praktisk arbeid med ledelse og medarbeiderskap i organisasjonen.

Internkontroll

Plan- og styringssystem

Internkontroll er beskrevet i fylkeskommunens plan- og styringssystem. Internkontroll er et viktig element i den samlede virksomhetsstyringen i Innlandet fylkeskommune. Arbeidet med internkontroll og kvalitet henger tett sammen. Det jobbes kontinuerlig for å sikre at fylkeskommunen har gode prosesser, systemer og rutiner som fungerer og som fanger opp problemer og utfordringer i rett tid. Det skal sikre at aktivitetene planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.

Personvern og informasjonssikkerhet

Fylkeskommunen har i 2020 arbeidet med å få etablert rammeverk av styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet. Hensikt med dette styringssystemet er å etablere, vedlikeholde og dokumentere tiltak som gir

tilstrekkelig internkontroll innen personvern og informasjonssikkerhet.

Ved å etterleve kravene til personvern og informasjonssikkerhet sikres grunnlaget for god styring og kontroll i fylkeskommunen. Som en del av personvernet fastsettes det også minimumskrav for informasjonssikkerhet. Tilfredsstillende informasjonssikkerhet er nødvendig for å ivareta personvernet og andre informasjonsverdier.

Styringssystemet for personvern og informasjonssikkerhet består av tre nivåer:

- Styringsdokument for personvern og informasjonssikkerhet (nivå 1)
- Overordnet sikkerhetskrav (nivå 2)
- Operative retningslinjer (nivå 3)

I 2020 er nivå 1 og 2 blitt prioritert. De operative retningslinjene er påbegynt, men prosessen er forsinket da det mangler mye dokumentasjon fra tidligere anskaffede systemløsninger og arbeidsprosesser. Utarbeidelse av interne rutiner og retningslinjer vil prioriteres i 2021.

Overordnet styringsdokumentet for personvern og informasjonssikkerhet er vedtatt og implementert i virksomheten. Roller og ansvar i arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern er også iverksatt. Den siste perioden er det blitt arbeidet med overordnede sikkerhetskrav til risikostyring og klassifisering av informasjon. Dette ventes å bli implementert i første tertial 2021.

Erfaringen med implementeringen av styringssystemet er så langt god. Arbeid med informasjonssikkerhet og personvern er et kontinuerlig arbeid og risikoene endrer seg i takt med den teknologiske utviklingen.

Opplæring innen informasjonssikkerhet og personvern er blitt gitt de ansatte gjennom e-læringskurs og aktuelle fagartikler og videoer i interne informasjonskanaler. I sikkerhetsmåneden i oktober inviterte fylkeskommunen profilerte fagfolk fra bransjen for å holde ulike foredrag som ble tilgjengeliggjort til alle ansatte.

Foto: Mostphotos

Fylkeskommunen opplevde flere person- og informasjonssikkerhetsavvik og digitale angrep i 2020. Det meste alvorlige var et datainnbrudd hos Conexus Engage (skoleadministrativt system hos ekstern leverandør) hvor elev- og ansattinformasjon kunne være på avveie. Innlandet var en av flere fylkeskommuner som ble berørt. Leverandør etablerte nye rutiner og mekanismer for sikkerhet. Innlandet fylkeskommune, som databehandler, fulgte opp personvernsviket. Totalt ble det i 2020 meldt 22 avvik til Datatilsynet.

Den administrative ledelsen i fylkeskommunen har gjennom 2020 fått fremlagt løpende risiko- og sårbarhetsanalyser innen informasjonssikkerhet og personvern.

Personvernombudet

I 2020 har det blitt avdekket 32 personvernsvik. Av disse er 22 rapportert til Datatilsynet. Fylkeskommunen har lukket avvikene, forbedret rutinene og gjennomført endringer slik at avvikene ikke skal gjenta seg. Personvernombudet anbefaler at fylkeskommunen legger til rette for rutiner og en kultur der rapportering og avviksmelding er en åpen og naturlig del av virksomheten.

Avdelingssjefer og seksjonssjefer har pekt ut personvernkoordinatorer som skal bistå avdelingene med å ivareta oppgavene for personvern. Personvernkoordinatorene har bidratt i vesentlig grad til å gjennomføre oppgaver som har forbedret personvernet. Nødvendig kompetanse og god kultur for personvern og informasjonssikkerhet i virksomheten er viktig. I Sikkerhetsmåneden oktober, ble det gjennomført to foredrag med eksterne spesialister på området og en e-læring til alle ansatte.

For ytterligere informasjon om personvernombudets arbeid se "Personvern i Innlandet fylkeskommune - Årsrapport 2020 fra personvernombudet".

Implementering av kvalitetssystem

Kvalitetssystemet skal understøtte fylkeskommunens internkontroll. Modulen «eHåndboka» hvor styringsdokumentasjon skal tilgjengeliggjøres for alle ansatte ble satt i produksjon juni.

Fylkeskommunen har kommet godt i gang med å beskrive sine arbeidsprosesser og få styringsdokumentasjonen på plass i kvalitetssystemet, men det er fortsatt mye arbeid igjen før alle styringsdokumenter er klare og godkjente i kvalitetssystemet.

Kvalitetssystemets modul «avviksbehandler», ble gjort tilgjengelig for alle ansatte i november. Dette er en viktig del av fylkeskommunens internkontroll. I modulen kan man registrere avvik og forbedringsforslag, og dermed bidra til økt læring og utvikling i organisasjonen. Det er i 2020 registrert 15 avvik og ett forbedringsforslag.

Gjennomsnittlig tid fra avvik blir registrert til det blir påbegynt saksbehandling er for denne perioden sju dager. Fem avvik har eskalert til neste ledernivå på grunn av at saksbehandling ikke er iverksatt innen 30 dager.

Den generelle erfaringen med oppstarten av modulen «avviksbehandler» er god. Teknisk har modulen fungert som forutsatt, og det har vært få brukerrelaterte utfordringer. Til tross for en god oppstart, ser vi et behov for å fortsette arbeidet med å tydeliggjøre hva et avvik er, og etablering av en god melde- og behandlingskultur i organisasjonen. Eventuelt videreutvikling av løsningen vil bli vurdert etter hvert som organisasjonen får erfaringer gjennom bruk og forvaltning av løsningen.

Kvalitetssystemet er tilgjengelig for alle ansatte, og det er gitt opplæring til ca. 70 skrivebrukere, samtidig som det er gitt informasjon i flere kanaler om løsningen og rammeverket som er vedtatt for bruk av løsningen. Teknisk sett fungerer kvalitetssystemet som forutsatt, mens når det gjelder å få etablert overordnede prosedyrer for internkontroll, gjenstår mye arbeid. Dette er arbeid, som sammen med forvaltning av kvalitetssystemet, vil få stort fokus kommende år.

Anskaffelser

I samarbeid med den sentrale anskaffelsesenheten har vi fått implementert generelle sikkerhetskrav i anskaffelser i 2020. Ny anskaffelsesstrategi ble vedtatt av fylkestinget i juni – FT-sak 83/2020.

Fylkeskommunale råd og utvalg

Ungdommens fylkesting

Ungdommens fylkesting Innlandet (UFT) oppnevnes av fylkestinget og er et rådgivende organ for Innlandet fylkeskommune. UFT består av 46 representanter fra ungdomsrådene i kommunene.

2020 har vært preget av sammenslåingen av fylkene og utfordringer knyttet til pandemien. Det har vært krevende å jobbe med å få et vel fungerende UFT Innlandet.

Det er gjennomført to UFT stormøter, et fysisk og et digitalt. I tillegg har det vært åtte arbeidsmøter gjennomført på teams i løpet av året. UFT har gitt innspill til saker, arbeidet med et eget handlingsprogram og enkeltmedlemmer har deltatt ved ulike møter og konferanser.

UFT ønsker og har ambisjoner om å medvirke i enda flere saker, og i større grad jobbe for å få frem sine egne saker som er viktig for ungdom i Innlandet nå og i fremtiden.

Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne er lovfestet og er et rådgivende organ for Innlandet fylkeskommune. Rådet består av 11 representanter og 11 vararepresentanter som foreslås av funksjonshemmedes organisasjoner og velges av fylkestinget. Det er 2 observatører fra fylkestinget. Rådet skal uttale seg i alle saker som gjelder personer med funksjonssnedsettelser og rådet kan ta opp saker på eget initiativ.

Til tross for pandemien har rådet vært aktivt, og har gjennomført 9 ordinære møter og en todagers-samling i 2020. Det ble tidlig utarbeidet en handlingsplan som rådet arbeider etter.

Rådet har kommet med innspill til mange saker bla. Innlandsstrategien, anbudsordning innen kollektivtransporten, Nasjonal Transportplan, ny opplæringslov, organisering av mobbeombud, TT-ordningen, driftsstøtte til funksjonshemmede

organisasjoner osv. Rådet har også viet mye tid til FN-konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og Brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Flerkulturelt råd

Flerkulturelt råd er ikke lovpålagt, men har eget reglement og opererer som de lovpålagte rådene i fylkeskommunen.

Flerkulturelt råd er et rådgivende organ for Innlandet fylkeskommune. Rådet skal være en stimulans for minoritetenes samfunnsdeltakelse og brukermedvirkning. Rådet skal bidra til at etniske og nasjonale minoriteter bosatt i Innlandet, sikres en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i saker som er særlig viktige for dem. Rådet består av 9 representanter med personlige vararepresentanter, samt 2 observatører fra fylkestinget.

Rådet har utarbeidet en handlingsplan som følger perioden rådet er valgt for. I 2020 har rådet gjennomført 10 møter. Temaer i 2020 har blant annet vært: Innlandsstrategien, Stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter, fylkeskommunens ansvar ifht. integrering, frivilligheten, samarbeid med Likestillingssenteret om rasisme, ny opplæringslov, prosjektet skriv-gjør-lær og internasjonal mål- og handlingsplan. I 2020 var innvandrere og korona et viktig tema, og rådet har i den forbindelsen sendt henvendelser til alle kommunene i fylket og gjennomført møter med aktuelle samarbeidspartnere.

Innlandet fylkeskommunes eldreråd

Innlandet fylkeskommunes eldreråd er oppnevnt av fylkestinget, etter forslag fra fylkesdekkende pensjonistforeninger. Eldrerådet skal være rådgivende organ for fylkeskommunen og behandle saker som berører de eldre sine levekår.

Eldrerådet har 9 medlemmer med personlig valgte varamedlemmer, og to observatører fra fylkestinget. I 2020 har rådet hatt 8 rådsmøter,

hvorav 5 har vært digitale. Eldrerådet måtte avlyse den planlagte Eldrerådskonferansen for de kommunale eldrerådene, men rådet har holdt kontakt med de kommunale eldrerådene på annen måte.

Eldrerådet har utarbeidet handlingsplan for 2020-2024. Eldrerådet har avgitt fire høringsvar, hatt dialog med Innlandstrafikk om bussreiser for eldre under pandemien og deltakelse på Den Kulturelle Spaserstokkens fagsamling for Innlandet fylkeskommune. Eldrerådet har vært representert på ulike utvalg/forum: Brukerutvalget ved Sykehuset Innlandet HF, Kvalitetsreformen «Leve hele livet», Tannhelsetjenesten og Practic-studien.

Elev- og lærlingeombudet

Skoleåret 2019/20 var preget av fagfornyelsen, koronapandemien og en lengre periode med digital skole. Skolene gir inntrykk av å jobbe godt med begge deler og har funnet flere gode og nye løsninger.

Det er kun gjennomført én samling i 2020 pga. koronapandemien. Det har i tillegg vært arrangert en rekke teams-møter i løpet av våren 2020. Det ble arrangert to utdanningssamlinger på Sola i oktober og februar. Disse samlingene er i regi av Læringsmiljøsenteret på Universitetet i Stavanger, og har vært et tilbud om kompetanseheving for hele ombudskollegiet hvor alle ombudene i Innlandet har deltatt med avsluttende eksamen i desember 2020.

Nettverket har også jobbet med høringsvar til ny opplæringslov (NOU 2019-23) og "Med rett til å mestre" (NOU 2019-25). Elev- og lærlingeombudet i Innlandet har signert begge høringsvarene.

Elev- og lærlingeombudet trekker frem viktigheten i at det finnes et ombud for barn før de kommer på videregående skole. Dette er et lavterskeltilbud som bidrar til å sørge for at alle barn i Innlandet skal få hjelp i vanskelige situasjoner, uavhengig av foreldrenes ressurser.

For mer informasjon vises til årsrapporten til Elev- og lærlingeombudets årsrapport for skoleåret 2019/2020.

Mobbeombudene i tidligere Hedmark og Oppland

12. mars 2020 ble alle barnehager og skoler stengt for å hindre spredning koronaviruset. Dermed ble alle fysiske møter med mobbeombudene avlyst, utsatt eller endret og i stor grad utført digitalt.

Mobbeombudet har deltatt aktivt i flere digitale konferanser gjennom rapportperioden, som for eksempel «Partnerskap mot mobbing» sin digitale evalueringskonferanse.

Mobbeombudet i Hedmark rapporterer at den nye hverdagen opplevdes ulikt for alle. Noen fikk et «pusterom» fra en vanskelig hverdag, andre ble enda mer ensomme og utenforskapet ble forsterket og mer synlig. De opprinnelige tiltakene rundt elevene måtte forandres, nye aktivitetsplaner måtte utarbeides og tilpasses den nye hverdagen.

Mobbeombudet i Oppland mottok 38 henvendelser om enkeltsaker i skoleåret 2019/20, flest henvendelser fra 9. og 10.trinn. Det er bekymringsfullt at disse elevene ikke finner mot til å be om hjelp eller blir fanget opp tidligere. Dette er saker som gjerne har startet i barnehage eller tidligere i skoleløpet.

13. mars 2020 la mobbeombudet i Oppland ut et innlegg på Facebook med oppfordring om at foresatte skal vise oppriktig interesse i barnas kommunikasjon på nett slik at de enklere kan følge med på om barn blir utestengt og fange opp mobbing. Dette innlegget ble delt 111 ganger med 20 728 registrerte visninger fra mobbeombudet i Innlandet sin konto.

Før 12. mars har mobbeombudene i ulikt omfang drevet kunnskapsbasert innsats i form av veiledning, holdt foredrag, uttalelser i media, orienteringer, videreutdanning mv.

For ytterligere informasjon om mobbeombudene sin aktivitet vises til årsrapportene for mobbeombudene i tidligere Hedmark og Oppland.

Økonomi – resultat og analyse

Fylkesbudsjett med årsbudsjett 2020 for Innlandet fylkeskommune ble vedtatt av fylkestinget i desember 2019 (FT-sak 32/19). Utarbeidelsen av det første budsjettet for Innlandet fylkeskommune var en krevende prosess, både knyttet til strammere økonomiske rammer og utfordringer knyttet til sammenstilling av budsjettene til tidligere Hedmark og Oppland fylkeskommuner inn i en ny organisasjon.

Det ble gjennomført en større revidering av årsbudsjettet til fylkestinget i april, jf. FT-sak 42/20. Det har i tillegg vært ytterligere to budsjettjusteringssaker til fylkestinget i 2020, henholdsvis i juni (FT-sak 94/20) og i oktober (FT-sak 113/20).

Innlandet fylkeskommunes regnskap for 2020 ble avsluttet med et netto driftsresultat på 559,1 mill. kroner eller 7,8 % av driftsinntektene.

I henhold til ny kommunelov med tilhørende budsjett- og regnskapsforskrift, kan det fra regnskapsåret 2020 ikke lenger avlegges årsregnskap med regnskapsmessig mindreforbruk. Årsregnskapet skal avsluttes med enten å dekke inn tidligere års merforbruk, eller å avsette mindreforbruk direkte til disposisjonsfond. Med dette vil bunnlinjen i regnskapet alltid vise 0, med unntak for de tilfellene der det har oppstått merforbruk som ikke kan dekkes fullt ut med disposisjonsfond.

Resultat drift

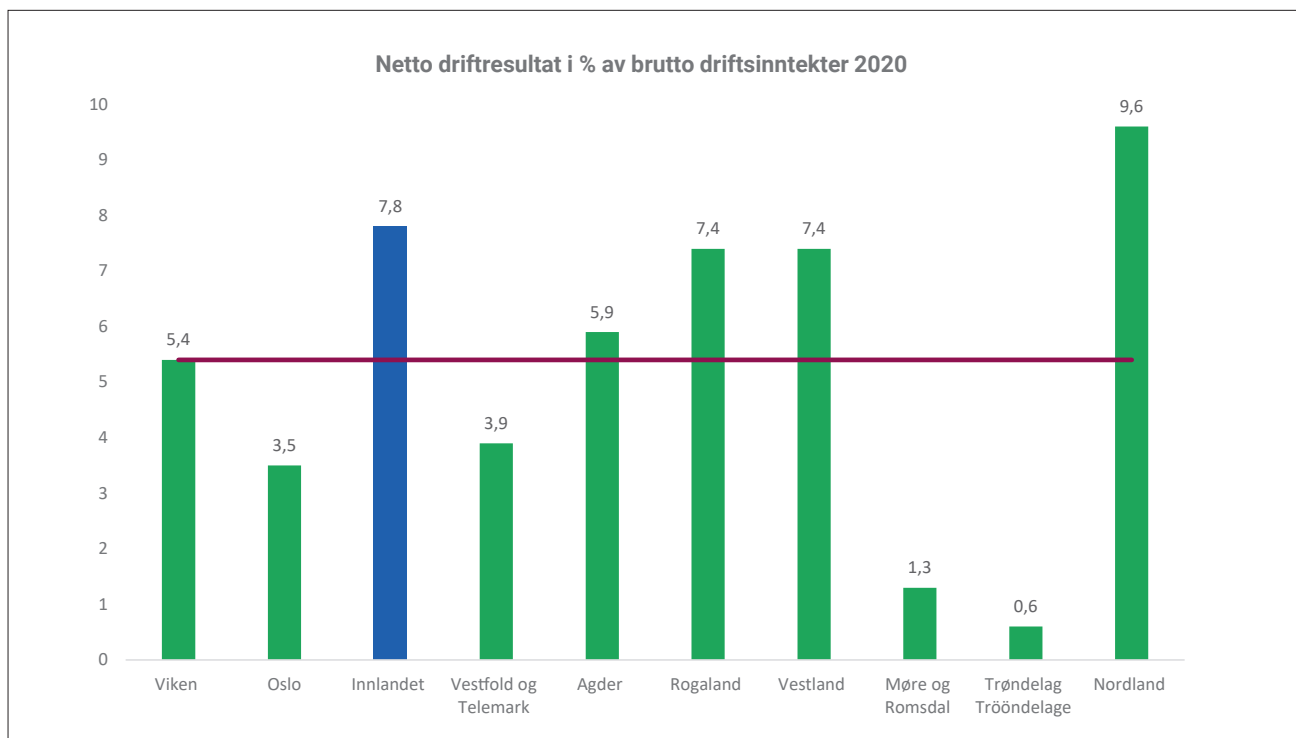
Besparelsene i drift er knyttet til flere faktorer. Koronasituasjonen har ført til lavere utgifter enn budsjettet på rammeområdene. Dette begrunnes i mindre aktivitet tilknyttet reiser, konferanser, møter osv, samt mindre muligheter til å gjennomføre planlagte tiltak. Det er vanskelig å si eksakt hvor mye av driftsresultatet som skyldes koronapandemien.

I tillegg er resultatet knyttet til lavere pensjonsutgifter enn budsjettet – spesielt knyttet til Statens pensjonskasse (ca. 60 mill. kroner tilknyttet rammeområde kompetanse). Dette skyldes lavere lønnsvekst i 2020 som medførte betydelig lavere premieinnbetalinger til SPK enn forutsatt. Videre er resultatet knyttet til besparelser på renter (ca. 25 mill. kroner), lavere prisvekst og statlige kompensasjoner ifm. koronapandemien. Se også kapittelet om koronapandemien.

Finansielle måltall

Det er et grunnleggende krav til økonomiforvaltningen i fylkeskommunen at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Som en del av dette skal fylkestinget vedta finansielle måltall for fylkeskommunens økonomiske utvikling, jf. kommuneloven § 14-2. Fellesnemnda vedtok i juni 2019 finansielle måltall for perioden 2020 – 2023.

Rammeområde (mill. kroner)	2020					
	Regnskap	Rev budsjett	Avvik etter avsetn til res. fond	Forbruk i %	Avvik før avsetn til res.fond	Avsatt til res. fond
Kompetanse	2 374,8	2 457,9	83,2	96,6	109,8	26,6
Tannhelse	179,0	182,1	3,1	98,3	6,7	3,6
Kultur	199,0	199,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Fylkesveger	807,4	806,9	-0,5	100,1	35,4	35,9
Kollektivtransport	793,3	792,4	-0,9	100,1	-0,2	0,7
Næringsutvikling og int samarbeid	117,7	131,6	14,0	89,4	17,5	3,5
Samfunn, plan og miljø	59,8	72,7	12,9	82,3	14,0	1,1
Adm og fellestjenester	307,3	330,5	23,2	93,0	28,8	5,6
Frie inntekter/finanstjenester	-4 838,1	-4 973,1	-135,0	97,3	-135,0	0,0
Sum	0,0	0,0	0,0		77,0	77,0

Kilde: ssb.no, tabell 12133

Disse var:

- Netto driftsresultat på 3 % av driftsinntektene
- Langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) skal over tid ikke overstige 75 % av driftsinntektene
- Disposisjonsfond på minimum 5 % av driftsinntektene (ekskl. avsetninger av premieavvik/pensjoner).

Måltallene ble brukt i utarbeidelsen av fylkesbudsjettet og lagt til grunn for planleggingen av alle årene i økonomiplanperioden.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd, dvs. driftsutgifter minus driftsinntekter etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva fylkeskommunen kan avsette i fond til fremtidig bruk og til egenfinansiering av investeringer.

I revidert budsjett (FT-sak 42/20) ble netto driftsresultat for 2020 beregnet til 2,6 %. Dette var før effekter av koronapandemien var hensyntatt.

Netto driftsresultat for 2020 viser 559,1 mill. kroner som tilsvarer 7,8 % av driftsinntektene.

Både inntektene og utgiftene har økt, men utgiftene har økt mindre enn inntektene. Korrigerer man for avsetning av statlige midler til bundne fond blir resultatet 5 %. Samlet netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene for Hedmark og Oppland fylkeskommuner var i 2019 på 3,3 %.

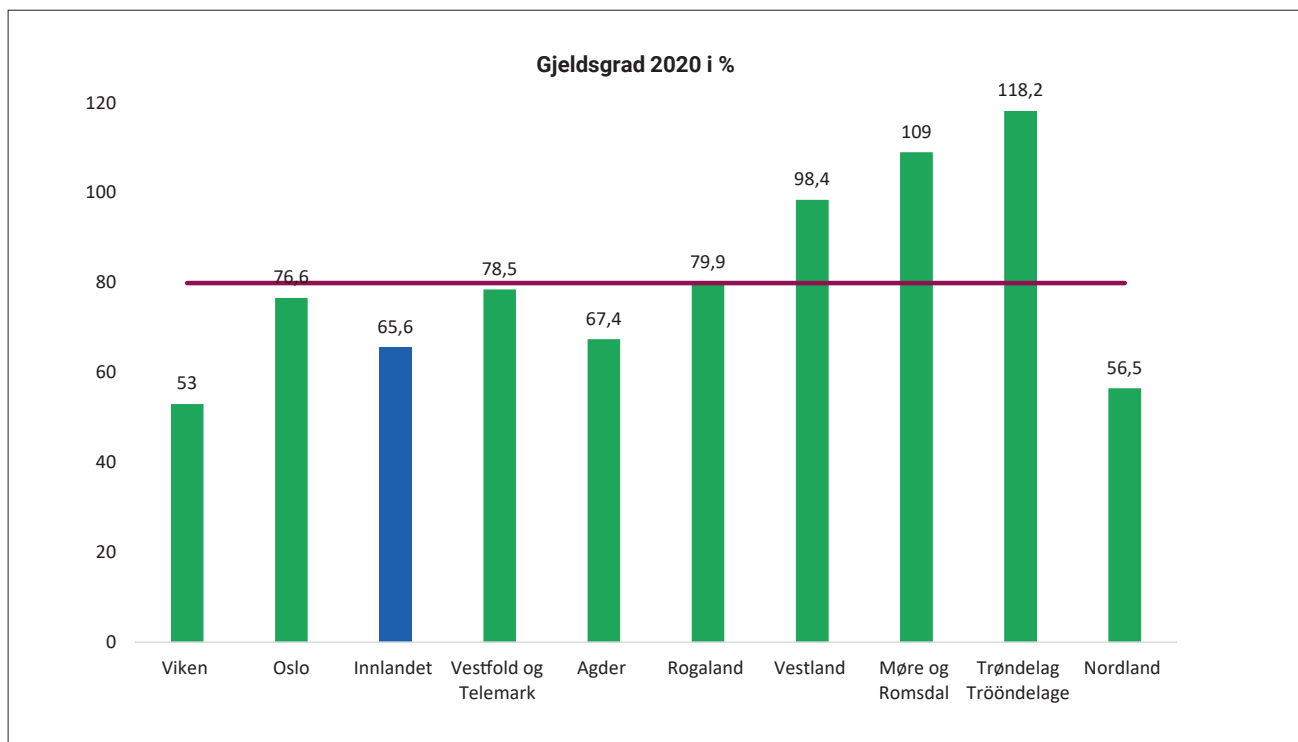
Teknisk beregningsutvalg (TBU) mener at fylkeskommuner over tid, bør ha et netto driftsresultat på 4 % av driftsinntektene, og dette er også et langsiktig mål for Innlandet fylkeskommune.

Netto driftsresultat for alle fylkeskommuner er gjennomsnittlig på 5,4 %.

Gjeldsgrad

Gjeldsbelastning og konsekvenser av låneopptak er viktig for den økonomiske styringen. Økt lånegjeld vil påvirke fylkeskommunens rente- og avdragsutgifter og dermed fylkeskommunens driftsbudsjett.

Det er viktig at lånegjelden ikke blir for høy, da inntektene til fylkeskommunen er ventet å gå ned i årene som kommer og det må tas hensyn til at gjelden skal betales selv om inntektene går ned. Det er derfor vedtatt at langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) over tid ikke skal overstige 75 % av driftsinntektene.

Kilde: ssb.no, tabell 12133

I revidert budsjett (FT-sak 42/20) ble gjeldsgraden for 2020 beregnet til 68,8 %. Gjeldsgraden ved utgangen av 2020 var på 65,6 %. Lavere gjeldsgrad enn i budsjettet skyldes både økte inntekter og at låneopptaket ble lavere enn planlagt pga. forsinket fremdrift på investeringsprosjektene.

Disposisjonsfond

Størrelsen på disposisjonsfond er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer fylkeskommunen har for sin løpende drift og for å kunne møte uforutsette hendelser.

Det er vedtatt at fylkeskommunen skal ha disposisjonsfond på minimum 5 % av driftsinntektene (ekskl. avsetninger av premieavvik/pensjoner). Innlandet fylkeskommune hadde pr. 1.1.2020 over 13 % i disposisjonsfond.

Disposisjonsfond pr. 31.12.2020 var på 961,4 mill. kroner ekskl. pensjonsfond. Av dette utgjør resultatfond for fylkeskommunens enheter 191,5 mill. kroner.

Det aller meste av fondene er formålsbestemt, men er ubundne fond som kan omdisponeres om den økonomiske situasjonen krever det.

Overføringsordningen

Økonomi- og finansreglementet (kap. 5.3) angir bestemmelser for overføring av netto besparelser og overskridelser for fylkeskommunens virksomheter og avdelinger, jf. overføringsordningen.

I henhold til overføringsordningen kan netto besparelser og overskridelser overføres til påfølgende budsjettår. Dette skal som hovedregel skje ved at:

- netto besparelse avsettes til disposisjonsfond (resultatfond)
- netto overskridelse overføres i sin helhet til inndekning neste budsjettår.

Den enkelte videregående skole, tannhelsetjenesten og avdeling/stab i sentraladministrasjonen kan ha en akkumulert besparelse i resultatfond som utgjør maksimalt 3,5 % av egen brutto budsjetttramme. For drift og vedlikehold av fylkesveger gjelder ikke denne begrensningen.

I sum ble det i regnskapet for 2020 avsatt 77,0 mill. kroner til respektive resultatfond knyttet til besparelser.

Videregående skoler og avdelinger med overskridelser skal dekke inn hele overskridelsen ved bruk av tidligere opparbeidet resultatfond. Dersom resultatfondet ikke er tilstrekkelig, skal resten av overskridelsen dekkes i sin helhet året etter at den har oppstått gjennom redusert budsjetttramme. Dette behandles i en samlet budsjettjusteringssak til fylkestinget.

For 2020 er det tre videregående skoler og én avdeling i sentraladministrasjonen som har et merforbruk etter bruk av tidligere opparbeidet resultatfond.

Finans- og gjeldsforvaltning

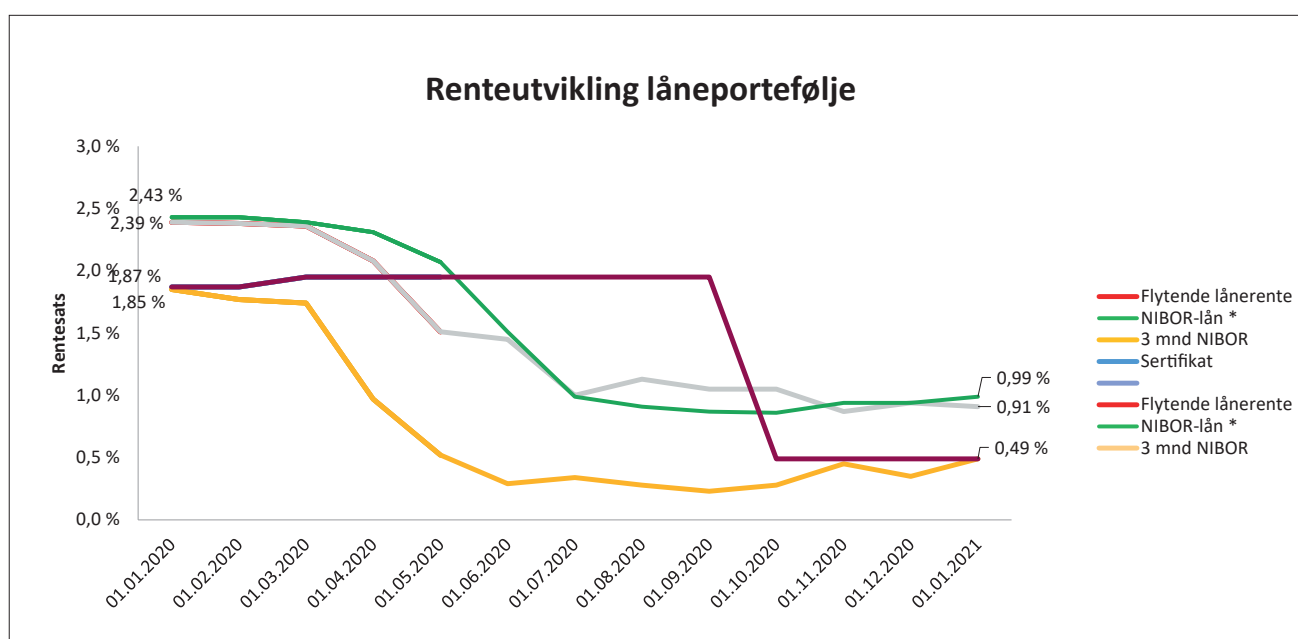
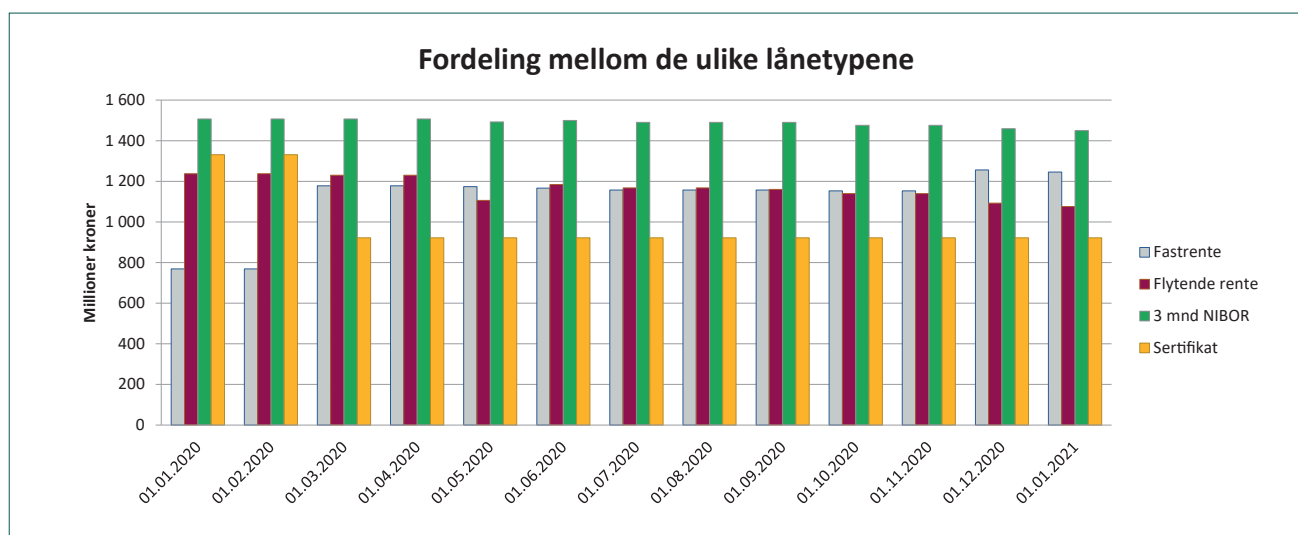
Innlandet fylkeskommune sin finans- og gjeldsforvaltning er gjennomført innenfor rammene gitt i vedtatt økonomi- og finansreglement.

Nåværende finans- og gjeldsforvaltning vurderes å ha en lav risikoprofil.

Gjeldsporteføljen

Fylkeskommunens langsiktige gjeld per 31.12.2020 utgjør 4,69 mrd. kroner og fordeler seg på 26 ulike lån i Kommunalbanken, KLP og DNB. Gjennomsnittlig rente pr. 31.12.2020 var på 1,19 %.

Per 31.12.2020 har fylkeskommunen avtaler om fastrente for 26,5 % av den langsiktige låne-

Porteføljeoversikt 31.12.2020 (grunnlag til rapporteringen)					
Lån	Låneinstitusjon	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld per 31.12.20	Rentesats	Rentebindingstid
KBN-20050687	KommunalBanken	85 500 000	287 584 680	0,96%	
KBN-20060479	KommunalBanken	267 600 000	142 720 000	0,94%	
KBN-20080465	KommunalBanken	400 000 000	160 000 000	0,93%	
KBN-20120520	KommunalBanken	300 500 000	220 366 720	1,03%	
KBN-20150355	KommunalBanken	333 000 000	241 425 000	1,05%	
KBN-20150568	KommunalBanken	188 150 000	156 791 700	1,02%	
KBN-20150570 (Hedmark trafikk)	KommunalBanken	28 215 000	23 512 500	1,02%	
KBN-20170628	KommunalBanken	241 513 000	217 361 680	0,95%	
3 mnd Nibor		1 844 478 000	1 449 762 280	0,99%	
9102	KLP	272 600 000	208 993 338	2,27%	
KBN-20060598	KommunalBanken	350 000 000	105 000 000	4,05%	
KBN-20160710	KommunalBanken	48 061 700	41 653 460	0,88%	
KLP 9104	KLP	385 196 200	372 356 326	2,38%	
KBN-20200489	KommunalBanken	109 263 800	109 263 800	0,84%	
OBLI_DNB	Market	408 844 800	408 844 800	2,00%	2/15/2025
Fastrente		1 573 966 500	1 246 111 724	2,07%	
KBN-20090737	KommunalBanken	112 700 000	121 093 630	0,90%	
KBN-20090739	KommunalBanken	200 000 000	90 000 000	0,90%	
KBN-20100750	KommunalBanken	319 000 000	159 500 000	0,91%	
KBN-20110534	KommunalBanken	315 000 000	173 250 000	0,91%	
KBN-20110765	KommunalBanken	109 300 000	76 509 940	0,90%	
KBN-20120310	KommunalBanken	200 000 000	117 791 570	0,90%	
KBN-20130184	KommunalBanken	212 000 000	132 500 000	0,90%	
KBN-20130715	KommunalBanken	32 000 000	20 800 000	0,90%	
KBN-20140468	KommunalBanken	264 000 000	184 800 000	0,94%	
P.t. rente		1 764 000 000	1 076 245 140	0,91%	
KBN-20200410	KommunalBanken	289 520 000	289 520 000	0,48%	10/7/2021
Sertifikatlån_DNB	DnB	389 670 000	389 670 000	0,51%	10/22/2021
Sertifikatlån_DNB	DnB	242 820 000	242 820 000	0,48%	8/30/2021
Sertifikat		922 010 000	922 010 000	0,49%	
Sum		6 104 454 500	4 694 129 144	1,19%	

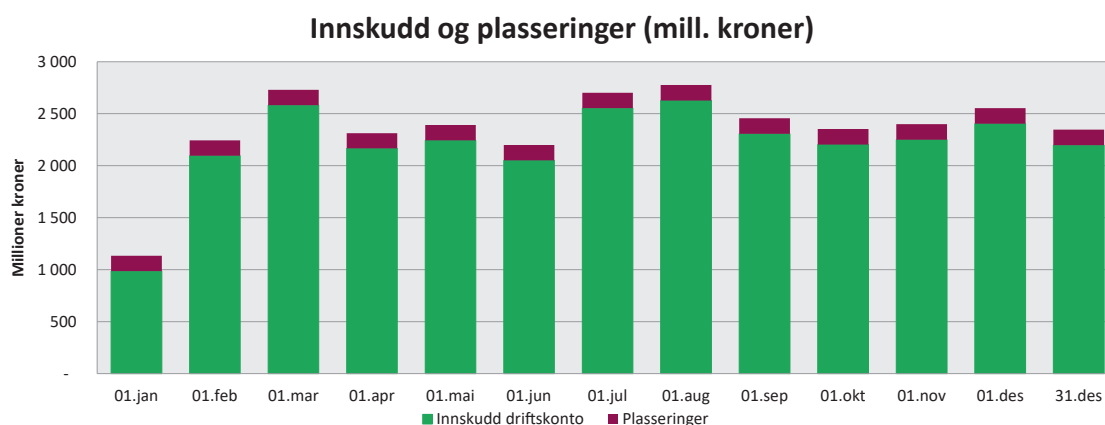
gjelden, resterende har vilkår basert på korte markedsrenter. Sertifikatlån utgjør 19,6 % av lånegjelden og er med det innenfor grensen på 25 % angitt i økonomi - og finansreglementet. Denne delen av låneporteføljen skal refinansieres i løpet av tredje og fjerde kvartal 2021. Signalene fra långivere er at det per nå ikke er vesentlig risiko knyttet til refinansiering av disse lånene.

Pengemarkedsrenten NIBOR (3 mnd.) har gjennom 2020 blitt redusert vesentlig, fra 1,85 %

til 0,49 % ved utgangen av året. Grunnen til det lave rentenivået er i all hovedsak knyttet til situasjonen i verdensøkonomien på grunn av pandemien.

Norges Bank sin styringsrente var ved inngangen til 2020 på 1,5 % og er ved utgangen av 2020 fortsatt satt til 0 %.

Samlet låneportefølje forrentes med 1,19 % ved utgangen av året, en nedgang på 0,3 % fra andre tertial. Vår låneportefølje er i all hovedsak linket

til rentenivået på NIBOR og våre lånerenter vil følge NIBOR sin utvikling over tid. Prognoser fra kommunalbanken gir oss indikasjon på at lånerenten vil ha en stigende kurve fremover i tid.

Likviditet og renteinntekter

Gjennom Innlandet fylkeskommune sin bankavtale med DNB er det fremforhandlet gode rentebetingelser, sett ut fra markedet. Dette ivaretar kravet til avkastning, og aktiv plassering av ledig likviditet vil av den grunn ikke være nødvendig. Det er ved utgangen av 2020 plassert 150 mill. kroner i fond. For å spre risikoen og kunne foreta sammenligninger når det gjelder avkastning, er plasseringene i verdipapirfond fordelt på 2 fondsforvaltere og 3 forskjellige fond. Alle plasseringer er gjort i norske kroner og i finansinstitusjoner/forvaltere som er etablerte i Norge.

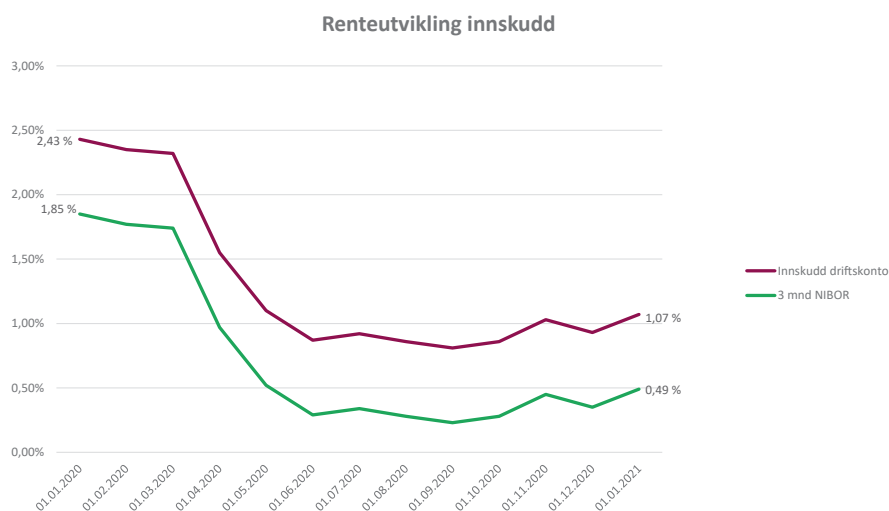
Renteutviklingen på våre innskudd, sammenlignet med NIBOR følger i grafen nedenfor.

Likviditeten i 2020 har vært god og sikrer at fylkeskommunen er i stand til å dekke behov for likviditet på kort og lengre sikt. Bruk av fondsmidler og gjenværende midler fra investering (tidligere år) vil redusere likviditeten etter hvert som disse midlene disponeres.

Avkastningen på plasseringer (fond) har variert gjennom 2020 på grunn av effekten av koronapandemien. Ved utgangen av 2020 er verdien 2 mill. kroner høyere enn ved inngangen til året.

Garantiansvar

Innlandet fylkeskommune har en samlet garantiforpliktelse på 9,8 mrd. kroner knyttet til veiutbygging/bompengefinansiering. En nærmere detaljert oppstilling av disse garantiene er gitt i årsregnskapet sin note 11.

Investeringer og finansiering

Investeringer rammeområde - mill. kroner	2020		
	Regnskap	Rev budsjett	Avvik
Kompetanse	182,5	188,8	6,4
Tannhelse	1,3	1,1	-0,2
Kultur	0,2	0,1	0
Fylkesveger	445,2	528,7	83,5
Kollektivtransport	3,8	3	-0,9
Adm og fellestjenester	9	8,5	-0,5
Sum anleggsmidler	641,9	730,2	88,3
Tilskudd til andres investeringer	11,2	0	-11,2
Utlån	0,1	0,1	0
Kjøp av aksjer og andeler	7,1	6,4	-0,7
Sum investeringsutgifter	660,3	736,7	76,4

Samlede investeringsutgifter i 2020 for Innlandet fylkeskommune var 660,3 mill. kroner. Av dette utgjorde investeringer i varige driftsmidler 641,9 mill. kroner. Dette er 88,3 mill. kroner under revidert budsjett og knyttes hovedsakelig forsinket fremdrift innen fylkesveger og utbyggingsprosjekter tilknyttet videregående skoler.

Kontorlokaler sentraladministrasjonen

Kontorlokaler for sentraladministrasjonen har en vedtatt prosjektramme på 374,0 mill. kroner (2020-kroner) som er innarbeidet i Fylkesbudsjett 2021-2024. Planlagt byggestart er primo 2022 med planlagt ferdigstillelse primo 2024.

I tillegg er det vedtatt 5,0 mill. kroner for utarbeidelse av forprosjekt. Det er brukt i alt 4,5 mill. kroner av disse, fordelt med 1,0 mill. kroner i 2019 og 3,5 mill. kroner i 2020. Resten av bevilgningen overføres til 2021 (0,5 mill. kroner).

Fylkesveger

Oversikten over viser at det for fylkesvegene er investert brutto 445,2 mill. kroner i 2020, som er 83,5 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Mindreforbruket skyldes hovedsakelig forsinket fremdrift for vedtatte prosjekter. Dette skyldes i korte trekk ny organisasjon, med ufullstendig

bemanning deler av året, samt forsinkede planprosesser på flere større tiltak. I tillegg har ekstra tildelte midler i forbindelse med koronapandemien, vanskelig latt seg omsette på kort varsel, men entreprenører er kontrahert og det er sikret omsetning i 2021.

Hvis det tas hensyn til inntekter som er ført direkte på programområdene, vises et mindreforbruk på 92,1 mill. kroner. Disse 92,1 mill. kronene overføres som ubrukt ramme til 2021 og innarbeides i budsjettjusteringssak til apriltinget.

Kompetanse

Investeringene tilknyttet de videregående skolene beløp seg til 182,5 mill. kroner i 2020, 6,4 mill. kroner mindre enn budsjett. Mindreforbruket knytter seg til flere prosjekter og med bakgrunn i utfordringer ifm. koronapandemien hvor utredninger og prosjektering har tatt noe lengre tid enn planlagt. Det har også blitt forskyvning i fremdriften til noen prosjekter som påvirker utbetalingsraten.

Grønt skifte klimamidler (15,6 mill.)

Som en del av det grønne skiftet skal det etableres solcelleanlegg for følgende videregående skoler: Fagskolen Innlandet, Dokka vgs., Hadeland vgs., Vinstra vgs., Gjøvik vgs., Lillehammer vgs., Valdres vgs., samt gjennomføres

Investering videregående skoler Prosjekt	2020		
	Regnskap	Rev budsjett	Avvik
Eiendom finansiert med driftsmidler	3,0	2,4	-0,5
Elverum vgs., nybygg og nyanlegg	11,1	11,1	-0,0
Fellesprosjektet - oppgrad. av 5 skoler	48,8	45,5	-3,4
Grønt skifte - utbygging av solcellepaneler ved noen skoler	5,4	2,0	-3,4
Hadeland vgs - utbedring av lydforhold i Gran bibliotek	0,0	1,0	1,0
Jønsberg vgs - internat	0,0	0,2	0,1
Jønsberg vgs. - drivhus	3,0	6,6	3,6
Legionallasikring	0,1	0,0	-0,1
Lena vgs - Ny miljøstasjon	0,0	0,5	0,5
Lena/Valle vgs., nybygg og nyanlegg	47,3	53,0	5,7
Lillehammer vgs, avd nord	0,0	0,4	0,3
Lillehammer vgs, avd sør	0,2	0,2	0,1
Nord-Gudbrandsdal vgs, Otta - sentralgassanlegg	0,0	0,1	0,1
Raufoss vgs - ombygging/nybygg	5,6	7,0	1,4
Ringsaker vgs - utbygging	2,9	5,0	2,1
Storhamar vgs - nybygg	0,0	0,3	0,3
Trysil idrettshall, oppgraderinger	0,5	0,5	-0,0
Utredning av undervisningslokaler for yrkesfag	12,5	24,0	11,5
Utstyr/Inventar finansiert med driftsmidler	18,4	15,3	-3,1
Valdres vgs, rehabilitering	7,8	7,0	-0,8
Varslingsanlegg videregående skoler	0,2	0,2	-0,0
Varslingssystemer vgs skoler	0,2	0,4	0,2
Vinstra vgs - utomhus og trafiksikring Campus	0,5	0,5	-0,0
Vinstra vgs., nybygg og nyanlegg	5,9	5,7	-0,2
Vinstra vgs., riving og sanering	8,8	0,0	-8,8
Sum	182,5	188,8	6,4

Investeringsutgifter - mill. kroner Fylkesveger	2020		
	Regnskap	Rev budsjett	Avvik
Fylkesveger	445,2	528,7	83,5
Store prosjekter (310)	17,7	3,0	-14,7
Utbedringer (320)	192,6	223,6	31,0
Tiltak for gående og syklende (330)	67,6	80,2	12,5
Trafikksikkerhetstiltak (340)	24,3	19,4	-4,9
Miljø- og servicetiltak (350)	2,8	18,8	16,0
Kollektivtiltak (360)	19,5	29,4	9,9
Planlegging (370)	21,5	25,0	3,5
Til disposisjon (321)	0,0	19,3	19,3
Bompenger	45,3	45,3	0,0
Skredsikring	32,0	30,7	-1,2
Ferjetransport	21,9	34,0	12,1

utredninger knyttet til Breeam. Konkurransen er avholdt og utførelse vil være i 2020 og 2021.

Finansiering av investeringene

Finansieringsbehovet på 660,3 mill. kroner er dekket som vist i tabellen under.

Investeringene er i hovedsak finansiert med midler fra driftsbudsjettet, mva-kompensasjon på investeringer og bruk av lån. På grunn av lavere fremdrift på investeringene, er mva-kompensasjon og bruk av lån lavere enn budsjettet.

Alle investeringer som er gjort med driftsmidler av fylkeskommunenes enheter skal aktiveres og føres i investeringsregnskapet. Dette er mindre investeringer over 100.000 kroner og med varighet over 3 år, men som ikke settes opp i investeringsbudsjettet.

Finansiering av investeringer - mill. kroner	2020		
	Regnskap	Rev budsjett	Avvik
Bruk av lån	269,6	349,7	80,1
Salg av varige driftsmidler	0,3	0,3	0,0
Tilskudd fra andre	71,3	50,1	-21,2
Kompensasjon merverdiavgift	109,6	145,9	36,4
Salg av aksjer og andeler	0,2	0,0	-0,2
Overføringer fra driftsregnskapet	207,8	189,9	-17,9
Bruk av disposisjonsfond	1,4	0,7	-0,7
Sum	660,3	736,7	76,4

De enkelte rammeområdene

Kompetanse

Rammeområde - mill. kroner Kompetanse	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm, fellesutg og støttefunksjoner - vgo	Netto	221,3	236,4	15,1	93,6
	Utgifter	272,5	272,5	0,0	100,0
	Inntekter	51,2	36,2	-15,1	141,7
Ped ledelse, fellesutgifter og gjesteelevs-oppgjør	Netto	152,5	215,3	62,8	70,8
	Utgifter	278,0	341,3	63,3	81,4
	Inntekter	125,5	126,1	0,5	99,6
Fagopplæring	Netto	310,6	304,3	-6,3	102,1
	Utgifter	352,5	332,5	-20,0	106,0
	Inntekter	41,9	28,2	-13,7	148,4
Skolelokaler og internatbygninger	Netto	252,6	253,6	1,0	99,6
	Utgifter	308,4	287,5	-20,9	107,3
	Inntekter	55,8	33,9	-21,9	164,7
Andre formål - vgo	Netto	88,8	77,7	-11,1	114,3
	Utgifter	236,9	218,1	-18,8	108,6
	Inntekter	148,1	140,4	-7,7	105,5
Oppfølgingstjenesten og PPT	Netto	38,5	40,6	2,1	94,9
	Utgifter	43,4	43,0	-0,4	100,9
	Inntekter	4,9	2,4	-2,5	201,7
Voksenopplæring	Netto	48,1	57,4	9,4	83,7
	Utgifter	100,8	70,5	-30,2	142,9
	Inntekter	52,7	13,1	-39,6	401,9
Spesialundervisning	Netto	180,2	196,2	16,0	91,9
	Utgifter	190,3	204,4	14,1	93,1
	Inntekter	10,1	8,2	-1,8	122,3
Utdanningsprogram	Netto	1 078,2	1 069,5	-8,7	100,8
	Utgifter	1 148,0	1 095,9	-52,1	104,8
	Inntekter	69,8	26,4	-43,4	264,4
Fagskole	Netto	-0,9	1,9	2,8	-47,5
	Utgifter	109,5	90,8	-18,7	120,6
	Inntekter	110,4	88,9	-21,5	124,2
Landslinjer	Netto	5,0	5,2	0,1	97,1
	Utgifter	29,1	27,4	-1,7	106,2
	Inntekter	24,1	22,3	-1,9	108,3
Totalsum	Netto	2 374,8	2 457,9	83,2	96,6
	Utgifter	3 069,4	2 984,1	-85,3	102,9
	Inntekter	694,6	526,1	-168,5	132,0

Rammeområdet for kompetanse hadde et mindreforbruk på 83,2 mill. kroner etter avsetning til resultatfond, hvorav ca. 60 mill. kroner er knyttet til lavere pensjonsutgifter til Statens pensjonskasse. Nedstenging og omfattende begrensninger når det gjelder fysiske samlinger i forbindelse med koronapandemien er noe av det som ellers har ført til økonomiske innsparinger.

Videre er også redusert bemanning, avlyste fag- og svennebrev arrangementer og skolekonkurranser er noe av årsakene til mindreforbruket.

Videregående skoler

Skolene rapporterer om økte vikar- og bemanningskostnader knyttet til undervisningsalternativer under koronapandemien. Samtidig har det vært noe innsparing på avlyste eksamener, ekskursions og kurs. Det har vært et høyere forbruk av renholdstjenester og kostnader i forbindelse med kjøp av smittevernsutstyr. I denne sammenheng rap-

porterer også de fleste skolene om en betydelig reduksjon i kantineinntekter og bortfall av utleieinntekter grunnet nedstenging av skolelokalene.

Den økonomiske situasjonen for skolene har i 2020 tidvis vært uoversiktlig, og det har særlig vært usikkerhet knyttet til koronapandemien og fylkessammenslåingen. Innsparingstiltak som har blitt foretatt i løpet av året er hovedsakelig knyttet til vakanser og avlyste arrangementer, samtidig som planlagte investeringer i teknisk utstyr og læremidler til fagfornyelsen hos flere skoler har blitt utsatt til 2021.

Oversikten viser økonomisk resultat iht. overføringsordningen før bruk eller avsetninger til den enkelte skoles resultatfond. I beregningene knyttet til overgangsordningen er det korrigert for aktiviteter som er finansiert av øremerkede statlige midler, samt for sentralt budsjetterte fellesutgifter.

Resultat videregående skoler - mill. kroner	Resultat 2020 jf overføringsordningen	Netto avsetning til resultatfond	Status resultatfond pr 31.12.2020
Dokka vgs	0,6	0,6	0,6
Elverum vgs	-0,7	-0,7	2,8
Gausdal vgs	1,5	-0,5	1,5
Gjøvik vgs	4,4	4,4	5,6
Hadeland vgs	3,6	2,3	4,6
Hamar katedralskole	3,4	-1,0	5,8
Jønsberg vgs	0,5	0,5	1,1
Lena/Valle vgs	2,1	2,1	2,2
Lillehammer vgs	2,5	2,5	4,0
Nord-Gudbrandsdal vgs	1,1	1,1	2,4
Nord-Østerdal vgs	-1,4	-1,4	0,9
Raufoss vgs	0,2	0,2	0,2
Ringsaker vgs	-0,2	-0,2	2,5
Sentrum vgs	5,5	-0,2	3,6
Skarnes vgs	0,8	0,8	1,4
Solør vgs	-0,3	-0,3	2,5
Stange vgs	-0,1	0,0	0,0
Storhamar vgs	1,0	1,0	1,4
Storsteigen vgs	-1,5	-0,8	0,0
Trysil vgs	-1,1	0,0	0,0
Valdres vgs	4,9	0,8	2,9
Vinstra vgs	0,1	0,1	0,5
Øvrebyen vgs	2,3	-0,2	1,7
Sum	29,3	11,2	48,3

Tannhelse

Rammeområde - mill. kroner Tannhelse	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter	Netto	31,4	41,1	9,7	76,4
	Utgifter	58,2	54,6	-3,6	106,5
	Inntekter	26,8	13,5	-13,3	198,3
Pasientbehandling	Netto	147,6	141,0	-6,6	104,7
	Utgifter	206,3	212,3	6,1	97,1
	Inntekter	58,7	71,4	12,7	82,2
Totalsum	Netto	179,0	182,1	3,1	98,3
	Utgifter	264,4	266,9	2,5	99,1
	Inntekter	85,5	84,9	-0,6	100,7

Rammeområdet hadde et mindreforbruk på 3,1 mill. kroner inkludert avsetning av 3,6 mill. kroner til resultatfond ifm. overføringsordningen.

Forventet inntjening på betalende pasientene var i overkant av 53 mill. kroner. Som en direkte effekt av pandemien har tannhelsetjenesten hatt en inntektssvikt på totalt 14,1 mill. kroner.

Rammeområdet har blitt tildelt midler fra fylkeskommunens koronafond for å få dekket for tapte inntekter (6 mill. kroner) og økte kostnader ifm. smittevern hensyn (1,9 mill. kroner).

Kultur

Rammeområde - mill. kroner Kultur	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter	Netto	58,9	57,0	-1,9	103,4
	Utgifter	86,0	76,5	-9,5	112,4
	Inntekter	27,1	19,6	-7,6	138,6
Kulturminner	Netto	9,0	-0,1	-9,0	-9 937,6
	Utgifter	53,9	21,9	-32,0	246,1
	Inntekter	45,0	22,0	-23,0	204,4
Kunstformidling	Netto	17,5	20,1	2,6	87,2
	Utgifter	43,4	34,5	-8,9	126,0
	Inntekter	25,9	14,4	-11,5	180,0
Museer	Netto	33,6	33,0	-0,6	101,9
	Utgifter	69,2	33,0	-36,2	209,7
	Inntekter	35,6	0,0	-35,6	0,0
Bibliotek	Netto	1,2	1,1	-0,0	103,7
	Utgifter	1,5	1,4	-0,1	104,8
	Inntekter	0,3	0,3	-0,0	109,0
Idrett	Netto	11,5	11,4	-0,2	101,3
	Utgifter	155,4	120,6	-34,8	128,9
	Inntekter	143,9	109,2	-34,7	131,8
Friluftsliv, vann, vilt, innlandsfisk	Netto	0,3	0,2	-0,1	155,9
	Utgifter	4,2	3,9	-0,3	108,5
	Inntekter	3,9	3,7	-0,2	105,7
Kunstproduksjon	Netto	57,2	55,5	-1,7	103,0
	Utgifter	63,1	55,7	-7,4	113,3
	Inntekter	5,9	0,2	-5,7	2 867,4
Andre kulturaktivitet	Netto	9,7	20,8	11,0	46,9
	Utgifter	26,1	30,2	4,0	86,6
	Inntekter	16,4	9,4	-7,0	174,2
Totalsum	Netto	-199,0	-199,0	0,0	100,0
	Utgifter	503,0	377,7	-125,3	133,2
	Inntekter	304,0	178,7	-125,3	170,1

Resultatet for rammeområdet viser et regnskap i balanse. Reelt resultat er 3,5 mill. kroner i merforbruk etter bruk av fond. Utgifter i regnskapet tilknyttet råd og utvalg er ompostert til rammeområdet for administrasjon og fellestjenester, men budsjett ligger fortsatt igjen hos rammeområdet for kultur.

Det har vært utfordringer knyttet til overgangsfasen hvor det i de gamle fylkeskommunene ligger mange forpliktelser som skal ivaretas i

Innlandet fylkeskommune. Det har ikke vært mulig å avstemme dette allerede det første året i den nye organisasjonen.

Det ligger et stort inntektskrav på kulturarv, knyttet til oppdragsvirksomhet innen arkeologi. Inntektene i 2020 har vært betydelig lavere enn budsjettet.

Se også budsjettjusteringssak til fylkestinget i april 2021.

Fylkesveger

Rammeområde - mill. kroner Fylkesveger	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter	Netto	115,7	115,7	0,0	100,0
	Utgifter	131,5	115,7	-15,8	113,7
	Inntekter	15,8	0,0	-15,8	0,0
Driftskontrakter veg	Netto	351,1	335,1	-16,0	104,8
	Utgifter	471,9	461,7	-10,2	102,2
	Inntekter	120,9	126,6	5,7	95,5
Bruvedlikehold	Netto	15,9	24,4	8,5	65,0
	Utgifter	20,9	27,2	6,4	76,7
	Inntekter	5,0	2,8	-2,2	177,0
Dekkelegging	Netto	168,2	164,2	-4,0	102,5
	Utgifter	210,7	185,3	-25,5	113,8
	Inntekter	42,6	21,1	-21,5	201,6
Vedlikeholdstiltak	Netto	69,7	97,6	27,9	71,4
	Utgifter	87,5	116,2	28,7	75,3
	Inntekter	17,8	18,6	0,8	95,8
Fylkesvegferjer	Netto	8,5	11,8	3,3	72,1
	Utgifter	9,0	13,5	4,5	66,8
	Inntekter	0,5	1,7	1,2	31,1
Trafikksikkerhet	Netto	78,1	58,2	-20,0	134,3
	Utgifter	85,8	59,8	-26,0	143,4
	Inntekter	7,7	1,7	-6,0	462,8
Fylkesveger - investeringer	Netto	0,3	0,0	-0,3	0,0
	Utgifter	0,4	0,0	-0,4	0,0
	Inntekter	0,1	0,0	-0,1	0,0
Totalsum	Netto	807,4	806,9	-0,5	100,1
	Utgifter	1 017,8	979,4	-38,4	103,9
	Inntekter	210,4	172,5	-37,9	122,0

Det rapporteres om et merforbruk på omkring 0,5 mill. kroner for rammeområdet.

Det er ca. 6 mill. kroner mindreforbruk tilknyttet lønn og administrasjon grunnet bl.a. større utleie av mannskap til Statens vegvesen enn innleie av mannskap, samt at kostnaden som var avsatt til IKT og biladministrasjon ble noe lavere enn antatt.

I juni ble det vedtatt 20 mill. kroner til flomforebyggende arbeid/naturskadefond. Det ble ikke flomkostnad i 2020 og tildelingen på 20 mill. kroner ble avsatt til et fremtidig naturskadefond. Fylkesveginvesteringer er nærmere omtalt under investeringer.

Kollektivtransport

Rammeområde - mill. kroner Kollektivtransport	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter	Netto	40,5	51,4	11,0	78,7
	Utgifter	48,4	69,3	20,9	69,8
	Inntekter	7,9	17,9	10,0	0,0
Kollektivtransport	Netto	728,7	716,8	-11,8	101,7
	Utgifter	954,9	1 043,1	88,3	91,5
	Inntekter	226,2	326,3	100,1	1,0
TT-ordning	Netto	24,2	24,1	-0,0	100,1
	Utgifter	67,8	65,4	-2,4	103,6
	Inntekter	43,6	41,3	-2,3	105,6
Totalsum	Netto	793,3	792,4	-0,9	100,1
	Utgifter	1 071,0	1 177,9	106,9	90,9
	Inntekter	277,7	385,5	107,8	72,0

Kollektivtransport hadde et merforbruk på 0,9 mill. kroner.

Den økonomiske situasjonen for kollektivtransport - Innlandstrafikk - har vært krevende gjennom 2020. Dette skyldes i all hovedsak koronapandemien med store tap av billettinntekter, men også noe ift. økte kostnader i de langsiktige kontraktene om kjøp av persontransporttjenester. Det ble tidlig gjort tiltak og tilpasninger av rutetilbudet, bla. gjennom en harmonisering av bybusstilbudet i sommerferien, for å redusere kostnadene og holde seg innenfor rammen.

Det er brukt mye tid og ressurser på å følge opp økonomien og rapportere tapte billettinntekter til sentrale myndigheter. KS har spilt en viktig rolle i denne rapporteringen på tvers av fylke-

skommunene slik at det ble rapportert på likt og sammenlignbart grunnlag. Det medførte blant annet at Innlandstrafikk fikk kompensert for kommunal delfinansiering av skoleskyssen i perioden 12. mars til 27. april da skolene var stengt. Dette gjorde at vi kunne kreditere kommunene og imøtekomme deres krav om de ikke ville betale for denne perioden. Innlandstrafikk har fått kompensert ca. 74,3 mill. kroner for tapte billettinntekter iht. rapportering av KMD.

Næring og internasjonalt samarbeid

Rammeområde - mill. kroner Næringsutvikling og int samarbeid	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter - næring	Netto	28,1	33,6	5,5	83,6
	Utgifter	29,5	33,8	4,3	87,3
	Inntekter	1,5	0,2	-1,2	0,0
Næringsutvikling - fkom	Netto	56,4	64,7	8,4	87,1
	Utgifter	85,5	67,4	-18,1	126,8
	Inntekter	29,1	2,7	-26,4	1,0
Kommunale næringsfond - fkom	Netto	6,0	6,0	0,0	100,0
	Utgifter	71,6	71,6	0,0	100,0
	Inntekter	65,6	65,6	0,0	2,0
Bredbånd	Netto	10,0	10,0	-0,0	100,3
	Utgifter	88,4	10,0	-78,4	883,7
	Inntekter	78,3	0,0	-78,3	3,0
Reg utviklingsmidler 13.50	Netto	0,1	0,0	-0,1	0,0
	Utgifter	41,1	0,0	-41,1	0,0
	Inntekter	41,0	0,0	-41,0	4,0
Næringsutvikling - stat	Netto	-0,2	0,0	0,2	0,0
	Utgifter	108,1	107,0	-1,1	101,0
	Inntekter	108,3	107,0	-1,3	5,0
Regionale forskningsfond	Netto	-0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	19,7	18,4	-1,2	106,7
	Inntekter	19,7	18,4	-1,2	6,0
Andre tiltak - lokal og reg utvikling	Netto	17,3	17,3	0,0	100,0
	Utgifter	17,3	17,3	0,0	100,0
	Inntekter	0,0	0,0	0,0	7,0
Totalsum	Netto	117,7	131,6	14,0	89,4
	Utgifter	461,1	325,6	-135,5	141,6
	Inntekter	343,5	194,0	-149,5	177,1

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 14 mill. kroner etter at 3,5 mill. kroner avsatt til resultatfond ifm. overføringsordningen. Det har vært utfordrende å benytte alle tilgjengelig budsjettmidler, da kommuner og næringsdrivende også har vært opptatt med håndteringen av pandemien.

Videre begrunnelser for mindreforbruket er turn-over og langtidssykemeldinger, betydelig lavere reise-, møte- og kursvirksomhet samt generell redusert aktivitet grunnet koronapandemien.

Samfunn, plan og miljø

Rammeområde - mill. kroner Samfunn, plan og miljø	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter - samf/pl/miljø	Netto	29,3	28,1	-1,2	104,4
	Utgifter	30,9	28,1	-2,8	109,9
	Inntekter	1,6	0,1	-1,6	0,0
Lokal og regional utvikling	Netto	27,7	38,4	10,6	72,3
	Utgifter	49,3	38,5	-10,7	127,9
	Inntekter	21,5	0,1	-21,4	1,0
Folkehelse	Netto	0,5	5,5	5,0	9,1
	Utgifter	10,1	5,5	-4,6	183,4
	Inntekter	9,6	0,0	-9,6	2,0
Friluftsliv, vann, vilt, innlandsfisk	Netto	2,2	0,7	-1,5	306,3
	Utgifter	4,1	3,4	-0,7	121,9
	Inntekter	1,9	2,7	0,7	72,0
Totalsum	Netto	-59,8	-72,7	12,9	82,2
	Utgifter	94,4	75,5	-18,9	125,0
	Inntekter	34,6	2,9	-31,8	1 209,8

Samfunn, plan og miljø har et mindreforbruk på 12,9 mill. kroner etter at 1,1 mill. kroner er avsatt til resultatfond. 3,9 mill. kroner av mindreforbruket skulle vært avsatt til respektive fond for regionrådene i tidligere Hedmark da utbetalingen kommer i 2021. Dette foreslås innarbeidet i budsjettjusteringssak til fylkestinget i april 2021.

Ressurssituasjonen på rammeområdet har blitt styrket for å utføre lovpålagte oppgaver.

Administrasjon og fellesutgifter

Rammeområde - mill. kroner Adm og fellestjenester	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Adm og fellesutgifter - adm/stab	Netto	195,4	202,6	7,2	96,4
	Utgifter	250,9	253,6	2,8	98,9
	Inntekter	55,5	51,0	-4,5	0,0
Politisk styring	Netto	42,6	49,4	6,8	86,3
	Utgifter	43,4	51,1	7,7	85,0
	Inntekter	0,8	1,7	0,9	1,0
Kontroll og revisjon	Netto	5,6	14,8	9,2	37,9
	Utgifter	6,1	15,5	9,4	39,5
	Inntekter	0,5	0,8	0,2	2,0
Eiendomsforvaltning	Netto	21,6	18,4	-3,2	117,4
	Utgifter	67,0	32,9	-34,1	203,8
	Inntekter	45,3	14,4	-30,9	3,0
Administrasjonslokaler	Netto	33,3	37,2	3,9	89,5
	Utgifter	47,5	48,7	1,2	97,6
	Inntekter	14,2	11,5	-2,7	4,0
Omstilling, opplæring, org utvikling	Netto	8,7	8,1	-0,6	107,7
	Utgifter	16,1	8,1	-7,9	197,5
	Inntekter	7,3	0,0	-7,3	5,0
Totalsum	Netto	307,3	330,5	23,2	107,6
	Utgifter	431,0	409,9	-21,0	95,1
	Inntekter	123,7	79,4	-44,3	64,2

Rammeområdet hadde et mindreforbruk på 23,1 mill. kroner i 2020, inkludert 5,6 mill. kroner avsatt til resultatfond ifm. overføringsordningen. Mindreforbruket kan spesielt knyttes til lavere reisevirksomhet, færre arrangementer, møter mv, både for ansatte i administrasjonen og politikere. Det er blant annet mindreforbruk innen politisk styring på ca. 6,8 mill. kroner og kontroll og revisjon på ca. 9,2 mill. kroner.

Det ble i 2020 feilaktig ført for mye kostnader for kostrafunksjonen «eiendomsforvaltning». Det reelle kostnadsbildet er langt lavere. Dette blir rettet opp i 2021.

Frie inntekter/finanstjenester

Rammeområde - mill. kroner Frie inntekter/finanstjenester	Utg/Innt	2020			
		Regnskap	Rev budsjett	Avvik i kroner	Forbruk i %
Skatt	Netto	1 997,7	1 982,3	-15,4	100,8
	Inntekter	1 997,7	1 982,3	-15,4	100,8
Rammetilskudd	Netto	3 324,7	3 339,3	14,6	99,6
	Utgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
	Inntekter	3 324,7	3 339,3	14,6	99,6
Renter, utbytte, lån	Netto	-169,8	-194,7	-24,9	87,2
	Utgifter	340,6	362,2	21,6	94,0
	Inntekter	170,8	167,5	-3,3	102,0
Interne finansieringstransaksjoner	Netto	-325,0	-145,8	179,2	222,9
	Utgifter	474,9	301,2	-173,7	157,7
	Inntekter	149,9	155,4	5,5	96,5
Pensjon/premieavvik	Netto	9,9	-8,6	-18,5	-115,8
	Utgifter	64,3	81,1	16,8	79,3
	Inntekter	74,2	72,5	-1,7	102,3
Kompetanse - finans	Netto	0,6	0,6	0,0	100,0
	Inntekter	0,6	0,6	0,0	100,0
Avskrivninger	Netto	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	384,9	0,0	-384,9	0,0
	Inntekter	384,9	0,0	-384,9	0,0
Totalsum	Netto	4 838,1	4 973,1	135,0	97,3
	Utgifter	1 264,8	744,5	-520,3	169,9
	Inntekter	6 102,9	5 717,6	-385,3	106,7

Skatt og rammetilskudd

Merinntektene på skatt og rammetilskudd på 0,8 mill. kroner er knyttet til høyere skatteinn- gang (15,4) og lavere inntektsutjevning (-14,6) enn revidert budsjett. Inntektsutjevningen kom- mer som en del av rammetilskuddet. Innlandet fylkeskommune mottok i alt 114,6 mill. kroner i ekstra bevilgninger via rammetilskuddet knyttet til korona-pandemien i 2020.

I oktobersaken ble skatteanslaget nedjustert med 90 mill. kroner ift. opprinnelig budsjett. Dette ble saldert mot lavere lønnsvekst (48,5 mill. kroner) og ca. 60 mill. kroner ifm. pens- jon/KLP. Differansen på 18,5 mill. kroner ble avsatt til generelt disposisjonsfond.

Hovedoversikter

Økonomisk oversikt etter art

Økonomisk oversikt etter art - drift (mill. kroner)	2020		
	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	3 324,7	3 339,3	14,6
Inntekts- og formuesskatt	1 978,3	1 982,3	4,0
Eiendomsskatt	0,0	0,0	0,0
Andre skatteinntekter	19,4	0,0	-19,4
Andre overføringer og tilskudd fra staten	626,5	406,4	-220,2
Overføringer og tilskudd fra andre	790,9	870,2	79,3
Brukerbetalinger	13,8	70,2	56,4
Salgs- og leieinntekter	404,9	282,2	-122,7
Sum driftsinntekter	7 158,6	6 950,6	-208,0
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	2 222,9	2 339,8	116,8
Sosiale utgifter	540,1	381,1	-159,0
Kjøp av varer og tjenester	2 655,6	3 019,3	363,7
Overføringer og tilskudd til andre	986,6	839,4	-147,2
Avskrivninger	384,9	0,0	-384,9
Sum driftsutgifter	6 790,2	6 579,6	-210,6
Brutto driftsresultat	368,4	371,0	2,6
Renteinntekter	46,2	54,7	8,5
Utbytter	98,4	94,3	-4,1
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	2,2	0,0	-2,2
Sum finansinntekter	146,8	149,0	2,2
Renteutgifter	82,8	109,6	26,8
Avdrag på lån	258,2	252,6	-5,6
Sum finansutgifter	341,0	362,2	21,2
Netto finansutgifter (- er merutgift)	-194,2	-213,2	-19,0
Motpost avskrivninger	384,9	0,0	-384,9
Netto driftsresultat	559,1	157,7	-401,4
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering (egenfinansiering)	207,8	190,9	-17,0
Netto avsetninger (+) til eller bruk av bundne driftsfond (-)	204,7	0,2	-204,6
Netto avsetninger (+) til eller bruk av disposisjonsfond (-)	146,5	-33,3	-179,7
Dekning av tidligere års merforbruk	0,1	0,0	-0,1
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	559,1	157,7	-401,4
Fremført til inndecking i senere år (- er merforbruk)	0,0	-0,0	-0,0

Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt investering -mill. kroner	2020			
	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik
Utgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	641,9	730,2	864,7	88,3
Tilskudd til andres investeringer	11,2	0,0	0,0	-11,2
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7,1	6,4	0,0	-0,7
Utlån av egne midler	0,1	0,1	0,0	0,0
Avdrag på lån	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum investeringsutgifter	660,3	736,7	864,7	76,4
Inntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	109,6	145,9	198,6	36,4
Tilskudd fra andre	71,3	50,1	24,4	-21,2
Salg av varige driftsmidler	0,3	0,3	0,0	0,0
Salg av finansielle anleggsmidler	0,2	0,0	0,0	-0,2
Utdeling fra selskaper	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av lån	269,6	349,7	449,6	80,1
Sum investeringsinntekter	451,1	546,1	672,5	95,0
Videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av lån til videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Avdrag på lån til videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto utgifter videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring fra drift	207,8	189,9	192,2	-17,9
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	1,4	0,7	0,0	-0,7
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	209,3	190,7	192,2	-18,6
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-0,0	0,0	0,0	0,0

Balanse

BALANSE Mill. kroner						
EIENDELER				UB 31.12.2020	IB 01.01.2020	
A. Anleggsmidler			Kap. 2.2	17 822,3	17 458,0	
	I. Varige driftsmidler				11 266,4	11 014,6
		1. Faste eiendommer og anlegg	(2.27)	11 000,3	10 726,2	
		2. Utstyr, maskiner og transport- midler	(2.24)	266,1	288,4	
	II. Finansielle anleggsmidler			1 841,8	1 836,7	
		1. Aksjer og andeler	(2.21)	1 417,1	1 412,1	
		2. Obligasjoner	(2.29)	0,0	0,0	
		3. Utlån	(2.22)	424,7	424,6	
	III. Immaterielle eiendeler			(2.28)	0,0	0,0
	IV. Pensjonsmidler			(2.20)	4 714,1	4 606,8
	B. Omløpsmidler			Kap. 2.1	3 482,7	3 295,6
	I. Bankinnskudd og kontanter			(2.10)	2 297,1	2 176,3
	II. Finansielle omløpsmidler				150,3	148,1
		1. Aksjer og andeler	(2.18)	150,3	148,1	
		2. Obligasjoner	(2.11)	0,0	0,0	
		3. Sertifikater	(2.12)	0,0	0,0	
		4. Derivater	(2.15)	0,0	0,0	
	III. Kortsiktige fordringer				1 035,2	971,2
		1. Kundefordringer	(2.13)	185,4	344,7	
		2. Andre kortsiktige fordringer	(2.16)	182,9	0,0	
		3. Premieavvik	(2.19)	667,0	626,5	
Sum eiendeler				21 305,0	20 753,7	

EGENKAPITAL OG GJELD			UB 31.12.2020	IB 01.01.2020
C. Egenkapital		Kap. 2.5	10 229,1	9 170,5
I. Egenkapital drift			1 954,9	1 603,6
	1. Disposisjonsfond	(2.56)	1 228,4	948,5
	2. Bundne driftsfond	(2.51)	726,5	521,7
	3. Merforbruk i driftsregnskapet	(2.5900)	0,0	-0,1
	Mindreforbruk i driftsregnskapet (fra 2019)	(2.5950)	0,0	133,5
II. Egenkapital investering			14,4	15,9
	1. Ubundet investeringsfond	(2.53)	14,4	15,9
	2. Bundne investeringsfond	(2.55)	0,0	0,0
	3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	(2.5970)	0,0	0,0
	Udisponert beløp i investeringsregnskapet (fra 2019)	(2.5960)	0,0	0,0
III. Annen egenkapital			8 259,7	7 551,0
	1. Kapitalkonto	(2.5990)	8 375,6	7 666,9
	2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	(2.580)	-75,4	-75,4
	3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	(2.581)	-40,5	-40,5
D. Langsiktig gjeld		Kap. 2.4	9 627,5	10 146,3
I. Lån			4 694,1	4 857,0
	1. Gjeld til kredittinstitusjoner	(2.45)	3 363,3	3 526,1
	2. Obligasjonslån	(2.41 og 2.42)	408,8	0,0
	3. Sertifikatlån	(2.43)	922,0	1 330,9
II. Pensjonsforpliktelse		(2.40)	4 933,4	5 289,3
E. Kortsiktig gjeld		Kap. 2.3	1 448,4	1 436,9
I. Kortsiktig gjeld			1 448,4	1 436,9
	1. Leverandørgjeld	(2.35)	429,9	0,0
	2. Likviditetslån	(2.31)	0,0	0,0
	3. Derivater	(2.34)	0,0	0,0
	4. Annen kortsiktig gjeld	(2.32)	641,9	1 146,6
	5. Premieavvik	(2.39)	376,6	290,2
Sum egenkapital og gjeld			21 305,0	20 753,7
F. Memoriakonti		Kap. 2.9	-199,1	-359,5
	I. Ubrukte lånemidler	(2.9100)	-197,5	-357,9
	II. Andre memoriakonti	(2.9200)	-1,6	-1,7
	III. Motkonto for memoriakontiene	(2.9999)	-199,1	-359,5

Innlandet
fylkeskommune